

SZOMBATHELYI VADVIRÁG ÓVODA
ÉVSZAK - JÁRÓ
PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készítette:

**A Szombathelyi Vadvirág Óvoda
Nevelőtestülete**

Szombathely
2024.

Bevezető gondolatok

Évszak-Járó Pedagógiai Programunk szemléletmódja az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja irányvonalát követi, az óvoda funkcióihoz a társadalomban betöltött szerepeihez, óvodatörténeti előzményeihez, hagyományaihoz, eddig elért értékeihez igazodik.

Nevelőtestületünk elkötelezett híve a magyar néphagyomány ápolásának. Eddigi tapasztalataink alapján úgy ítéljük meg, hogy a hagyományörzés gazdag lehetőségét kínálja a gyermekek sokirányú harmonikus fejlesztésének, s alapját képezi a majdani felnőtt műveltségnek. A régi népszokásokról ma már keveset közvetít a család, így feladatunknak tartjuk megismertetni gyermekeinkkel azokat az értékeket, melyek, ha nem léteznének, nem lenne min megvetni lábunkat.

Munkánk során meghatározó szerepe van az érzelemnek, a lehetőség kínálta aktivitásnak, kreativitásnak. Kiemelkedő jelentőséggel bírnak az évszakok köré csoportosuló ünnepeink, melyek közösségformálásunk és a családdal való együttműködésünk alappillérei. A népi játékok meghatározó szerepet töltenek be nevelő munkánk során. Nagy hangsúlyt fektetünk a kézművesség kínálta lehetőségek maximális kihasználására. Ezáltal ismertetjük meg gyermekeinket az ősi népi kézművesség értékeivel, az ősi technikákkal, ösztönözve őket az alkotás örömeinek felfedezésére, a munka megbecsülésére, véleményalkotásra, a természet szeretetére. Az ünnepre való készülődés aktivizálja a gyermekeket, felkelti kíváncsiságukat. A gondolatok ötletek születése, majd a célok kitűzése működésbe hozza fantáziájukat. A megvalósításban vállalt szerepek az intellektuális és gyakorlati tevékenységek hosszantartó láncolatai. Maga az ünnep a kiteljesedés, közösségünk érzelmeit, gondolkodását, magatartását formáló erő. Ez az erő hatással van a családi élet tevékenységeire, ezáltal közösen céljaink, feladataink megvalósításai is. Munkánkhoz elengedhetetlenül szükséges, hogy gyermekeink egészséges, edzett gyerekek legyenek. Óvodánkon belül törekszünk azoknak a lehetőségeknek a felkutatására, melyek biztosítják a gyerekek egészséges fejlődését, azokat a testi és lelki szükségleteket, melyek fejlődésükhöz szükségesek.

Különböző szolgáltatások megszervezésével (úszás, korcsolya, tánc, foci), az egészséges táplálkozás megteremtésével, a szülők részére biztosított rendszeres tájékoztatással a lehetőséghez mértén alakítjuk életmódjukat.

A Pedagógiai Programunkban foglaltak az alapja és egyben meghatározója annak a közös értékrendnek, melyet minden dolgozónak követnie kell, az intézménybe járó gyermekek sikeres, pozitív kimenetelű nevelése, fejlesztése érdekében. Hangsúlyos a gyermekközpontúság, a gyermekek tisztelete, a játék, mint az óvodáskorú gyermek, legfontosabb tevékenysége.

Munkánk során nélkülözhetetlennek tartjuk a szeretetet, az odafigyelést, a tudatosságot, a magas fokú empátiás készséget, a különbözőségek elfogadását, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését, az egészséges életmód szokásainak alakítását, a környezettudatos magatartás kialakítását. Óvodánk elvárásként támasztja a dolgozóival szemben, hogy az intézményünkben cseperedő gyermekek sikeresen nevelkedjenek, kompetenciáik pozitív irányba fejlődjenek. Ebben a munkában számítunk a gyermekek, a szülők és munkatársaink aktív együttműködésére.

Évszak-Járó Pedagógiai Programunkban összegezve van mindaz a szellemiség, szakmai tudás, közös értékrend, melyet a „mi óvodánk” életérzés jelent. Hiszünk abban, hogy az intézményünket választó családokkal való jó együttműködés alapja az, hogy a gyermekek szülei az óvodába lépés pillanatától megismerjék Évszak-Járó Pedagógiai Programunkat, az abban foglaltakat elfogadják, azonosuljanak vele és megvalósításban partnerként közreműködjenek.

Nevelőtestületünk és a nevelő és oktató munkát segítő alkalmazottak közösségével együtt arra törekszünk, hogy az elmúlt évek szakmai eredményeit megtartva, színvonalas, pozitív jövőképet sugárzó intézmény legyünk, ahol jó gyermeknek és felnőttnek lenni egyaránt.

Szombathely, 2024. január 01.

Halász Imréné

Igazgató

Tartalomjegyzék

Bevezető gondolatok	2
1.Bevezetés	7
1.1. Az óvoda adatai	7
1.2. Az Évszak-Járó Pedagógiai Program jogszabályi háttere	8
2. Óvodánk sajátos arculata.....	10
3. Küldetésnyilatkozatunk	13
3.1. Gyermekkép	13
3.2 Óvodaképünk, intézményi jövőképünk	14
3.3. Pedagógusképünk	19
3.4 Az Évszak-Járó Pedagógiai Program rendszerábrája	22
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	23
4.1 Óvodánk személyi feltételei	23
4.2 Óvodánk tárgyi feltételei	24
4.3 Szervezeti keretek.....	26
4.4 Napi- és hetirendünk.....	28
Napirend szeptember 1-jétől május 31-éig.....	30
Napirend június 1-jétől augusztus 31-éig	31
Hetirend szeptember 1-jétől május 31-éig.....	33
Hetirend június 1-jétől augusztus 31-éig.....	34
4.5. Óvodapedagógusaink tervező munkájának elvei	34
5. Évszak-Járó Pedagógiai Program - néphagyományőrzés a nevelésünk folyamatában	37
Őszi ünnepkör szokásai	44
Téli ünnepkör szokásai	45
Tavaszi ünnepkör szokásai	45
Nyári ünnepkör szokásai	46
6. Óvodai nevelésünk alapelvei, célja, feladatai.....	49
6.1. Nevelőmunkánk alapelvei	49
6.2. Az óvodai nevelésünk célja	50
6.3 Óvodai nevelésünk feladatai.....	51

6. 3. 1. Az egészséges életmód alakítása	51
6.3.2 Érzelmi erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	62
6.3.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	70
6.3.4. Az értelmi fejlesztés és nevelés	74
7. Óvodai életünk tevékenységformái	76
7.1. Játék-szabad játék	76
7.2. Munka jellegű tevékenység	83
7.3. A tevékenységben megvalósuló tanulás	88
7.4. Verselés, mesélés.....	92
7.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	96
7.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	101
7.7. Mozgás	106
7.8. A külső világ tevékeny megismerése	111
8. Gyermekvédelem és esélyegyenlőség az óvodában	125
8.1. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának terve	128
9. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, tehetséggondozás.....	131
9.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.....	134
9.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek	135
9.3. Kiemelten tehetséges gyermekek, tehetséggondozás óvodánkban	136
9.3.1. Ügyes kezek tehetségműhely	136
10. Tervezés, szakmai dokumentumok, mérés, ellenőrzés, értékelés	138
11. A gyerekek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése	143
12. Az óvodáskor végére elvárt fejlettség	145
13. Kapcsolatok szerepe a programunkban	147
13.1. Óvodánk belső felépítése, kapcsolatai.....	147
13.1.1. Az intézményvezetés kapcsolata a nevelőtestülettel	147
13.1.2. Kapcsolat az óvodapedagógusok között.....	148
13.1.3. Kapcsolat az óvodapedagógus és az intézmény egyéb dolgozói között.....	149
13.2. Óvodánk külső kapcsolatai.....	149
13.2.1. Óvodánk és a család kapcsolata	149
13.2.2. Óvodánk és az iskola kapcsolata	153
13.2.3. Óvodánk és a közművelődési intézmények kapcsolata.....	154
13.2.4. Kapcsolatunk a Fenntartó Önkormányzattal	154

13.2.5. Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat.....	154
13.2.6. Vas Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szombathelyi Tagintézménye, Vas vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága	154
13.2.7. Eötvös Lóránt Tudomány Egyetem Savaria Regionális Pedagógiai Szakmai és Kutató Központ	155
13.2.8. Kapcsolatunk egészségügyi intézményekkel	155
13.2.9. Kapcsolatunk egyéb intézményekkel, civil szervezetekkel.....	155
13.2.10. Püspöki Hivatal	156
14. A szülők által igényelhető szolgáltatások.....	156
15. Ön és továbbképzés	157
16. Innováció az óvodai gyakorlatunkban.....	157
16.1 Az információs és kommunikációs technológiai eszközök (IKT) használatának lehetőségei az óvodában.....	157
16.2. Bázisóvodai tevékenység.....	159
17.Programbeválás	159
17.1.A program működését tervező, elemző, értékelő dokumentumok	159
18. Menedzselés, marketingtevékenység az óvodánkban	159
Zárógondolat.....	160
Legitimációs záradék.....	161

1. Bevezetés

1.1. Az óvoda adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése: Szombathelyi Vadvirág Óvoda

Az óvoda címe, elérhetőségei: 9700 Szombathely, Selmec u. 2

Telefon: 94/501-628

Honlap: www.szombathely.hu/ovodak

Az óvoda fenntartója: Szombathelyi Megyei Jogú Város Önkormányzat Képviselő-testülete

9700 Szombathely, Kossuth L. u. 1-3.

Az óvoda vezetője: Halász Imréné

e-mail: halasz.imrene@vadvirag.szombathely.hu

Az óvoda csoportjainak száma: 3 vegyes csoport

Az óvoda férőhelye: 86 fő

Engedélyezett dolgozói létszám: 14 fő

Az óvoda nyitva tartása: ötnapos munkahétben naponta 6.30-tól 17.00-ig

Az intézmény tevékenységi köre az Alapító okiratban található.

1.2. Az Évszak-Járó Pedagógiai Program jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a SNI gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 2011 évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1977.évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 326/2013. (VIII.30) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről
- 26/1997. (IX.3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásáról
- 277/1997.(XII.22.)Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről GDPR-törvény
- A Szombathelyi Vadvirág Óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Hatálya

A Pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, és a Fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A Fenntartó a Pedagógiai programot az intézmény igazgatójának felterjesztését követő harminc napon belül hagyja jóvá. A Pedagógiai program a jóváhagyást követően lép hatályba, visszavonásig érvényes.

A Pedagógiai program személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló pedagógusra, alkalmazottakra,
- az óvodával jogviszonyban álló gyermekekre az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézményben munkát végző pedagógusra.

A Pedagógiai program területi hatálya kiterjed:

- az óvodán belüli tevékenységekre,
- az óvoda által szervezett külső programokra.

A program nyilvánosságának biztosítása, a tájékoztatás adásának és tájékoztatás kérésének szabályozása:

- az első szülői értekezleten való tájékoztatásnyújtás (igazgató),
- szülő kérésére előre egyeztetett időpont alapján, szóban (igazgató),
- a csoport szülői értekezletek alkalmával (csoportban dolgozó pedagógusok),
- elérhetőség az interneten: www.szombathely.hu/ovodak
<https://kir2info.kir.hu/Adatszolg/Index>
- egy példánya a többi intézményi szabállyal együtt átolvasásra elkérhető.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata, módosítása

Felülvizsgálata: évenként, jogszabályi és használhatósági szempontok figyelembevételével.

- Az óvodába járó gyermekek szocio-kulturális környezete nagymértékben megváltozik.
- A program bevalásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását.

- A mindenkori törvényi előírások megváltozása.

A módosítás során az elkészítésre vonatkozó legitimációs eljárást kell lefolytatni.

2. Óvodánk sajátos arculata

Óvodánk, a Szombathelyi Vadvirág Óvoda a Zanati városrészsel határos, családi házakkal övezett területen fekszik. Gyermekeink 90%-a a környező családi házakból kerül hozzánk. Intézményünk a folyamatosan változó társadalmi igényeket szem előtt tartva, figyelmet fordít a folyamatos fejlesztésekre, innovatív törekvések megvalósítására. A Pedagógiai programunk megvalósításához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel rendelkezünk. Udvari játékaink korszerűek, folyamatosan bővülnek, modernizálódnak. A csoportszobák világosak, vidámak, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően felszereltek. Gyermekközpontú szemléletünk támogatja a család-óvoda közti jó együttműködő kapcsolat kialakulását, valamint elősegíti, hogy a gyermekek biztonságban, családias, harmonikus légkörben érezzék magukat minden nap. Ebben a harmonikus, családias légkörben arra törekszünk, hogy az óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő tevékenységünk során a gyermekekben megteremtődjenek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Pedagógiai programunk hangsúlyt helyez a folyamatos napirendre, a játékba integrált, tevékenységben megvalósuló tanulásra. Prioritásként tekintünk a néphagyományba ágyazott nevelésre, differenciált képességfejlesztésre, környezettudatos magatartás és egészséges életmód szokásainak megalapozására, az informatikai eszközök megismertetésére. Figyelmet fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésére, a hátránykompenzációra és tehetséggondozásra. A gyermekek optimális fejlődésének érdekében szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival, fejlesztőpedagógussal, logopédussal, pszichológussal, gyógypedagógussal.

A délutáni időszakban szülői igényekre szerveződő foglalkozásokkal színesítjük a gyermekek programlehetőségét.

Az óvodánkban folyó nevelés értékrendjét a Pedagógiai programunk célrendszere határozza meg, amelyet a nevelés folyamatába az individuum és a közösség fejlődését és fejlesztését egyaránt szolgáló integrálás és differenciálás segít elő. A játékban koncentráció, tevékenységekben és a foglalkozások szervezeti keretei között realizálódnak azok az erkölcsi

értékek, melyeket a gyermekek saját életvezetésükbe fokozatosan beépítenek. Szabadon és aktívan vesznek részt a világ felfedezésében úgy, hogy ebben a pedagógusok is jelen vannak. Célunk, a ránk bízott gyermekek érzelmi nevelése, egyéni életkorához igazodó kompetenciák megszerzéséhez szükséges ismeretek, élményszerű tapasztalatszerzés közvetítése, valamint az eltérő ütemű gyermekek fejlesztése.

Környezetünk adottságait figyelembe véve néphagyományba ágyazott neveléssel, természetközelséggel kívánjuk gazdagítani gyermekeink érzés - és gondolatvilágát. Óvodai nevelésünk fontos feladatául tűzte ki a gyermekek erkölcsi magatartásának és szokásainak megalapozását, a hazaszeretet csíráinak ápolását, népünk évszakokhoz kötődő ünneplő szokásainak és hagyományainak megismerését, megismertetését, a természet szeretetére nevelést.

A tevékenységeket úgy szervezzük, hogy a gyermekek a természetben saját tapasztalataik által ismerkedjenek meg környezetükkel, annak tárgyaival, az ott folyó élettel, munkával.

A nagy élményen túl igyekszünk a gyermekeket a legsokoldalúbb, a legváltozatosabb ismeretek megszerzéséhez juttatni.

Biztosítjuk gyermekeink számára fejlődésük és nevelésük optimális feltételeit. Óvodánk közvetlenül segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Az óvodánk pedagógiai tevékenységrendszeré és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását. Az óvodába behozott néphagyományoknál mértéktartásra törekszünk. Elsősorban az óvodai életbe beilleszkedő, a gyermeki élethez jól igazodó hagyományokat ünnepeljük.

A természetközelségre, a természetes közegek, anyagok megismertetésére nagy hangsúlyt fordítunk. A természet és a néphagyomány egy töről fakad. Ennek szelleme hatja át munkánkat. Bárhol járunk soha nem térünk haza üres kézzel, mindig gyűjtjük a természetes anyagokat, hogy ugyanúgy, mint a régi idők gyermekei, ők is a környezetük anyagaiból formázhassák meg az őket körülvevő világot, élőlényeket és tárgyakat hiszen a saját készítésű játékeszközök nagy örömforrást jelentenek számukra.

A néphagyományra épülő játékeszközök tükrözik környezetünk növény és állatvilágát, a táj szépségeit, népünk foglalkozásainak tárgyait, műveleteit. Mindezek figyelembevételével

ismertetjük meg gyermekeinket a népi kismesterségek alapjaival, amik szervesen beépülnek óvodai életünkbe, sajátosan kiegészítik, teljesebbé teszik azt.

A gyermekek örömmel végzik ezeket a tevékenységeket, érzelmeiket belecsempészik munkájukba, így válnak a népi kismesterségek bizonyos fokig önkifejezésük eszközeivé.

Az egyénileg vagy közösen készített tárgyaikat, dekorációikat, ajándékaikat, játékaikat az aktualitásnak megfelelően készítik, melyek az érzelmi ráhangolódás, az ünnepvárás nagyon fontos eszközei.

A népi gyermekdalok, gyermekversek az izgó-mozgó eleven világot tükrözik, a tájat, annak jellegzetes részeit örökítik meg. A népköltészet, a népzene, a népművészet gazdag tárháza sokok nevelési és személyiségfejlesztő lehetőséget kínál.

Nagy költőink, íróink is szívesen villantják fel gyermekkori tájélményeiket, hiszen egy gyermek más „szinten látja a világot: gondtalanul, játékosan. Mindezek adják irodalmi-zenei anyagunk alapját.

A népi játékok, a néptánc segítenek a mozgáskultúra fejlesztésében, mert a dallamos, ritmushoz igazodó legegyszerűbb lépésektől, az erőt, ügyességet fejlesztő összetett formákon át, a szép és kecses kifejező mozgásig a lehetőségek széles skálája rejlik bennük.

Visszajelzések igazolják, hogy jó úton járunk. A szülők pedagógiai törekvéseinket kezdettől fogva elfogadták és segítették. Vonzónak tartják a természetközeliséget, a néphagyományok ápolását és a sokoldalúságot.

Az a gyermek, aki az óvodában olyan külsőségeiben és tartalmában visszatérő élményeket élhet át, amelyek a szülőföldjéhez és az otthonához kötik, egy életre szóló örökséget kap, a természet, a nép örökségét.

Munkánk jelentőségét abban látjuk, hogy csak akkor tudunk jövőért lelkesedni tudó és jövőt építő munkában szívvel- lélekkel résztvevő embereket formálni, ha ráneveljük gyermekeinket elődeink szellemi, anyagi és erkölcsi hagyatékának megbecsülésére. A továbbiakban szeretnénk a már elkezdett úton haladni.

Pedagógiai Programunk biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és módszertani szabadságának érvényesülését. Tiszteletben tartja a gyermekek érdekeinek védelmét. A

gyermek harmonikus fejlődése érdekében óvodai nevelésünk a sokszínűsége és a szakmai megújulásra törekszik.

3. Küldetésnyilatkozatunk

„ A gyermek legfőbb joga, hogy gyermekéveit gyermekként élje meg. A felnőttnek pedig legfontosabb kötelessége, hogy ezeket a gyermeki jogokat elismerje, elfogadja és saját szülői, gondozói, nevelői minőségében ezeknek az érvényre jutását teljes erővel támogassa.”

(Gyermeki jogok és szükségletek nyilatkozata)

A Szombathelyi Vadvirág Óvoda dolgozói elkötelezettek a gyermekek egyéniségének megismerése és az egyéni sajátosságokat tiszteletben tartó, a máságot elfogadó és arra értéként tekintő bánásmód alkalmazása iránt.

Törekvésünk, hogy az óvodánkba járó gyermekek örömteli, boldog és élményekben gazdag kisgyermekként élhessenek meg intézményünkben. Segítő és védő szeretettel fordulunk minden gyermekhez, egyéni igényeinek és fejlettségének megfelelő bánásmódban részesítjük őket. Megsegítjük a lassabb ütemben fejlődőket, lehetőséget biztosítunk a tehetségigérek kibontakozásának.

A Szombathelyi Vadvirág Óvoda olyan óvoda kíván lenni, amely a gyermekek érdekében állandó megújulásra képes, és a nevelő munkát a gyermeki igényekhez igazodva, a gyermekek mindenek felett álló érdekeit szem előtt tartva végzi.

3.1. Gyermekkép

Az ember, a gyermek mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre, a gyermek fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek, nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvodai nevelésünkben biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését az interkulturális nevelésen alapuló intergráció lehetőségét az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Gyermekképünk alapja

- a gyermek alapvető tisztelete,
- a szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is vett egyediségének szem előtt tartása,
- a gyermeki személyiség értéként kezelése,
- a gyermek személyiségformálásába vetett hit,
- a gyermek személyiségének kibontakoztatásához szükséges gondoskodó szeretet nyújtása.

Milyen gyermeket szeretnénk nevelni?

Aki megtalálja helyét a világban, szereti és tiszteli hagyományainkat. Elfogadja a máságot, toleráns a másik emberrel szemben. Őszintén és nyíltan fordul társai felé. Lelkileg egészséges, boldog, nyitott, fogékony az új iránt. Legyen kreatív, alkotó személyiség. Lelje örömét a tevékenységeiben. Találjon lehetőséget az önkifejezésre, önmegvalósításra.

Viszonyuljon pozitívan az őt körülvevő világhoz, szeresse és tisztelje azt. Értékelje a munkát, a természetet, ismerje a felfedezés örömét, legyen fogékony a szép és jó iránt, mert aki a szépre törekszik, törekszik a jóra is.

3.2 Óvodaképünk, intézményi jövőképünk

Jövő életünk záloga a gyermek! A kisgyermekkorban szerzett tapasztalatok, érzelemdús élmények hatnak a felnövekvő egyén cselekedeteire. Ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel, amit kapott. Ezért is kiemelkedően fontos, hogy olyan nyugodt, kiegyensúlyozott,

szeretetteljes légkör vegye körül, ahol önmagához képest fejlődhet. Hiszünk abban, hogy a 3-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak, mely kiemelkedően fontos az „ÉN” alakulása szempontjából.

Nevelőmunkánkat az óvodáskorra egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra alapozzuk. Arra törekszünk, hogy óvodánk tükrözze külső megjelenésében a harmóniát, az egységet és az esztétikumot. Légköre sugározza a szeretetteljes bánásmódot és az otthon érzetét. Élményekkel teli, gazdag tevékenységet biztosítva alakítjuk a gyermekek mindennapjait. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek számára az adott életszakaszban megtaláljuk a számukra leginkább megfelelő, optimális fejlődési feltételeket. Programunk épít arra, hogy az óvoda gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Figyelembe veszi a gyermekek egyéni igényeit, és tiszteletben tartja a kulturális sokféleséget.

- Segítjük a gyermek önnön személyiségének pozitív megélését (önkép/önbizalom), és bármely tevékenységben utat engedünk az önkifejezési törekvéseinek a társas közegben.
- Együttes élmények, tevékenységek mentén alakítjuk a gyermekek társas kapcsolatait.
- Egyénre szóló elismerésekkel - segítjük a közösségbe történő beilleszkedését.
- Képesek vagyunk együtt, majd – modellkövetéssel - önállóan a problémák megoldására, a konfliktusok békét hozó kezelésére, az alapvető szabályok és normák betartására.
- A beszéd- és beszélgetés, a kérdezés és válaszadás örömet nyújt, és egymás megismerését szolgálja. A gyermekek közötti kommunikációban, tettekben is megjelenik a társak elismerése és segítése, a másság elfogadása, mint példakövető magatartás.
- A munka-, a szerep- és feladatvállalás, valamint ezek sikeres teljesítése fokozza az elismertségre való vágyat és ennek természetes igényné növekedését.
- A lelki, testi és értelmi „gyarapodást” azonos hangsúllyal kezeljük.
- A játék élményét és a mozgás igényét a gyermeki szükségleteknek megfelelően kielégítjük.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a másság elfogadására, elfogadtatására, munkánk során a prevenció előtérbe kerül.
- Egyéni bánásmóddal, a képességek egyéni fejlesztésével segítjük a gyermekek integrációját.

- Az elfogadás, a megbecsülés, a szeretet, bizalom a jellemző értékeink, melyek hozzájárulnak a hatékony nevelőmunkánkhoz.
- A tudatosan tervezett és szervezett tevékenységek élményekben történő gazdagodást és készségekben, képességekben történő fejlődést eredményeznek.
- A tevékenységekhez rendelt műveltségtartalmak megismerése kialakítja az ismétlés igényét, az „új” iránti tanulási vágyat, az alkotói kedvet, fokozza a kíváncsiságot, a kreativitást, a képzelőerőt és a fantáziát.
- Őrizzük és ápoljuk a magyar hagyományokat és a magyar anyanyelvet, de érdeklődést tanúsítunk más kultúrák, más szokások, más nyelvek és távol eső földrajzi helyek iránt.
- Rendszeresen és körültekintően szervezzük és biztosítjuk a családokkal történő információcserét és élményszerző eseményeket (szülői értekezletek, fogadó órák, családlátogatások szükség esetén, nyílt napok, ünnepek, családdal közös programok, kézműves, barkács délutánok adventi, húsvéti időszakban).
- A nevelőmunka eredményeinek rendszeres értékelésével az óvodapedagógusok folyamatosan elemzik és fejlesztik a saját és az intézmény pedagógiai gyakorlatát.
- Az óvodapedagógusok megfelelő tájékozottsággal bírnak az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről: élnek a továbbképzések lehetőségével, a nevelői közösségben alkalmat teremtenek a tudásmegosztásra (szakmai napok, bemutató foglalkozások, bázisóvodai szakmai napok, jó gyakorlatok, esetmegbeszélések).
- Az óvodapedagógusok nyitottságot tanúsítanak a nevelő- fejlesztő munkát támogató korszerű, és új szellemi- technológiai- tárgyi eszközök megismerésére és innovatív alkalmazására (szakirodalom, módszertan, IKT eszközök, tanulást támogató tárgyi eszközök).
- Az óvodai tevékenységrendszerrel és a megfelelő tárgyi környezettel biztosítjuk az óvodáskorú gyermek fejlődésének legmegfelelőbb feltételeit, 3 éves kortól az iskolába lépésig.

A gyermek egyéni adottságaiból kiindulva neveljük a környezetét szerető, ismerő és azért tevékenyen tenni akaró, cselekvő emberré. Legyen a világra nyitott, kíváncsi, kutató, felfedező, tapasztalatait, ismereteit, élményeit aktívan dolgozza fel. Tudja önmagát értékelni, találja fel magát környezetében, konfliktushelyzeteit tudja mérlegelni, kezelni, megoldani. Legyen nyílt, őszinte, szerepet vállaló, segítőkész, magát elfogadtatni tudó, jó kedélyű, humoros. Sajátítsa el azokat az illemszabályokat, az emberek közti viszonyban elengedhetetlen

ismereteket, amelyeket kisgyermekkorban kell megtanulni ahhoz, hogy később természetes módon élni tudjon velük. Felkészülten, szorongás nélkül induljon az iskolába.

Óvodánkban a gyermek megbecsülést, szeretetet és tiszteletet élvez. Értékeljük egyéni megnyilvánulásait, segítjük szocializációs folyamatait.

Intézményünkben minden felnőttnek felelősséggel vállalnia kell a modell szerepét. Az óvodáskor végére várhatóan a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt él, korának megfelelő mértékben empátikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs lesz.

Arra törekszünk, hogy óvodánk tükrözze külső megjelenésében a harmóniát, az egységet és az esztétikumot. Légköre sugározza a szeretetteljes bánásmódot és az otthon érzetét. Élményekkel teli, gazdag tevékenységet biztosítva alakítjuk a gyermekek mindennapjait. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek számára az adott életszakaszban megtaláljuk a számukra leginkább megfelelő, optimális fejlődési feltételeket.

Az óvoda funkciói:

- óvó, védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció,
- közvetett segítség az iskolai beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődésében,
- környezettudatos magatartás kialakítása.

Célunk:

- a 3-7 éves gyermekek sokoldalú harmonikus személyiségfejlesztése, egyéniségük kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével,
- az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások elősegítése,
- környezetbarát szemlélet és környezettudatos magatartás kialakítása,
- olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt,
- az egyenlő bánásmód elvének teljes körű biztosítása,

- integráció megvalósítása.

Feladataink:

- a gyermekek feltétel nélküli szeretete, elfogadása, tisztelete, megbecsülése,
- az egyéni sajátosságokhoz igazodó differenciált fejlesztés, tehetséggondozás
- a gyermeki szükségletek kielégítése,
- érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör biztosítása,
- testi-szociális, értelmi képességek egyéni-és életkor specifikus alakítása,
- sokszínű tevékenység biztosítása - szabad játék,
- egyéni képességeikhez igazodó műveltségterületek közvetítése,
- személyi, tárgyi környezet biztosítása,
- a környező világ összetett folyamatainak megértetése és a környezettudatos magatartás kialakítása,
- közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak-együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség-és akaratának, szokás-és normarendszerének megalapozása,
- a hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt integrált nevelése, esélyegyenlőség növelése, az indulási hátrányok csökkentése, az iskolába való átmenet zökkenőmentesebbé tétele,
- a más nemzetiségű gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően önazonosságuk megőrzése, ápolása, erősítése,
- a nemzeti identitástudat megalapozása, a keresztény kulturális értékek megismertetése a családban kialakult kulturális és világnézeti hagyományok figyelembevételével.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a feladataink:

- esélyegyenlőség, fejlesztés biztosítása szakember segítségével az illetékes Szakértői Bizottság véleménye alapján,
- a kiemelkedő képességek erősítése, ezáltal a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítására való törekvés.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel vagyunk arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segítse,
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg,
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

Óvodánk jövőképét az intézmény nevelőtestületével együttműködve, eddigi eredményeinkre, értékeinkre, hagyományainkra alapozva formáljuk. Arra törekszünk, hogy a továbbképzéseken és az önképzések által szerzett kompetenciaterületek megfeleljenek az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram-, az Évszak-Járó Pedagógiai Program-, és az Intézményi Önértékelési Program elvárásainak, segítsék elő a magas színvonalú szakmai munkavégzést, intézményi működést. Ahhoz, hogy megfeleljünk a mai kor elvárásainak, a folyamatban lévő és várható társadalmi változásoknak, a korszerűbb, biztonságosabb működéshez állandó fejlesztésekre van szükség. A kihívásoknak csakis együtt, erőforrásaink optimális mozgósításával tudunk megfelelni. Intézményünk gyermekközpontú, ahol a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesztjük és a partnerek elvárásainak megfelelő, innovatív, szakmailag jól megalapozott nevelőtestület, alkalmazotti közösség dolgozik.

3.3. Pedagógusképünk

Nevelőmunkánk kulcsszereplője a pedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. A pedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára, éppen ezért a pedagógusi tevékenységek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A pedagógus - mint modell – legyen:

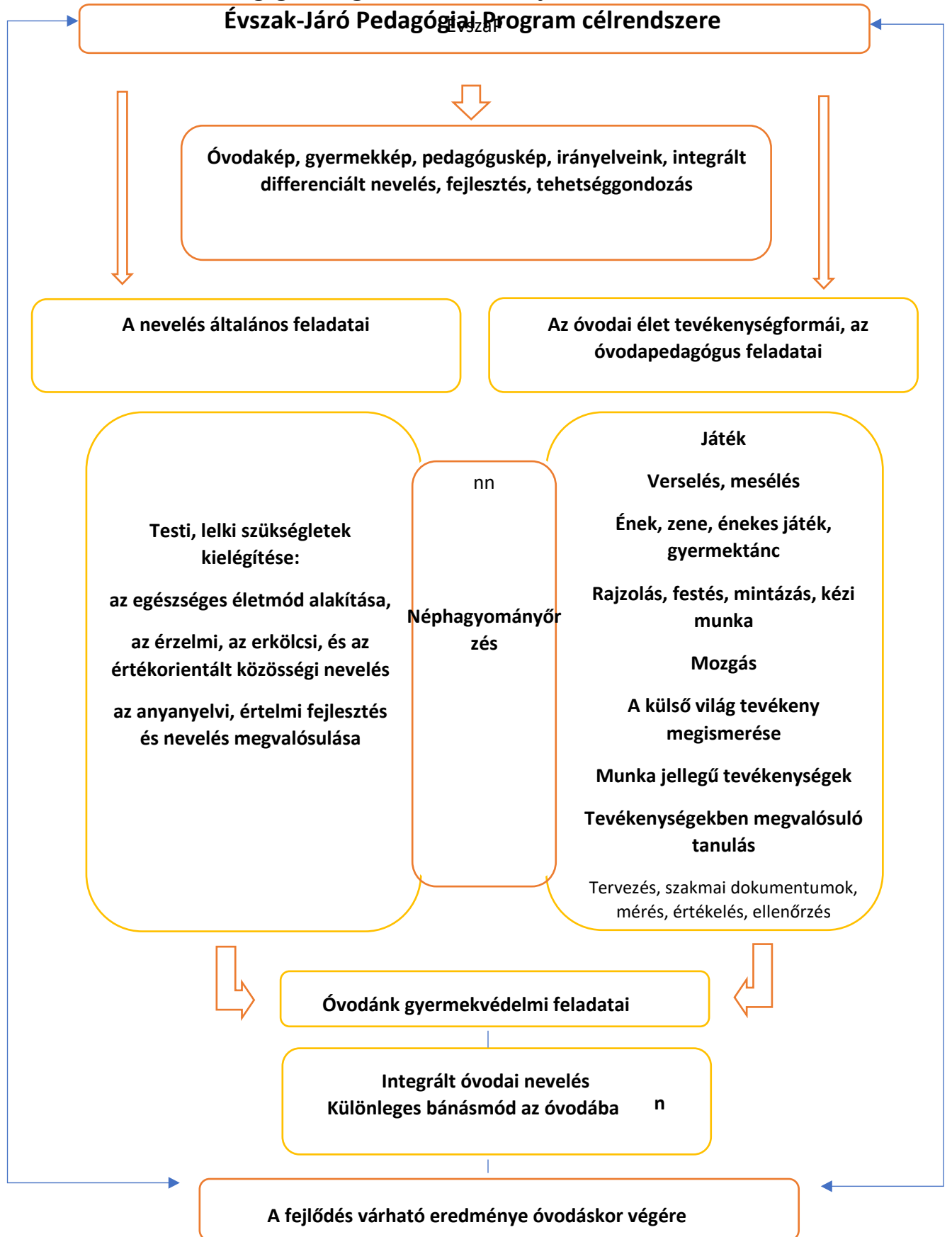
- hiteles,
- megjelenésében igényes,
- nyugalmat, elfogadást, megértést, szeretet, vidámságot árasztó,
- a gyermekek adottságaiból eredő különbözőséget tiszteletben tartó, toleráló,
- az átlagtól eltérő képességek és személyiségvonások problémáit felismerő, szükség szerint segítséget nyújtó,
- személyes érzelmi kötődések kialakulásának és megerősödésének elősegítésével az ellentétek okainak felderítésével megoldási eljárásokat kereső,
- a gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű a pedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

Értékeink:

- a pedagógiai folyamatokat figyelemmel kísérjük, tudatosan tervezzük, hosszútávon átgondoljuk azok hatásait és az elért eredményeket elemezve képesek vagyunk a változtatásra, korrekcióra,
- a gyermekek egyéni képességeit, igényeit figyelembe véve, differenciáltan fejlesztjük, előnyben részesítjük a tapasztaláson alapuló módszereket. Felhasználjuk a szabad játék nyújtotta lehetőségeket a gyermekek fejlesztése érdekében,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gyermekcsoportban történő nevelését, fejlesztését tervezetten valósítjuk meg,
- a csoport szokás- és szabályrendszerét az óvoda értékrendjéhez igazodva alakítjuk ki, figyelve a magyar nemzeti értékek beépítésére is,
- inkluzív, előítéletektől mentes gondolkodásunkkal mutatunk példát a „másság” elfogadására, fejlesztjük a gyermekcsoportot közösséggé,
- a szülőkkel – a gyermekek fejlesztése érdekében – együttműködünk, és együttműködésünk a kölcsönös tiszteleten alapul,
- az óvodánkba járó gyermekeket megismerjük, fejlődésüket nyomon követjük, elemezzük, értékeljük, és ezt írásban rögzítjük.

- kommunikációnk példamutató mind a gyermekek, mind munkatársaik, mind a szülők irányában, melyet tisztelet és együttműködési szándék jellemez. Szakmai kommunikációnkban is tisztában vagyunk az etikai szabályokkal, saját hatáskörünkkel,
- munkánkat szakmai elkötelezettség, önállóság jellemzi, örömmel tanulunk egymástól is,
- a mindennapokban derűt, kedvességet, nyugalmat árasztunk egyéniségünkkel, személyiségünkkel összhangban,
- törekszünk a pedagógusok kompetenciáinak fejlesztésére,
- folyamatosan képezzük önmagukat, hogy a társadalmi, szakmai elvárásoknak és belülről fakadó szakmai kultúránknak megfeleljünk.

3.4 Az Évszak-Járó Pedagógiai Program rendszerábrája

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1 Óvodánk személyi feltételei

Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, így reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humánerőforrás szükségletéről. A mindennapi élet szervezését és lebonyolítását a törvényben előírt végzettségű és létszámú személyzet biztosítja.

- A csoportokban két óvodapedagógus, egy dajka, illetve pedagógiai asszisztens dolgozik összehangolt nevelőmunkára törekedve, amely a gyermekek nevelése során állandó értéként jelenik meg.
- Az igazgató munkáját a megbízott igazgató helyettes és az óvodatitkár segíti.
- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket és családjukat a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kíséri figyelemmel.
- A pályakezdő gyakornok kollégák munkáját az igazgató által, az erre a feladatra kijelölt óvodapedagógus, mentorként segíti.
- Intézményünkben a logopédiai gondozás a nevelési év során heti rendszerességgel folyamatosan történik a kiszűrt gyermekek szükségleteinek megfelelő óraszámban. A szakembereket a Vas Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja számunkra.
- A gyógypedagógiai ellátást igénylő gyerekekkel intézményünk alkalmazásában lévő gyógypedagógusunk foglalkozik.
- Óvodánk minden dolgozója elkötelezetten törekszik a nyugodt, derűs légkörben történő gyermeknevelésre, amely során a pedagógus szakértelmével, mintaadásával biztosítja a gyermek számára szükséges tevékenységeket.
- A csoportszerkezet kialakítása mindig a jelentkező gyermekek függvénye. Óvodánkban osztatlan, vegyes csoportokkal dolgozunk.
- Az óvodapedagógusok szakmai felkészültsége megalapozott. Nyitottak, fogékonyak az új iránt, élnek a köznevelés modernizációs törekvéseivel.
- Az óvodapedagógusok beállítódása, pozitív érzelmi viszonyulása, a programunkhoz való azonosulást segíti elő.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok jól tudnak együtt dolgozni, szakmailag is és emberileg is jó kapcsolatban vannak egymással.

- A szakképzett dajkák a nevelési célkitűzések ismeretében szinte „harmadik óvodapedagógusként” segítik a csoportban folyó munkát.
- Az óvoda dolgozóinak egységes szemlélete hozzájárul munkánk eredményességéhez.
- Óvodánkban egy hagyományörző munkaközösség működik, melynek tagja minden óvodapedagógus. A munkaközösség célja: az óvodában folyó hagyományörző munka hatékonyabbá tétele.
- Intézményünkben önértékelést támogató munkacsoport működik, melynek feladata az intézményi önértékelés folyamatának lebonyolítása.

4.2 Óvodánk tárgyi feltételei

Az óvoda a város szélén található, főútvonallal határolt, családi házakkal övezett intézmény. Az óvoda épülete két különböző konstrukcióval, két időpontban épült. (1942, 1980). A csoportszobák és a hozzájuk tartozó járulékos helyiségek szolgálják a gyermekek biztonságos óvodai életét. Óvodánk tárgyi feltételrendszerét, felszereltségét jó színvonalúnak minősítjük és folyamatosan gondoskodunk a megfelelő szinten tartásról.

Intézményünkben 3 foglalkoztató (csoportszoba) van, a helyiségek természetes megvilágítással rendelkeznek. Az óvoda minden helyisége gyermekmagasságban ablakokkal rendelkezik. A csoportszobákhoz öltözőszekrényekkel ellátott öltözőrész tartozik, és minden csoporthoz van külön mosdó. A falakat óvónői és gyermekmunkák díszítik és teszik hangulatossá. Törekszünk az ízléses, megfelelő mennyiségű dekorációra az előtérben és a folyosókon egyaránt. A gyermekek alkotásait galériánkon kihelyezzük, így a szülők is gyönyörködhetnek gyermekeik munkáiban.

Az épületben 2016-ban, tornaszoba került kialakításra, az intézmény akadálymentesítésére pedig 2018-ban került sor.

Intézményünk rendelkezik a Pedagógiai Program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Célkitűzéseink érdekében a Fenntartó Önkormányzat támogatása, az igazgató, illetve az óvodapedagógusok sikeres pályázata, valamint az óvoda alapítványának bevételei teszik lehetővé a tárgyi feltételeink folyamatos bővítését. A nevelő-oktató munkánk célkitűzéseire sikerült nagyrésztben hozzáalakítani az óvoda arculatát. A csoportszobák tárgyai, berendezései, az udvar kialakítása tükrözik elképzeléseinket, melyet úgy alakítottunk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfellejjen változó testméreteiknek,

biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. A csoportokban használatos játékeszközök biztosításánál figyelembe vesszük a csoportok heterogén (vegyes) összetételét, ezért minden csoportban jelen van a minden korcsoportot kiszolgáló, és minden játékfajtát megvalósítható eszköz. A gyermekek által használt játékeszközöket, számukra hozzáférhető módon helyezük el. Külön fejlesztő szoba áll a logopédus, gyógypedagógus rendelkezésére, az egyéni és kiscsoportos fejlesztés érdekében.

Az óvodában egyidejűleg megfelelő és biztonságos munkakörnyezetet biztosítunk az óvoda dolgozói számára is. Az elmúlt években nagyon sokat fejlődött óvodánk infrastruktúrája, és így lehetőségünk van arra, hogy munkánkba beépítsük és használjuk is az infokommunikációs technikákat. Bővült számítógép állományunk, multifunkcionális nyomtató, projektor, laptopok, internet segíti a mindennapi munkánkat. Az óvodapedagógusok az intézmény IKT eszközeit alkalmazzák a nevelő-oktató munkájukban, az eszközök kihasználtsága, tevékenységeken való alkalmazása nyomon követhető a tervezésben (csoportnaplókban).

A folyamatos megújulás, az eszköztár további gyarapítása jövőbeli terveink fontos részét képezi ugyanúgy, mint ismeretink bővítése ezen technikák gyakorlati alkalmazása terén.

Szakmai eszközeink folyamatos fejlesztésénél arra törekszünk, hogy megfeleljenek a korszerű pedagógiai módszereknek, illetve a kiemelt nevelési területek által meghatározott elvárásoknak.

Az óvodának zárt udvara van. Az udvart főútvonal határolja. A parkosítást a környezeti ártalmak kiküszöbölése érdekében kiemelt feladatunknak tekintjük.

Az udvar mérete, felszereltsége lehetővé teszi a gyermekek mozgás-és játékgényének kielégítését. Évről-évről szépül ez a terület, ez EU szabványnak megfelelő fajtákkal gazdagodik óvodánk, mely főnként pályázati úton szerzett összegekből és fenntartói támogatással valósul meg.

Udvarunkon megtalálható műfüves többfunkciós „ovi-foci” pálya, több nagyobb kombinált mászóka, hinta, mászóvárak, homokozók, barkácsolásra alkalmas padok, kisebb kiegészítő eszközök.

A gyermekek étkezését melegítőkonyha biztosítja, mely a HACCP rendszer alapján működik.

4.3 Szervezeti keretek

Az óvoda heti nyitva tartása: 52,5 óra

Napi nyitva tartás: 10,5 óra

A gyermekek fogadása reggel 6³⁰ órától történik, nyitvatartás délután 17⁰⁰óráig. Az óvodapedagógusok hetenkénti váltott műszakban dolgoznak.

Pedagógiai céljaink megvalósításának egyik fontos feltétele, hogy tudatosan szervezzük, tervezzük meg a gyerekek tevékenységeit. A napirendben rögzítjük az egyes tevékenységek időrendjét és időkereteit. A napirendet a szülők által megfigyelt életritmushoz és a 3-7 éves korú gyerekek életkori igényeihez igazítottuk.

Befogadás elvei:

A családok felé nyitottak vagyunk, mindent megteszünk annak érdekében, hogy gyermekük beilleszkedése az óvodai közösségbe zökkenőmentes legyen. A szülőkkel megismertetjük az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokás-, és normarendszerét.

- Biztosítjuk az egyénre szabott befogadás lehetőségét.
- Élünk a folyamatosság, a fokozatosság elvével.
- Figyelembe vesszük a gyerekek és a szülők igényeit.
- Az ismerősöket, testvéreket szülői kérésre, lehetőség szerint egy csoportba tesszük.
- A gyermek személyes tárgyait, otthonról hozott szokásait elfogadjuk, megismerjük.
- Minden dolgozónk számára rendkívül fontos, hogy a gyermekek felé szeretettel, sok türelemmel, törődéssel forduljunk.
- Támogatjuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratását.
- A csoportok kialakításánál fontos szemlélet számunkra az integráció elősegítése, a szegregáció kerülése, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztása.

Befogadás folyamata:

- beiratkozás,
- szülői értekezlet,
- folyamatos és fokozatos szülő befogadás.

Vegyes életkorú csoportszervezés - osztatlanság

A különböző életkorú, nemű és fejlődésű - fejlettségükben műveltségi területenként és azokon belül is -egymástól eltérő gyerekek integrált és differenciált nevelése. Alapja a folyamatosság, amely osztatlan csoportban a teljes napirendet átfogja úgy, hogy a gyermekek önértékelését énképük kialakulását szolgálja. Olyan széleskörű érzelmi – társas kapcsolatrendszer, amelyben a testvérek (amennyiben a gyermekek igénye és fejlődési érdeke is ezt kívánja), rokonok, barátok, ismerősök egy csoporton belül együtt maradhatnak. Az utánzás, a modellkövetés lehetőségei megvalósulhatnak. A gyerekek és a felnőttek kölcsönös, egymásra ható szocializációja érvényesülhet. Létrejöhet az egyén, a társak és a csoportok szociális viszonyulása: alá-, mellé-, fölérendelt szerepekbe.

Az osztatlan szervezésű csoport megoldást jelent a lassabban fejlődő gyermekek 3 - 4 évig tartó óvodai nevelésében. Mindehhez elégséges időt és érzelmi biztonságot nyújt. Az iskolába távozók helyére időszakonként különböző korú gyerekek érkeznek. Változik a csoportok összetétele, a gyerekek más helyzetekbe kerülnek. Régi és új társaikkal az egyéni státuszuk szerepeik is megváltoznak. A „visszamaradó” iskola éretlen gyerekek számára, akik azonos korú társaikkal nem mennek tovább az iskolába, a státus - és szerepváltozás nem jelent megrázkódtatást.

Az osztatlanság kedvező környezeti feltételeket teremt az érzékszervi -, az értelmi-, a beszéd- vagy más fogyatékossgot mutató gyerekek képességeinek csoporton belüli integrált és egyénenként differenciált speciális fejlesztésére, valamint az óvodapedagógusok számára megoldás, a gyermekek számára eredményt az egyénenként differenciált feladatadás és értékelés jelent.

Az osztottság az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint eléréséhez megjelenhet az osztott csoportszervezési forma, ebben a formában hatékonyabban tudjuk fejleszteni a szociális és életviteli kompetenciákat, különös tekintettel a kommunikációs készségekre. A gyermek egészséges, a tevékenységben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

4.4 Napi- és hetirendünk

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a folyamatos és rugalmas napi- és hetirendünk biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységformák megtervezésével, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben.

Napirendünk gazdag, változatos tevékenységeket, s az életkornak és egyéni szükségleteknek megfelelő aktív és passzív pihenést biztosít. A napirendünkön belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. Lehetővé tesszük a szokásrendszer kialakulását, következetes megtartását, s a gyermekek szabad levegőn való edzését. Rugalmas keretet biztosítunk a gyermeki tevékenységek szabad kibontakoztatására. A napi gondozási teendők szinte észrevétlenül épülnek be ebbe a folyamatba. A folyamatos étkezéshez (tízórai, uzsonna) adottak a tárgyi és személyi feltételeink. A gondozási feladatok során is neveljük a gyerekeket, fejlesztjük a gyermekek önállóságát, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. A napirendünk rugalmas, az évszakok váltakozásával és a gyermeki tevékenység fejlődésével változtatható.

Napirendünk irányelvei:

- a gyermekek napirendjét a stabilitás és rugalmasság jellemzi. Az állandóságot és a stabilitást az azonos időpontban visszatérő tevékenységek biztosítják,
- az egész nap folyamán érvényesítjük a folyamatosságot, a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását,
- hangsúlyos szerepet helyezünk a játék kitüntetett szerepére,
- a napirendünk rugalmas, mindenkor lehetővé teszi az előre nem tervezett események beillesztését,
- napirendünk alkalmazkodik az évszakokhoz, a gyermekcsoport összetételéhez, a gyermekek igényeihez.

Folyamatosság:

- Az egymást követő napirendi szakaszok játékba integrált, a gondozási tevékenységekkel összekapcsolódó szervezeti kerete – formája, feltétele és differenciált lehetősége annak, hogy gyerekek a meglévő fejlettségi szintjükről egyéni tempójukban haladjanak, fejlődjenek, tevékenységeikhez elegendő idő, hely, tér, eszköz álljon a rendelkezésükre.
- Az óvodapedagógus a gyerekek és a csoport ismeretében a biztonságot nyújtó és cselekvésre ösztönző helyzetekbe differenciáltan bekapcsolódik, ha szükséges segítséget nyújt, továbbfejleszt.
- A gyermekek ismerik a nevelési folyamat szabályait, és személyiségüktől függően - az időhatárokhoz igazodva - betartják azokat.
- A folyamatosságban növekszik a játék szerepe, lehetősége, láthatóvá válik az egyén, mint individuum, létrejöhetnek azok a társas és emberi kapcsolatok, amelyekben a gyerekek szociális értékrendje kialakul.
- Figyelembe veszi a gyermekek biológiai szükségleteit, tempóját a fejlettség különböző szintjét és az intimitást.
- Segíti a gyerekek bioritmusának stabilizálását és a tevékenységek önálló gyakorlását.

Napirend szeptember 1-jétől május 31-éig

Időtartam	Tevékenységek
6.30h - 11.30h	<ul style="list-style-type: none">• A gyermekek fogadása, szabad játék• Testápolási teendők, folyamatos tízórai• Munka jellegű tevékenységek• Játékba integrált egyéni és csoportos tevékenységek• Séták, kirándulások, megfigyelések, tapasztalatszerzés• Játékos mozgás az udvaron vagy a csoportban
11.30h – 12.15h	<ul style="list-style-type: none">• Testápolási teendők, ebéd
12.15h - 14.30h	<ul style="list-style-type: none">• Testápolási teendők• Pihenés, alvás mesével, lágy zenével
14.30h – 15.00h	<ul style="list-style-type: none">• Testápolási teendők, uzsonna
15.00h - 17.00h	<ul style="list-style-type: none">• Szabad játék az udvaron vagy a csoportban• Szülők által választott szolgáltatások• Hazabocsátás

Napirend június 1-jétől augusztus 31-éig

Időtartam	Tevékenységek
6.30h- 11.30h	<ul style="list-style-type: none">• A gyermekek fogadása, szabad játék• Testápolási teendők, folyamatos tízórai• Munka jellegű tevékenységek• Szabadon választott tevékenységek• Séták, kirándulások• Játékos mozgás az udvaron vagy a csoportban
11.30h – 12.15h	<ul style="list-style-type: none">• Testápolási teendők, ebéd
12.15h- 14.30h	<ul style="list-style-type: none">• Testápolási teendők• Pihenés, alvás mesével, lágy zenével
14.30h – 15.00h	<ul style="list-style-type: none">• Testápolási teendők, uzsonna
15.00h - 17.00h	<ul style="list-style-type: none">• Szabad játék az udvaron vagy a csoportban• Hazabocsátás

Az udvari játék megkezdése előtt minden alkalommal ismertetjük a szabályokat a gyermekekkel balesetmegelőzés céljából.

A napirend egy alap, amihez minden csoport a saját napi illetve heti rendjét igazítja, az életkori sajátosságának megfelelően. Az időkeretek az életkortól és egyéb tényezőtől rugalmasan változhatnak. A természeti és társadalmi környezet eseményei, az évszakok körforgása, az ehhez kapcsolódó ünnepek és hagyományok adják azt a keretet, amelyben mindennapjaink telnek. Természetesnek találjuk, hogy ezekhez kapcsolódva tervezzük és valósítjuk meg a gyermekek tevékenységeit.

Minden nevelési évben két ciklusban tervezünk: szeptember 01-től a következő év május 31-ig és június 01-től augusztus 31-ig.

Hetirendünk irányelvei:

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez.

A befogadás idején ügyelünk a rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rend összeállítására.

- Mindenkor figyelembe vesszük az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának alapelveit, a csoport összetételét, a gyermekek fejlettségét.
- Alkalmazkodunk a gyermekek igényeihez.
- Terveinket, ha a helyzet úgy kívánja megváltoztatjuk, alkalmazkodunk a gyermek aktuális érzelmi állapotához, az adott helyzethez.
- Változatos tevékenységekkel, az aktuális témához megfelelő élményt-, tapasztalatszerzést-, kirándulást biztosítunk.
- A csoportokat közös óvodai programokra összehangoljuk.

Hetirend szeptember 1-jétől május 31-éig

Az óvodapedagógusok által szervezett tevékenységi formák			
Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése		
<p>A hét minden napján:</p> <p>mindennapos mozgás</p> <p>verselés, mesélés</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalom és tapasztalás • Mozgás • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, tánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Munka jellegű tevékenységek 	<p>Játék</p> <p>Néphagyomány</p>	<p>T A N U L Á S</p>
Anyanyelvi nevelés			

Hetirend június 1-jétől augusztus 31-éig

Nyári élet az óvodában

Óvodánk nyári életében évek óta nevelési gyakorlat, hogy a jelentősen lecsökkenő gyermeklétszám miatt összevont csoportokban folyik az óvodai élet.

A nyári élet alapelvei:

- szeretetteljes, odafigyelő minden gyermekért felelősséget vállaló légkör biztosítása,
- a balesetmentesség figyelembe vételével a víz, a levegő, a mozgás, a pihenés életkorhoz és egyéni igényekhez igazított biztosítása,
- a változatos játéklehetőségek előtérbe helyezése úgy, hogy az udvaron is lehetőség legyen a csoportban kedvelt gyermeki tevékenységek folytatására,
- a biológiai szükségletek folyamatos kielégítése: higiéniai igények, folyamatos folyadékbiztosítás, öltözködés, mezítláb járás,
- a játékidő a pihenőidő rövidülésével, esetleg megszűnésével meghosszabbodhat,
- az óvodai élet, minden gyermeki tevékenység elsősorban a szabadban történik,
- az időjárás függvényében a gyülekező időt is a szabadban töltjük.

4.5. Óvodapedagógusaink tervező munkájának elvei

- Az óvodapedagógusok tervezőmunkája a négy évszak köré épül, az elektronikus formában vezetett Csoportnaplóban negyedéves tervezést, értékelést valósítanak meg.
- Úgy tervezzük meg a csoportok mindennapi életét, hogy érzelmi biztonságot nyújtsunk gyermekeinknek, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkört teremtsünk meg.

Tudatosan tervezzük meg munkánkat, a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait, képességeit, eltérő fejlődési ütemét vegye figyelembe.

- A természetes mozgásokra alapozunk, eljuttatjuk a gyermekeket az együttes szép mozgás élményéhez.
- Kiemelten figyelünk az eltérő fejlettségű, és a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre.
- Törekszünk a differenciálásra és az egyéni bánásmódra.
- Tervezés során arra ügyelünk, hogy a különböző fejlettségű gyerekek megtalálják a nekik megfelelő feladatot, ők dönthessék el az időt, sorrendet, módszert a feladat elvégzéséhez.
- Olyan óvodai életet tervezünk, amely sok közös élményre, felfedezésre, tevékenységre épül.
- Tervezési alapelvünk; hogy a követelményt és a feladatot önmagunknak fogalmazzuk meg, lehetőséget adva a gyermekeknek a szabadon választott tevékenységekre.
- Teret biztosítunk ahhoz, hogy minden gyermek megismerje a testi, lelki, szellemi értékeit.
- Az óvodai nevelésünk tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését a kötelező dokumentumok tartalmazzák.

Óvodánk szakmai dokumentumai:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja,
- Évszak-Járó Pedagógiai Program,
- Szervezeti és Működési Szabályzat,
- Házirend,
- Éves Munkaterv és Éves Beszámoló,
- Munkaközösség éves Munkatervei és Beszámolói,
Önértékelés dokumentációi,
- Mentor-gyakornok dokumentumai,
- Csoportnapló,
- Továbbképzési Program,
- Beiskolázási terv,
- Fejlődést nyomon követő dokumentum.

Az óvodai nevelésünk céljainak és feladatainak ismeretében a tevékenységeink rendszerét a gyermekeink egyéni adottságához igazodva tervezzük meg. A nevelés és a tanulás tervezését egymással kölcsönhatásban valósítjuk meg, amely tervszerű, előre gondolt tervezést jelent.

A nevelési és tanulási terveket a csoporttal foglalkozó óvodapedagógusok, közösen készítik el. Tervezésünknel nem az ismeretanyag növelésére, hanem a sokoldalú, különböző nézőpontból való megközelítésre tevődik a hangsúly. Óvodapedagógusaink szakmai szabadsága érvényesül azzal, hogy ők dönthetik el a nevelési év kezdetén, mennyi időt hagynak az új gyerekek befogadására, a spontán tevékenységekre, játéokra, és azt, hogy mikor kezdik el a gyerekek nevelésében a komplex foglalkozások rendszerét alkalmazni.

A megtervezett tevékenységeket a nevelőtestületünk által elfogadott elektronikus csoportnaplóban rögzítjük. A tényleges feladatokat a gyermekek élményanyaga, tapasztalatai, igényei, és az aktualitás alakítja. Fontos szempontunk, hogy a tervezett feladatainkat esetenként módosítva, de egységes koncepcióba foglaljuk, amely bővíthető, átformálható és elhalasztható. Óvodánk dokumentumaiban a nevelőtestületünk olyan gyermekközpontú feladatokat fogalmaz meg, amelyek a gyermeki személyiség maximális kibontakozása mellett óvodapedagógusaink önmegvalósítását, önérvényesítését is lehetővé teszi.

Intézményünk értékrendje, szabályzatai és az értékelési alapelvei nagymértékben befolyásolják az óvodai légkört. Az óvodapedagógusaink személyisége, az alkalmazotti közösség légköre és a vezető közreműködése dönti el program megvalósításának színvonalát, minőségét és eredményességét. Szem előtt tartjuk az alábbi elvárásokat: érzékenység, tolerancia, nyitottság, kreativitás és a jelenségek komplex attitűddel való megközelítését.

Intézményünk igazgatója arra törekszik, hogy elősegítse a haladást, és a kollektívánk fejlődését. Kedvező légkört teremt az ötletek felvetéséhez, serkenti és értékeli a fejlesztő javaslatokat, irányítja a megoldás közös keresését. Alkotószellemű munkájával a legcélszerűbb, újfajta óvodai életet teremt meg, alakítva óvodánk egyedi arculatát.

Az óvodai nevelésünk a Fenntartó által jóváhagyott Pedagógiai programunk alapján folyik.

5. Évszak-Járó Pedagógiai Program - néphagyományőrzés a nevelésünk folyamatában

Valljuk, hogy egy nép jövőjének szempontjából nélkülözhetetlen múltjának ismerete és ebbe beletartoznak a néphagyományok és népszokások is. Fontosnak tartjuk, hogy mindent megtegyünk azért, hogy az általunk nevelt gyermekek minél többet tudjanak népünk értékeiből, megismerve, megszeretve ezáltal a magyar nép gazdag hagyományvilágát.

Óvodánkban a szokások visszatérő rendjének kereteit az évszakok változásai adják meg. Ehhez igazodnak az ünnepkörök szokásai is, a különböző tevékenységi formákon keresztül. A jeles napok közül azok kerülnek be a programba, amelyek eddig is jelen voltak az óvodai nevelésben és azok, amelyek a hétköznapi népszokásörző tevékenységeit a visszatérő jelképekkel, cselekvésekkel ünnepibbé emelik. Az óvodai néphagyományörző tevékenységek rendszerezését az évkör segíti. Az év körforgásában az évszakokhoz kapcsolódnak az ünnepkörök jeles napjai, a hagyományápoló tevékenységek és mindezekhez a népművészeti, népköltészeti alkotások. Rendszerezésünkben a jeles napok az emberi együttélés és a gazdasági év szokásörző napjai, valamint az időjárás változásokra utaló névnapok.

Olyan jeles napok is bekerülnek az évkörbe, melyek a kiválasztott naphoz kapcsolódó természeti jelenségek, tevékenységek, jelképek által válnak „más” nappá, avagy egy – egy környékbéli szokás felelevenítésére adnak lehetőséget. Az óvodás gyermek életében ezek az újrateremtett, visszatérő tevékenységek érzelmetelítettségükkel, emberi melegséget, biztonságot sugallnak, állandóságot teremtenek - a valahova tartozás állandóságát. A mindennapok népi életmódot felelevenítő, utánzó, szokásápoló tevékenységei, a természettel való együttélésből, az időjárás változásaiból fakadó munkálatok. Részt képezik az időjárást megfigyelő tapasztalatszerzések, a környezetalakító és termésfeldolgozó tevékenységek. A jeles napi előkészületekbe és a hétköznapi felelevenített hagyományörző „munkálkodásokba”, játékokba szervesen illeszkednek a népi kultúra szellemi alkotásai és tárgyai, a mondókák, a népmesék, a dalos játékok, a népdalok, a mozgásos, sportszerű játékok, valamint a játékeszköz készítésekkkel, a népi kismesterségekkel és a jeles napok „jelkép” készítéseivel való ismerkedések. A szövés, fonás, a körmön fonás, a gyapjúval való munkálkodás, nemezelés stb. magában hordozza az alkotás örömét. A monotónia - és a kudarctűrés, elengedhetetlen az iskolába lépéshez, ezek a tevékenységek is segítik a gyermekeket ebben. Az évkörbe rendezett hagyományörző tevékenységek válogatása nem csak egy évre szól, hanem hosszútávra meghatározza az intézményünkben folyó hagyományörző

szemléletű nevelés irányát és tartalmát. Az évről –évre visszatérő tevékenységek gyakorlása egy folyamattá válik. A népi kultúra szellemi és tárgyi alkotásai közül az esztétikai élményeket fokozó irodalmi, zenei, vizuális elemek gazdagítják a nevelési programot. A népmesék, népmondák, mondókák, a tréfás találós kérdések, a nyelvtörők, népi gyermekjátékok olyan emberformáló lehetőségek, amelyek kihatnak az egész személyiségre.

A néphagyományok és szokások őrzése szoros kapcsolatban áll a gyermekek nevelésével. Kiváló módszernek tartjuk a gyermekek személyiségének fejlesztésére, valamint a gyermek és a világ kapcsolatának elmélyítésére. Programunk a hagyományőrzést, a népi kultúra ápolását fontos feladatának tekinti. Óvodapedagógusaink törekednek beépíteni a gyermek nevelésébe mindazon értékeket, amelyeket a környezet megőrzött vagy megőrzésre érdemesnek tart. Az évszakokhoz kapcsolódva ismertetik meg a gyermekekkel a különböző szokásokat, hagyományokat, melyek során eltérő élményalapú, változatos tevékenységeken keresztül figyelhetik meg a természet változásait is, ismerkedhetnek meg az őket körül vevő világgal. Valljuk, ha már az óvodáskorban megszokottá válik a kulturális értékek felé fordulás, akkor az beépül a gyermek, majd az ifjú nemzedék életvitelébe. Az így felnőtté váló ember szívébe, lelkébe, értékrendjébe kitörölhetetlenül olvadnak be a néphagyomány értékei, mert a hagyományőrzés úgy marad csak fenn, ha családtól családig, gyermektől gyermekig, óvodapedagógustól óvodapedagógusig, szájról szájra hagyományozódik. A néphagyományőrző nevelési programunk elkötelezettséget vállal a magyar népi hagyományok és kultúra értékeinek átadására, ápolására, valamint az alapvető egyetemes emberi értékek közvetítéséért. Munkánkat nem kampánynak, hanem folyamatos tevékenységeknek tekintjük, amely minden korosztály számára megadja az alapokat a néphagyomány továbbviteléhez. A népi kultúra minden területe értékhordozó, megőrzése és átadása közös feladat, amiben az intézményi nevelésnek nélkülözhetetlen szerepe van. E munkánkat a szülőkkel való szoros együttműködésben valósítjuk meg.

A néphagyományőrzés célja

A világ megismerése, a népi kultúra maradandó értékeinek átadása, azok őrzés, éltetése, a magyarságtudat formálása. Az óvodai nevelésünk céljának tartjuk, hogy a gyermek - főleg játéktevékenységeken keresztül- alapvető tájékozódási elemeket sajátítsanak el, amelyek segítik őket a világ, a környezet, az adott helyzet megismerésében, a problémás feladatok megoldásában. Célunk a gyermekek sokoldalú fejlesztése a néphagyományőrzés és a

természetóvás gazdag tárházának megjelenítésével, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, fejlettségi mutatóinak figyelembevételével. Mindezek a természethez és a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony megalapozásával a gyermekközpontúság, az érzelmi biztonság tükrében, a családok tevékeny közreműködésével. A népi kultúra, a népi játékok örömteli megismertetése, továbbéltetése, az identitástudat kialakítása.

Feladataink a néphagyományőrzés folyamatában

- Minden dolgozónk számára fontos a népszokások eredetének pontos ismerete.
- Folyamatosan megismertetjük a gyerekeket a népi kultúra maradandó értékeivel.
- Tapasztalatszerzéshez, ismeretnyújtáshoz juttatjuk őket a természet adta sokféle anyag lehetőségeinek felhasználásával.
- Megismertetjük őket a népi kismesterségekkel, azok tudatos, hiteles átadására törekszünk.
- Arra törekszünk, hogy az alkotás örömét megérezzék, átéljék a tevékenységek során.
- A jeles napokhoz, ünnepekhez fűződő népszokásokat, dalokat, mondókákat gyűjtünk, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságát, és ezeket beépítjük mindennapjainkba.
- A magyar zenei anyanyelv elsajátítását a népdalokon keresztül, a zenehallgatás és körjátékozás, néptánc tevékenységen keresztül valósítjuk meg.
- Hiteles zenei hagyományápolásra törekszünk.
- Kézügyességüket a népi kismesterségek alkalmazásával fejlesztjük.
- Felkeltjük érdeklődésüket a népzene iránt.
- Megismertetjük őket az évkör ünnepeivel összefüggő hagyományos játékokkal.
- A népi versenyjátékokkal mozgáskészségüket, ügyességüket, kitartásukat, akaratukat fejlesztjük.
- Hangsúlyt fektetünk az ünnepek jelentőségének kiemelésére, a rákészülés megszervezésére.
- Törekszünk városunk értékeinek tudatos megismertetésére, felfedeztetésére.
- Szombathely hagyományaihoz kapcsolódó rendezvényeken részt veszünk:
(Márton Nap, Pedagógusnap, Ünnepek).

Játékidőben számtalan lehetőség nyílik ismeretek nyújtására, elsajátítására.

A gyermekek pl. a vizuális tevékenységeken keresztül ismerkednek az ősi népi technikákkal, alkotásokkal. Szívesen vállalkoznak az eszköz adta lehetőségek kihasználására. A népi ruházattal, öltözködéssel kapcsolatos érdeklődésüket felkelti és erősíti az eredeti népi ruhákkal való ismerkedés lehetőségének megteremtése. A népi játékok kedvelt tevékenységeik közé tartoznak. A fiúk verseny és küzdő játékokat játszanak, a lányok a dalos népi játékokon keresztül őrzik a kulturális értékeket.

Az udvar jó lehetőséget kínál a környezet megszerettetésére, óvására, a népi időjósítások nyomán követésére. Tapasztalatszerzés, a környezetalakítás, a szépség megláttatása közben fejlődik a gyermekek vizuális látásmódja. "Kiskézműves" mesterségek tevékenységei az egész nap folyamán biztosítják számukra az alkotás, az önmegvalósítás, a technikák elsajátításának lehetőségét.

Ezek biztosítják az alapot az ősi népi kultúra megismertetésére és meghatározói későbbi életüknek is. Tevékenységeken keresztül erősödik érzelmi kötődésük, a felnőttek iránti tiszteletük.

Mindennapok tevékenységében jól beleilleszthető a játékeszközök készítése. A népszokásokhoz fűzött, óvónő által elmesélt történetek hatást gyakorolnak erkölcsi ítéleteik alakulására, magatartáskultúrájukra, viselkedésmódjukra

Hagyományőrző szemléletű tervezés

Óvodai nevelésünk céljainak eléréséhez nélkülözhetetlen a pedagógiai tevékenység célirányos megtervezése. A tervezés során tudatosan vesszük számba az óvoda céljait, feladatait.

Tervezőmunkánkban az évszakok váltakozásához kapcsoltuk a jeles napokat, népszokásokat és mindazokat a tevékenységeket, melyek erősítik a szokásokat, hagyományokat, őrzik kulturális értékeinket. A program sajátossága, hogy a tervezés igényli a közös gondolkozást, a tevékenységek összehangolását. A nevelési évben végigvonuló hagyományőrző tevékenységrendszer egyeztetett tervezést kíván. Tervezéskor számba vesszük feladatainkat, azokat időbeli sorrendbe állítjuk, meghatározzuk a végrehajtás módját és feltételeit. A népszokásokat egy nevelési évre tervezzük. Az óvoda sajátosságai és törekvései alapján kialakított helyi "Évkör" csoportonkénti éves tervezés komplexitását teszi lehetővé. Az éves

terv az évszakonkénti negyedéves-, majd a heti pedagógiai terv során kerül konkrét lebontásra, melynél figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségét, valamint aktuális élményeit.

Tevékenységszabványok tervezését az óvónő módszertani szabadsága határozza meg.

A tervezésnél az alábbi sajátos elveket érvényesítjük:

- Alkalmazzuk az aktualitás elvét, mely a jeles napokat, ünnepeket, ünnepköröket, valamint a természet és az időjárás változásait veszi figyelembe.
- Folyamatosan alkalmazzuk komplexitás elvét, mely a népszokások sajátos tartalmából következik (szokáscselekmények, dalok, népi játékok, zenei hangszerek használatának megtervezése.)
- A fokozatosság, az egymásra épülés elve is elengedhetetlen, az énekes, mondókás, dramatikus játékok, valamint a gyermekdalok, gyermekversek, mondókák tervezésénél érvényesítjük.

Nevelési alapelveink:

- A néphagyomány elemeinek mértéktartó megjelenítése kiemelt feladatunk! Játékosság, aktivitás, motiváció, életszerűség, hitelesség, elvét alkalmazzuk.
- Legfontosabb módszereink: a bemutatás, szemléltetés, gyakorlás, dramatikus játék, ellenőrzés, hibajavítás.
- A szülőkkel való együttműködést szolgálják a közös délutánok, közös ünnepek.
- Az óvoda az élmények és tettek színtere legyen.
- Tevékenységeken keresztül adjuk át ezeket az értékeket.
- A gyermekek a mindennapi tapasztalataik során tanulják meg az ezzel kapcsolatos közösségi szabályokat és magatartásformákat, az élethelyzetekben szükséges viselkedés szokásokat.

Sikerkritériumok:

- A néphagyományörzés gazdag eszköztárával az érzelmeken keresztül ható neveléssel a tevékenységek folyamán a gyermek felfedezi a világot, annak alakíthatóságát.
- Megismeri a múltat, a régi világ életét, értékeit, szépségét, nehézségeit, kultúráját.

- Különbséget tesz múlt és jelen között.
- Megtanulja tisztelni és őrizni az értékeket, erősödik a szülők iránti tisztelete, szeretete.
- Alapozódik benne a kultúra a környezet, a haza iránti tisztelete.

Évkör

- az őszi ünnepekör szokásai
- a téli ünnepekör szokásai
- a tavaszi ünnepekör szokásai
- a nyári ünnepekör szokásai
- természetóvó jeles napjaink (zöldünnepek)

Az óvodai nevelés folyamatában óvodapedagógusaink megteremtik a hagyományőrző tapasztalatszerzés feltételeit, lehetőségeit. Az érzelmekre alapozva, aktív cselekvések nyomán juttatják el a gyermekeket a szimbolikus, én-központú gondolkodástól a szemléletes, tapasztalaton alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig. A helyi lehetőségekhez igazodva alkalmazzák az évkörös rendezési elvet: kiválasztják a jeles napokat, a mindennapos hagyományőrző tevékenységeket, és az ezekhez kapcsolódó irodalmi, zenei alkotásokat, technikákat. A néphagyományőrzés elemeit mértéktartóan jelenítik meg az óvodai környezetben (pl.a néphagyományhoz kötődő díszítések, anyagok használata). Megalapozzák az együttéléshez szükséges magatartásformákat a visszatérő közös tevékenységek, hagyományok ápolásával. Közvetítik a társas érintkezés mintáit: közös óvodai programokon, kézműves délutánokon együttműködő részvételükkel erre alkalmat teremtenek.

Pedagógiai asszisztens feladatai

Szaktudásával segíti az óvodában folyó pedagógiai munkát. Segítséget nyújt a zökkenőmentes kivitelezésében. Figyelemmel kíséri a csoportra, gyerekekre vonatkozó terveket, azok megvalósítását. Nyugodt hangvétellel, érthető, tiszta, nyelvtanilag helyes beszéddel segédkezik az óvoda egész napos nevelőmunkájában. Részt vesz az irodalmi- és színházi élményeket támogató és mindenféle külső programok lebonyolításában. A jeles napok és hagyományőrző programok szervezését segíti, az aktuális dekorálásokat végzi.

A jeles napokhoz fűződő népszokások óvodánkban, ajánlás a tevékenységekhez:

Programunkba beépülnek a Zöld jeles napok, melyekkel célunk a környezet védelmére és megóvására nevelése, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítása.

Őszi ünnepkör szokásai

- **Vándomadarak gyülekezésének megfigyelése.**
- **Betakarítás, gyümölcszedés, vaddgesztenye, makk, különböző termények, falevelek gyűjtése.**
- **Szüreti multság** az óvodában – szőlő préselése, must kóstolása, énekes játékok, mondókák, tánc, élőzene.

- **Állatok Világnapja**
- **Kukoricacsuhé gyűjtés, kukoricamorzsolás, termény és zöldségbábok készítése..**
- **Népi hangszerek készítése** - levélsíp, dióhéj pergetős hangszer, lopótök csörgő, nádsíp, kukoricaszár hegedű.
- **Népmese napja** – mesefeldolgozás, dramatizálás, bábozás.
- **Fűzfavessző gyűjtés, koszorú készítés, levelek összegereblyézése az udvaron.**
- **Márton-nap** – lámpás felvonulás az óvoda körül a szülőkkel és a gyerekekkel.
- **Szövé- fonás megismerése.**

Téli ünnepkör szokásai

- **Szövé- fonás.**
- **Adventi készülődés-** adventi koszorú készítése, a gyertyák meggyújtása, csoportszobák és az óvoda hangulati díszítése, zenehallgatás, ajándékok készítése. Barkácsdélután és adventi vásár szervezése a szülőkkel közösen.
- **Szent Miklós napja-** Mikulás látogatása az óvodában, Mikulás dalok, versek, mesék, stb. Ajándékozás.
- **Luca napja-** kotyolás, alakoskodás, Luca-búza ültetés, mondókák énekek tanulása. Lucázás a közeli általános iskolában és az Idősek Otthonában.
- **Karácsony-** mézeskalács sütés, betlehemes játék.
- **Őesztendő búcsúztatása, az új év köszöntése-** népi mondókák, dalok tanulása.
- **Farsang** népszokásainak megismerése, jelmezes felvonulás, versenyjátékok, téltemetés.

Tavaszi ünnepkör szokásai

- Tavaszi munkálatok, első virágok megjelenésének megfigyelése.
- Sándor, József, Benedek napjához kapcsolódó megfigyelések.
- Óvoda kiskertjének felásása, ültetés, palántázás.
- **Víz napja**

- **Húsvéti népszokások**- locsolkodás, tojásfestés hagymalében, díszítés írókázással, berzseléssel, húsvéti köszöntők, énekek, mondókák, zenehallgatás. Húsvéti játszótér a szülőkkel közösen.
- **Föld napja**
- **Madarak - és fák napja**
- **Pünkösdi**- pünkösdi királyválasztás, pünkösddőlés, versenyjátékok, mulatozás, énekes játékok, köszöntők, énekek, zenehallgatás.
- **Kerti munkálatok, növények gondozása, fejlődésük megfigyelése.**
- **Májusfa** állítása.
- **Séták, kirándulások.**
- **Népi játékok**, sportszerű népi játékok, családi nap.

Nyári ünnepkör szokásai

- **Kerti munkálatok**- növények gondozása fejlődésünk megfigyelése.
- **Séták, kirándulások.**
- **Népi játékok**, sportszerű népi játékok.

Jeles napok-társadalmi hagyományok	Ünnepek	Néphagyományok	Közösségi hagyományok
Január 1. Újév (jókívánságok)	Március 15. Az 1848/49 Forradalom és szabadságharc ünnepe	Farsang (Vízkeresztől Jan. 6- Húshagyó keddig, ezt követi a Hamvazó szerda, mely a nagyböjt első napja Húsvét előtt negyven nappal kezdődik)	Adventi kézműves délután
Január 6. Vízkereszt (karácsonyfa leszedése)	(A gyerekek számára ezen az ünnepen tudatosítjuk nemzeti jelképeinket (nemzeti lobogó, kokárda, himnusz), az ünnepi közösségben szükséges	Húsvét (Mozgó ünnep)	Farsangi mulatság Húsvéti kézműves délután
Január 22. Vince (időjós nap)			Nagyok búcsúztatása- „Király- nap”
Február 2. Gyertya-szentelő napja			Kirándulás Szüret

	viselkedési formákat. Az ünnep alkalmas a hazaszeretete nevelésben, identitásuk alakításában.)	Kiszézés (virágvasárnap)	Születésnap
(Ha a medve meglátja az árnyékát...)			Szülői Szervezet Bálja
Február 2. Vizes élőhelyek napja		Komatalazás – fehérvasárnap (barátok választása)	
Február 15. Bálint (tyúkültetés napja)		Április 24. Szent György nap	
Február 24 Mátyás	Május 1. A munka ünnepe, az Európai Unióba lépés napja	Pünkösöd (Húsvét utáni 7. vasárnap és hétfő)	
Március 12 Gergely (iskolába hívó nap)	Augusztus 20. Államalapító Szent István ünnepe	Szent Iván (tűzgrás)	
Március 18-21. Sándor, József, Benedek		Szüreti mulatság	
Március 22. Víz napja	Október 23. Az 1956. évi forradalom és szabadságharc kezdete és a Magyar Köztársaság 1989. évi kikiáltásának napja	Szeptember 29 Mihály napi vásár	
Április 22. Föld napja		November 11. Szent Márton napjalámpás felvonulás	
Május 10. Madarak, fák napja		December 4. Borbála nap	
Március 8. Nőnap		December 13. Luca nap	
Május 1. Majális (májusfa állítás)		Betlehemezés	
Május 4. Flórián (tűzoltók, kéményseprők, kovácsok, pékek patrónusa)			
Május 10. Madarak, fák napja			
Május 12.13.14. Fagyos szentek			

Május első vasárnapja Anyák napja			
Május utolsó vásár- napja) Gyermeknap			
Június 5. Környezetvédelmi világnap			
Szeptember 22. Autómentes nap			
Szeptember 30. Népmese napja (Benedek Elek születésnapja)			
Október 4. Állatok világnapja			
November 1. Mindenszentek napja			
November 19. Erzsébet (Szent Erzsébet legendája)			
November 25. Katalin (időjárás megfigyelő nap)			
December 6. Mikulás			
December 24. Szenteste			
December 25-26 Karácsony			

6. Óvodai nevelésünk alapelvei, célja, feladatai

6.1. Nevelőmunkánk alapelvei

Az óvodai élet minden területén a nevelés folyamatában a gyermekek mindenk felett álló érdekét vesszük figyelembe.

Elveink:

- Rendkívül fontos számunkra a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, szeretete, megbecsülése, elfogadása és a bizalmon alapuló nevelés.
- Törekszünk a harmonikus személyiségfejlesztésre, a személyiség teljes körű kibontakozásának elősegítésére.
- A mindennapjaink során családi, derűs, nyugodt légkört teremtünk a gyerekek számára, ezzel is biztosítjuk számukra a testi-lelki szükségleteik kielégítését és a biztonságot.
- Vallási és világnézeti kérdésekben semlegesség jellemzi munkánkat.
- Megalapozzuk a gyermekek magyarságtudatát, megismertetjük őket a nemzeti kultúrával és más népek kultúrájával is.
- Felkeltjük a gyerekek érdeklődését a hagyományok iránti és azok gyakorlására, megőrzésére neveljük őket.
- Fokozott figyelünk gyermekvédelemre, kapcsolatot tartunk az érintett szakemberekkel.
- Arra törekszünk, hogy megalapozzuk a gyerekek műveltségét és tudásigényét.
- Természeti környezettel való, óvó, védő, szerető szemléletmód, környezettudatos magatartásra neveljük őket.
- Differenciált, életkoruktól, egyéni adottságaiktól, fejlettségüktől függő képességfejlesztést alkalmazunk a mindennapjainkban, mely segíti a sajátos nevelési igényű, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedését, egyéni fejlesztését is. Egészséges személyiségfejlesztés, a különbözőség elfogadására, tiszteletben tartására nevelés. Fontos számunkra az inkluzív nevelés, a másság elfogadása, a tolerancia.

- Tudatosan beépítjük munkánkba az egészséges életmód szokásainak alakítását, a szülői szemléletformálást a gyermekek, önmagunk és mások érdekében.
- Fejlesztjük a gyerekek jártasságait, képességeit, készségeit, mely biztosítja a gyermek számára a zavartalan iskolai átmenetet.
- A sikeres szocializáció érdekében hangsúlyt helyezünk az érzelmi nevelésre, az érzelmi intelligencia fejlesztésére, a társas élet normáinak egységes közvetítésével.
- Pozitív énkép kialakítására törekszünk a gyermekeknél, annak érdekében, hogy a későbbiekben képesek legyenek magukat megértetni, elfogadtatni és érvényesíteni.
- Minden területen az óvónők és minden dolgozó modellértékű szerepvállalása kiemelkedően fontos számunkra.

6.2. Az óvodai nevelésünk célja

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítsük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését. Mindez az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével a személyiség kibontakoztatását segíti elő.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s mi itt az óvodában ezt kiegészítve, esetenként a hátránycsökkentő szerepet felvállalva segítjük a gyerekek fejlődését. Fontosnak tartjuk a biztonságot, szeretetet nyújtó környezet megteremtését, hiszen csak ebben tud megvalósulni a gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése, ez az alapja a testi, érzelmi és közösségi fejlődésüknek, kreatív személyiséggé válásuknak.

Biztosítjuk az önmegvalósítás lehetőségét a néphagyományok gazdag eszköz és hatásrendszerével, az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Fő célunk, hogy a gyermeki ismeretszerzés tapasztalati síkon, játékosan történjen.

Ezek megvalósítása érdekében az óvodás gyermekek természetes megnyilvánulási formáira, a mozgásra és a játékra támaszkodhatunk. Szituáció-orientált nevelésre törekszünk, amely a mindennapok során felmerülő természetes élethelyzeteket kihasználva bővíti, megerősíti a gyermekek ismereteit.

Minden gyermeket saját képességeinek megfelelően, az elérhető legmagasabb szintre igyekszünk eljuttatni az egyes területeken.

ÁBRAHÁM MASLOW elméletével azonosulva valljuk, hogy nevelésünk csak akkor lehet eredményes, ha figyelembe vesszük gyermekeink testi, lelki szükségleteit, igényeit., ha megteremtjük számukra azt az érzelmi biztonságot, melyben átélhetik az elfogadottság, a szeretet érzését, ahol személyiségüket tiszteletben tartva, teljesítményüket megbecsülve ösztönözzük őket önmaguk minél teljesebb megvalósítására.

6.3 Óvodai nevelésünk feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, képességeinek fejlesztése, a fejlődési jellemzői, aktuális fejlettségi szintje és az előzetes, más forrásból (család, bölcsőde) származó tudásának, tapasztalatainak felhasználásával.

Az óvodai nevelés általános feladatait, Pedagógiai programunkban alapfeladatnak tekintjük, melynek összetevői:

- **Az egészséges életmód alakítása**
- **Az érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés**
- **Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés**

6. 3. 1. Az egészséges életmód alakítása

Óvodai nevelésünk kiemelten kezeli gyermekeink egészségnevelését, az egészséges életmód alakítását. A felgyorsult élettempó új alkalmazkodást kíván az élet minden területén, ezért ránk, pedagógusokra nagyon fontos szerep hárul ezen a területen. Alapvető feladatunknak tartjuk gyermekeink testi és lelki szükségleteinek kielégítését, mert csak így biztosítható harmonikus személyiségfejlődésük. A nevelés nem korlátozódhat csak az óvodára, fontos a szülőkkel való szoros együttműködés is. Igazán hatékony akkor lehet a munkánk, ha sikerül a szülőkkel is elfogadtatni az egészséges életmódra nevelés feladatait, melyeket a lehetőségeikhez képest, otthoni körülmények között gyakorolhatnak, példát mutatva gyermekeiknek.

Az egészség – óvodás korban is – testi, lelki és szociális elégedettséget, harmóniát jelent. Az egészség megőrzésére irányuló gondozás a személyi- és környezet higiénéjét, valamint a lelki egészség gondozását is jelenti.

- egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- prevenció, betegségek megelőzése, korrekciója
- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, jó közérzetének biztosítása
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségi-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- testi képességek fejlesztése
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

"Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése." Ezek a feladatok nem különíthetők el egymástól, szorosan egymásra épülnek, összetartoznak. Az óvodába érkező gyermekek mindegyike más és más. Más edzettséggel, testi és szellemi fejlettséggel rendelkeznek. Fejlődésüket, fejleszthetőségüket meghatározzák az örökletes tényezők, az érés belső törvényszerűségei, a környezeti hatások. Mindehhez társul még az óvónő és a gyermek közötti jó kapcsolat, a testközelséget igénylő nevelés, a jó közérzetet biztosító óvodai légkör.

Az egészséges életmód alakításán a gyermekek testi, szervezeti egészségének védelmét, testi szükségleteinek kielégítését, szervezete edzését, illetve egyes kisebb rendellenességek korrekcióját értjük. A szomatikus egészség védelme, ápolása, megedzése az egészségi rendellenességek korrekciója - vagyis az egészségnevelés nevelő munkánk szerves része.

A gyermekek egészségéért, testi épségük védelméért mindannyian felelősséggel tartozunk.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás,
- mindennapos testnevelés, mozgás,
- személyi higiéné, öltözködés,

- testi és lelki egészség fejlesztése,
- a bántalmazás, erőszak megelőzése,
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás.

Az egészséges életmódra nevelésünk célja:

- A gyermek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése, a testi fejlődésük segítése.
- Az egészséges életvitelhez szükséges higiéniai szokások kialakítása.
- Környezettudatos magatartás megalapozása.
- A család életformájának alakítása - életmódbeli szokások befolyásolása.

Feladataink az egészséges életmód alakításában

Az egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Óvodánk udvara változatos felületei, egyre gazdagodó játszó és mozgásfejlődést segítő eszközállománya más-más célt szolgálnak. Alkalmasak mozgásos játékok, egyes sport jellegű tevékenységek szervezésére, de szerepjátékok kialakulására is. A csoportszobák mérete változó, a falak színe világos, a világítás megfelelő. A folyamatos szellőztetés megoldott. A berendezések a gyermekek méretének megfelelőek, könnyen tisztán tarthatók. Az eszközök használatát megtanítjuk a gyermekeknek, a biztonságos óvodai létet biztosító világos szabályrendszert határozzuk meg. Épületeink, berendezéseink, eszközeink állapotát folyamatosan ellenőrizzük, azok karbantartásáról a fenntartó gondoskodik. Az egészséges, tiszta környezet fenntartásának legfontosabb feltétele az alapos takarítás, fertőtlenítés, a biztonságos óvodáé pedig az **óvodahasználók szabálytisztelete**.

Prevenció, betegségek megelőzése, korrekciója

Az óvodai közösségbe, az egészséges gyermekek védelme és az esetleges szövődmények kialakulásának megelőzése érdekében csak egészséges gyermek járhat. Az óvodapedagógusok csak egészséges, tünetmentes gyermeket kötelesek bevinni a csoportokba. A napközben megbetegedett gyermeket lefektetjük, a szülőket értesítjük. Figyelünk a fokozott törődést, gondoskodást igénylő gyermekekre, a bennük rejlő feszültséget, gátlást igyekszünk az okok feltárása után a szülők segítségével oldani. Óvodapszichológus nyújt segítséget

egyéni és csoportfoglalkozásokon az egészséges testi, lelki fejlődést veszélyeztető válsághelyzetek megoldásában. A tartási rendellenességek, lúdtalp megelőzése érdekében figyelünk a helyes testtartásra, a gyermek méretének megfelelő bútorzatra, a mozgásfejlesztő foglalkozások mozgásanyagának összeállítására.

1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátása

Intézményünkben fogadjuk az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekeket. Ellátásukba a legalább érettségi végzettséggel rendelkező, az Oktatási Hivatal által előírt képzést elvégzett, erre felkért munkatársak kapcsolódhatnak be.

Helyes életritmus kialakítása

A gyermekek életét, egészségi állapotát jelentősen befolyásolja életmódjuk. Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot. Az óvodai életmód, a helyes életritmus kialakítása biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését és ez a gondozás központi kérdése is. Az óvoda szokás és szabályrendszerébe beépített tevékenységek (pihenés, étkezés, tisztálkodás) visszahatnak az életfolyamatokra. A tevékenységek időtartama igazodik az életkori sajátosságokhoz. Szem előtt tartjuk a játék kiemelkedő szerepét, a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását. Az évszakokhoz igazodva figyelembe vesszük a gyermek mozgásigényét, óvoda sajátosságait, helyi hagyományokat. Az időjárástól függően fokozatosan növeljük a szabad levegőn eltöltött tevékenységek idejét, mely elősegíti az egészséges életmód kialakítását, a gyermek mozgásának fejlődését. Feladatunk a nyugodt, biztonságos légkör megteremtése, a gyermekek életkorához, egyéni fejlettségéhez igazított szokásrendszer kialakítása.

Gondozás

A gyermekek gondozásának feltétele a gyermekek és óvodapedagógusok közötti jó kapcsolat megteremtése, illetve a dajkák segítsége, együttműködő munkája. Fontos az egymás között kialakított érzelmi, bizalmi viszony. A nyugalmat, szeretetet sugárzó környezetben a gyermekek biztonságérzete erősödik. A jó nevelés hatására kialakulnak a jó szokások -

felismerik testi szükségleteiket, képesek azok késleltetésére, kielégítésére. A meghitt, szeretetteljes kapcsolatban a védettségük erősödik. A gondozás területein figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlettségét, életkori sajátosságait. A gondozási tevékenységekre a napirendben elegendő időt biztosítunk, hogy minden gyermek nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben, saját tempójában végezhesse ezeket, sajátítsa el az ezzel kapcsolatos szokásokat. A gyermekek a szükségleteik kielégítésére, testápolás, öltözködés, önkiszolgálás, étkezési szokások elsajátítására a felnőttek példamutató magatartása, segítségnyújtás, gyakorlás következtében fokozatosan válnak képessé. Az önállóságuk függ az életkoruktól, fiziológiai érettségüktől (pl. szobatisztaság), mozgáskészségüktől (pl. öltözködés), értelmi állapotuktól. A gyermekek gondozása során előtérbe helyezzük az egyéni bánásmódot, egyéni fejlettségükhöz mértén kapnak segítséget. Cselekvés és beszélgetés közben megismerik a testápolást szolgáló eszközöket, evőeszközöket és azok használatát. Gyümölcsnapok keretében gondoskodunk a vitaminhiány pótlásáról. Figyelmet fordítunk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelre is. Az egészséges életmódra nevelés céljainak eléréséhez elsőrendű feladatként kezeljük az egészséges óvodai környezet kialakítását (csoportszobák, helyiségek, udvar) ahol biztosított a gyermekek egészségre nevelése, gondozása, személyiségük fejlesztése.

A gondozás területei:

- Testápolás
- Öltözködés
- Étkezés

Testápolás

- A gyermekek egészségének védelmét, testük és ruhájuk gondozását, tisztálkodásukat és a tisztaság iránti igényüket fejleszti. A testápolási szokások kialakításában, a tevékenységek rögzítésében egyéni fejlettségüknek megfelelően segítünk.
- Fontosnak tartjuk a napi többszöri kézmosást, mosakodást, valamint a szájhygiénés szokások alakítását. Minden gyermeknek külön jellel ellátott tisztálkodási eszköze van. A papír zsebkendő állandóan elérhető helyen van, használat után a szeméttárolóba kerül.
- A gyermekek a WC-t a nap bármely időszakában igényük szerint használhatják, az intim helyzetű WC-használat megoldott.

- Szükség esetén a gyermek teljes mosdatására, fürdetésére is sor kerülhet, amennyiben ezt a gyermek gondozottságában mutakozó hiányosságok vagy a higiénias komfortérzet biztosítása szükségessé teszi.
- A gyermekek fokozatosan, az egyéni fejlődés ütemének megfelelően jutnak el a személyes gondozottság igényléséig.

Öltözködés

- Az öltözködés védekezés az időjárás hatásai ellen, fejleszti a gyermekek önállóságát, alakítja ízlését.
- Az óvodában ajánlatos a réteges öltözködés, olyan, gyermekekhez illő ruhadarabok viselése, mely ízléses, praktikus és nem akadályozza a szabad mozgást, a gyermeki önállósági törekvések megvalósulását. Balesetforrást rejtő viseletelemek, ékszerek, papucs használata nem megengedett.
- Csere ruhát és cipőt, tartalék fehérneműt és tornaruhát otthonról kérünk, de szükség esetén óvodában is rendelkezésre áll tartalék váltóruha.

Táplálkozás, étkezés

- A helyes táplálkozás iránti igény felkeltése fontos tényezője nevelésünknek. A gyermekek az óvodában háromszori étkezés során a napi tápanyagszükséglet kb. 3/4-ét kapják meg. Az étrendet kifüggesztjük, hogy a szülők az otthoni étkezéseket ehhez tudják igazítani. Saját főzőkonyhánk nincs, az ételt az önkormányzattal szerződött közétkeztető cég konyhája biztosítja a hatályban lévő közétkeztetési jogszabályoknak megfelelően.
- A különleges diétára szoruló (ételallergia, cukorbetegség) gyermekek étkeztetését a dietetikus, gasztroenterológus, allergológus szakorvosi szakvélemény alapján a közétkeztető cég biztosítja.
- A közegészségügyi előírások értelmében a gyermeknek a szülő csak akkor gondoskodhat maga az étkeztetéséről behozott étel biztosításával, ha a szolgáltató a szakorvos által előírt diétát nem tudja biztosítani és a gyermek egész nap az óvodában tartózkodik.

Egészségvédő-egészségfejlesztő programunk keretében, az egészséges táplálkozás érdekében, szülői támogatás igénybevételével, minden csoportban heti rendszerességgel

gyümölcs-zöldség napot tartunk, melyek során igyekszünk megismertetni a gyermekeket új ízekkel is. A rendszeresség hozzájárul az egészségmegóvó szokásrendszer belső igényné formálódásához.

- Az étkezés feltételeinek biztosításában a gyermekek is közreműködnek. Külön figyelmet fordítunk a gyermekméretű eszközök biztosítására, és minden evőeszköz használatának differenciált gyakorlására, az esztétikus terítésre.
- Kiemelt feladatunknak tartjuk az étkezési kultúra alapvető szabályainak elsajátítását, melyhez az életkoruknak megfelelő eszközöket biztosítjuk.
- Az ivóvíz folyamatosan a gyermekek rendelkezésre áll.
- Az alapvető szájhygiénés szokások beépítésében is fokozatosság elvét vesszük figyelembe, mely során lépésről lépésre jutunk el az étkezések utáni szájöblítéstől az önálló fogmosásig.

Pihenés

A 3-7 éves gyermek fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges az elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű pihenés, alvás. A gyermeki idegrendszer alvás közben dolgozza fel a számtalan új információt, készül fel a továbbiak befogadására. Igény esetén kora reggel is lehetővé tesszük, hogy az érkező gyermekek még hozzájussanak pihentető percekhez, mely hozzájárul a napközbeni jó kedély megőrzéséhez. A délutáni pihenés előtt mesével, zenével teremtjük meg a nyugodt pihenéshez szükséges hangulatot. Az alvási szokásokat tiszteletben tartjuk (alvóka, plüssjátékok).

Testi nevelés

A testi nevelés feladata a gyermekek testi szükségleteinek, természetes mozgásigényének kielégítése, harmonikus összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése, egészségük védelme, edzése, pihenésük biztosítása. Az évszaknak megfelelően, az időjárás függvényében szabad és kötött formában biztosítjuk a szabad levegőn, vagy a csoportszobában a mindennapos mozgásos tevékenységet, levegőzést. Játékos formában törekszünk a mozgás megszerettetésére, a helyes testtartás, szép mozgás fejlesztésére, egyéni fejlettségüknek megfelelő mozgáskoordináció, testi képesség, erőnlét fejlesztésére, biztosítjuk az eszközöket. A mozgás sokoldalú tevékenység. Az általános testi fejlődés mellett az értelmi és szociális képességekre is hatással van. Fejlődik a gyermek alkalmazkodóképessége, a személyiség akarati tényezői.

A testi nevelés területei:

- Mozgás, edzés
- Levegőzés
- Egészségnevelés
- Pihenés

Kiemelt feladataink:

- A gyerekek életkori sajátosságának megfelelő napi- és hetirendet, szokás és szabályrendszert alakítunk ki a csoportokban.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka munkájának összehangolására törekszünk a tudatos egészségnevelés érdekében.
- A testi szükségletek feltárásával, kielégítésével megalapozzuk a gyermekek jó közérzetét, szükségleteik, kívánságaik jelzésére készítjük őket.
- Biztosítjuk a feltételeket a helyes táplálkozási szokások kialakítására.
- Nyugodt légkört biztosítunk az étkezéshez.
- Figyelembe vesszük a gyermekek különböző táplálkozási szokásait, egyéni igényeit és kellő toleranciával fogadjuk azokat.
- Megismertetjük velük az új ízeket.
- Az egészséges táplálkozási szokások alakítása érdekében egészséghetet tartunk, gyümölcs- és zöldségnapokat szervezünk.
- Biztosítjuk a gyermekek napi folyadékszükségletét.
- A helyes testápolási szokások kialakításával segítjük elő a gyermekek tisztaságigényének kialakulását.
- Megtanítjuk a gyermekeket a testápolási műveletek technikájára, helyes rendjére.
- Kialakítjuk a helyes öltözködési szokásokat, megteremtjük önállóságuk feltételeit.
- Kérjük a szülőket, hogy a gyermekek ruházatát az időjáráson túl egészségi állapotukhoz és edzettségükhöz igazítsák.
- Arra ösztönözzük a gyerekeket, hogy váljon igényükké a testük tisztasága, alapvető szükségleteik önálló ellátása, késleltetése, kontrollálása. Személyes példamutatással, segítségnyújtással fordulunk feléjük.
- Észrevetjük a rendetlenséget és bevonjuk a gyermekeket annak megszüntetésébe.

- Pihenéshez, alváshoz megteremtjük a feltételeket, a zavaró ingereket kiküszöböljük, és biztosítjuk számukra a nyugodt körülményeket.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása és ellenálló képességük növelése, a betegségek megelőzése érdekében kihasználjuk a levegő, nap, víz, mozgás, edző hatását.
- A gyermekek mozgásigényének kielégítését a testnevelés foglalkozások mellett a szabadban végezhető szervezett és szabad mozgásos tevékenységekkel is biztosítjuk.
- Sétákat, kirándulásokat, szervezünk melyek során ügyelünk a természeti környezet védelmére.
- Gondoskodunk a megfelelő tárgyi környezetről (tárgyi feltételek számbavétele, hiányok pótlása, csoportszoba, udvar, mozgásos élettér).
- Folyamatosan ellenőrizzük a felszerelések állapotát.
- Balesetmentes játszóterületet biztosítunk a gyermekek számára.
- A környezetet a gyermekekkel és a szülőkkel közösen ápoljuk, szépítjük, védjük.
- Kiemelten figyelünk a balesetmegelőzésre.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

Az alapdokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelésünk a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges. A feladatok elvégzéséhez a számukra elegendő időt biztosítjuk, nagy türelemmel, pozitív példaadással, dicsérettel, biztatással fordulunk feléjük.

Célunk, hogy a Pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,

- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

Gyermeki tevékenységek:

- Megismerkednek a gyerekek az önkiszolgálás különböző műveleteivel és gyakorolják azokat a testápolás, az öltözködés, étkezés közben.
- Feladataikat kezdetben segítséggel, majd önállóan végzik.
- Öltözködnél szívesen fogadják a társaik és az óvodapedagógus segítségét, de törekednek a minél nagyobb önállóságra.
- Koruknak megfelelően, helyes sorrendben öltöznek, vetkőznek, gombolják ruháikat, veszik fel és húzzák le cipőjüket és kötik be azt.
- Vigyáznak saját holmijukra, ruhaneműjükre, összehajtva a helyükre teszik azokat.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- Étkezésnél rendeltetésszerűen használják az eszközöket, szívesen vállalják a megbízatásokat (naposság).
- Esztétikusan terítenek, önállóan esznek, isznak, merítnek, öntenek.
- Étkezés közben kultúráltnan viselkednek, csukott szájjal rágnak, vigyáznak az asztal rendjére.
- Helyesen használják az evőeszközöket és a szalvétát.
- A tisztálkodási és testápolási szokásokat elsajátítva kezet, arcot, fogat mosnak, használják a szappant..
- Használják a WC-t, WC-papírt. A WC-t használat után lehúzzák és szappannal kezet mosnak, szükség esetén fésülködnek, papír zsebkendőt használnak.
- Vigyáznak csoportszobájuk rendjére.

- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- Nyugodtan, társaikat nem zavarva pihennek, alszanak.
- Pihenés után takarójukat, pizsamájukat összehajtják.
- Szívesen vesznek részt a mozgásos tevékenységekben, a versenyjátékokban és a népi körjátékokban.
- Kedvelik az élményszerző sétákat.

Nevelési alapelveink:

- Fontos számunkra az érzelmi biztonság megteremtése a gondozás valamennyi területén.
- Tiszteletben tartjuk a gyermek személyiségét, mindent megteszünk fejlődésük elősegítése érdekében, az önállóságra neveljük őket.
- Figyelembe vesszük életkori sajátosságukat, fejlettségüket, egészségi állapotukat.
- A másság elfogadására, a toleranciára neveljük őket személyes mintaadással, szeretetteljes magatartással.
- Mindenkor együttműködünk a családokkal.
- A gyermekekkel való bánásmód során mindannyiunk számára elengedhetetlen az egyéni, differenciált bánásmód elvének alkalmazása.
- Együttműködünk folyamatosan a szülők mellett más speciális szakemberekkel is a
- betegségek megelőzése és korrekciója érdekében.
- Kutatjuk, keressük a lehetőségeket az egészségnevelés megalapozása és megszilárdítása érdekében.
- Személyes magatartásunkkal, mintaadásunkkal példaként igyekszünk állni a gyerekek és szülők előtt.

Sikerkritériumok:

- Óvodás kor végére a gyerekek az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el.
- Esztétikusan terítenek, önállóan merítnek, higiénikusan étkeznek.
- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen automatikusan, önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, rendben tartják és a helyére teszik azokat.
- Ügyelnek saját külsejükre, vigyáznak ruhájukra. Igényükké válik azok cseréje, szükség esetén.
- Hajukat rendben tartják, szükség esetén fésülködnek.
- Zsebkendőjüket önállóan és helyesen használják, helyesen fújják orrukat.
- Teljesen önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek.
- Ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik. Ruhaneműjükkel gondosan bánnak, hajtogatva a helyére teszik.
- Cipőjüket, csizmájukat szükség esetén letisztítják.
- Segítséget nyújtanak társaiknak és a felnőtteknek.
- Vigyáznak környezetükre, igyekeznek mindenütt rendet tartani, észreveszik az elvégzendő feladatokat.

6.3.2 Érzelmi erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi biztonság, ezért az óvodában fontos feladatunk az otthonosság, a szeretetteljes, családi légkör megteremtése.

Már az első óvodai napok meghatározó jelentőségűek a gyermekek, a szülők és az óvónő tekintetében egyaránt, ezért erre nagy hangsúlyt fektetünk, biztosítjuk a szülő beszoktatásbefogadás lehetőségét, a folyamatosság és fokozatosság elvét. A megismerés, az intellektuális gazdagodás, az erkölcsi fejlődés és a viselkedés szabályozásának kulcsa csak az érzelmeken keresztül szervezhető meg. Ez a feladat mindenkitől érzelmi gazdaságot, beleélő képességet, rugalmasságot, helyzetfelismerő és helyzetteremtő képességet kíván. Az óvodáskorban az erkölcsiség az együttműködésben, segítségadásban egymásra figyelésben nyilvánul meg. Fontos az együttélési szabályok betartása (pl. köszönés, játék elrakás), szokások kialakítása. A néphagyomány ápolás érzelemre ható eszközrendszerével gazdagítja a gyermekek személyiségét. A hagyományápoló nevelés visszatérő közös tevékenységei, közös élmények segítik a természethez, környezetünkhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakulását, a gyermekek szocializálódását, közösséggé formálódást.

Az óvoda szakmailag önálló nevelési intézményként, a családi nevelés kiegészítője. Az óvodában miközben az teljesíti céljait, a gyermekben megteremtődnek a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus fejlődési szintek, ez által a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Az óvodáskorú gyermekek szocializációs folyamatának megalapozását, az életre való felkészítését a szülőkkel közösen a családi háttér ismeretében, szokásaik tiszteletben tartásával végezzük.

Érzelmi nevelésünk célja

Olyan biztonságos, szeretetteljes környezet megteremtésére törekszünk, ahol az érzelmibiztonságot nyújtó pedagógus személyes példamutatásával és segítségével erősödik a gyerekek társas kapcsolata, átélhetik az együttérzés, elfogadás, segítőkészség, elismerés, sikerélmény csodálatos érzését. A családi nevelés mellett óvodánknak igen nagy szerepe van az elsődleges szocializáció során. Tudatosan alakítjuk, építjük, kombináljuk azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái integráns egységet alkotnak. Már óvodába lépés előtt fontosnak tartjuk az első ismerkedést a kisgyermekkel és a szülőkkel. Inkluzív pedagógiai gyakorlatot valósítunk meg, nyitottá tesszük óvodánkat a befogadás idejére, érzelmi biztonságot teremtünk szülőnek és gyermeknek egyaránt.

Egy olyan óvodai élet megszervezésére törekszünk, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, a közösen végzett munka öröme, önzetlenség, igazságosság, igazmondás.

Feladataink az érzelmi nevelés folyamatában:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, otthonos életkörülményeket, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, barátságos légkört biztosítunk a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Pozitív érzelmi töltésű kapcsolatot alakítunk ki gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek között.

- Informálódunk a gyermek családban betöltött helyéről (pl. családdal való ismerkedés az óvodába lépés előtt, fokozatos átmenet biztosítása körültekintő szervezéssel, otthonosság érzésének kialakításával).
- Közös élményekre épülő tevékenységeket szervezünk számukra.
- A szülőkkel rendszeresen kapcsolatot tartunk. (fogadó órák, szülői értekezletek, nyílt napok).
- Sokszínű tevékenykedtető élettért alakítunk ki a gyerekek számára, melyben kedvük szerint mozoghatnak.
- Hangsúlyt fektetünk a személyes törődésre az egyéni bánásmód elvének alkalmazására.
- Olyan szokás és szabályrendszert alakítunk ki, melyben figyelembe vesszük a gyermekek testi-lelki szükségleteit, életkori sajátosságait.
- Elfogadjuk és erősítjük a közösségi magatartást, emellett teret engedünk az önkifejező, önérvényesítő törekvéseiknek is.
- Fejlesztjük szociális érzelmeiket (erkölcsi tulajdonságok erősítése, elfogadás, segítségnyújtás, bátorság stb.)
- A gyermekeket a különbözőségek elfogadására, egymás tiszteletére neveljük.
- Felesztjük akarati tulajdonságaikat is (kitartás, feladattudat, szabálykövetés).
- Folyamatosan alakítjuk ki a gyermekközösség szokásait, ünnepeit, hagyományait.
- A pozitív tulajdonságok hangsúlyozásával erősítjük önbizalmukat.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőség elfogadására neveljük a gyerekeket.
- Folyamatosan élünk a differenciálás módszerével, ha szükséges segítő szakembereket vonunk be az eredményesség érdekében.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

Kiemelt feladatunk, hogy az óvodába érkezés pillanatától pozitív érzelmi hatások érijék a gyermekeket, olyan légkört teremtsünk, ahol a gyermekek megnyílhatnak, ahol kialakul bennük a bizalom mind a felnőttek, mind a gyermekek iránt.

A rendszeresen szervezett közös élmények kiemelkedően fontosak a sajátos nevelési igényű gyermekek közösségi, szocializációs nevelése terén, hiszen a közös programok, vagy az óvodai műsorban való szereplés közben, elmosódnak a gyermekek közötti különbözőségek.

Gyermeki tevékenységek:

- A gyerekek barátságosan, örömmel fogadják a csoportjukba érkező új gyermekeket,
- tiszteletben tartják és elfogadják azok különbözőségét.
- Követik az általuk elfogadott felnőttek modelljét.
- Odafigyelnek, segítséget nyújtanak, - szükség szerint-, arra rászoruló társainak.
- Örömmel és érdeklődéssel kapcsolódnak be az óvodai tevékenységekbe, a felnőttekkel és társaikkal együttműködésre törekcsenek.
- Az óvodai ünnepeket közösen tervezgetik, ünneplik meg társaikkal és az óvodapedagógusokkal
- Aktívan részt vesznek a csoportszoba ünnepi díszítésében, dekorálásában, valamint az ajándékok készítésében.
- Érdeklődnek hiányzó társaik iránt.
- Rendszeres résztvevői a beszélgető köröknek, meghitt, közös játékoknak.
- Tekintettel vannak társaik érzelmeire.

Nevelési alapelveink:

- Biztonságot nyújtó derűs, nyugodt környezetet teremtünk meg számukra a mindennapok során.
- Törekcszünk a családok életvitelének, kultúrájának megismerésére és tiszteletben tartjuk azokat.
- Mindenkor figyelembe vesszük a gyermekek szociokulturális helyzetét!
- Nevelő munkánk során érvényesítjük az egyéni differenciált bánásmód elvét!
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek különbözőségét!
- Lehetővé tesszük a szülők betekintését az óvoda életébe, olyan közös programokat szervezünk, ahol szülő és gyermek együtt tevékenykedhet.
- Úgy alakítjuk ki a csoportok szokás- és szabályrendszerét, hogy figyelembe vesszük Aa gyermekek életkori sajátosságait.
- A gyermekek tevékenysége során arra törekcszünk, hogy lehetőséget adjunk számukra az önmegvalósításra.

- Folyamatosan segítjük a barátságok kialakulását a csoporton belül és az óvoda társ csoportjaiban is!
- Értékelés során élünk a pozitív megerősítés módszerével, de megbeszéljük a gyerekekkel közösen a pozitívumokat és a negatívumokat is. Gyakoroljuk az
- önértékelés módszerét is. A pozitív példa kiemelésével nyilvánítunk véleményt a negatív példák esetében is.
- Formáljuk erkölcsi megnyilatkozásaikat.
- Fontos küldetésünk az is, hogy elérjük azt, hogy a szülők felelősséggel vegyenek részt gyermekek testi, érzelmi, értelmi fejlesztésben.

Sikerkritériumok:

- Ismerik és a gyakorlatban alkalmazzák a közösségben megkívánt viselkedéskultúrát.
- Szívesen és aktívan vesznek részt a közös tevékenységekben.
- Szeretik és koruknak megfelelően védik a természetet, megbecsülik és tiszteletben tartják az élővilágot.
- Igénylik a kortárs kapcsolatot fizikailag és kommunikációs szinten egyaránt.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel és társaikkal is.
- Együttműködőek, segítőkészek, belső indíték alapján is.
- Jó szándékkal, empátiával fordulnak társaik és a felnőttek felé.
- Többféle konfliktus-megoldási lehetőségnek tudatában vannak, adott esetben kérik a felnőtt segítségét.
- Közösen tudnak örülni az együtt elért sikereknek, de képesek az önuralomra is kudarc esetén.
- Megértéssel fordulnak társaik felé váratlan helyzetben.
- Képessé válnak a csoport érdekében végzett hasznos feladat elvégzésére.
- Az adott feladatért felelősséget érzene, és kitartóan tevékenykednek akkor is, ha érdeklődésük már alább hagy.
- El tudják a tevékenységek során adódó alá- és fölérendeltségi viszonyokat, tudnak ehhez alkalmazkodni, képesek a kooperációra.
- Igénylik és alkalmazzák a társas kapcsolatok szabályait.

- Tudatában vannak lehetőségeiknek és korlátaiknak, önérvényesítési törekvéseük megfelel az életkorukkal szemben támasztható elvárásoknak.
- Képesek mások véleményét is meghallgatni, elfogadni, szükség szerint a saját elképzeléseiket módosítani.
- Véleményüket önállóan, összefüggően el tudják mondani, képesek a döntéshelyzetekben számukra megfelelően választani.

Konfliktuskezelés az óvodában

A szociális készségek gyermekkorban fokozatosan alakulnak ki és az életünk során ennek a terület kialakulása tart a legtovább. Az óvodai konfliktusok kialakulása gyakran a gyermek szociális fejlettségének, kapcsolatteremtő készségének hiányosságaiából adódnak. A konfliktusmegoldó készség, a sikeres társas kapcsolataink, eredményes cselekedeteink és kiegyensúlyozott lelkivilágunk egyik fő pillére. A gyermeki közösségben való részvétel fejleszti a mások iránti érdeklődést, másrészt lehetőséget ad a versengésre. Ez természetesen összeütközésre ad alkalmat, törekszünk a legjobb megoldásra. Arra biztatjuk a gyermekeket, hogy konfliktusaikat lehetőség szerint próbálják meg egymás között megoldani.

Célunk:

- A gyermekek szociális képességeinek lehető legpozitívabbá formálása.
- A kapcsolatteremtő képesség hiányosságainak csökkentése.
- A gyermekek sajátítsák el a vereségmentes problémamegoldás technikáit, erősödjenek társas kapcsolataik, empátiás készségük.

Feladataink:

- A csoportok szokás-, szabályrendszerének kialakítása, nyugodt harmonikus, feszültségektől mentes légkör megteremtése.
- Önálló konfliktusmegoldásra ösztönzés, saját tapasztalatok megélésére törekvés.
- A kialakult konfliktusnál csak szükséges esetben szólunk bele a megoldásba.

- A szociális készségek fejlesztése, alakítása változatos eszközökkel (pl: mese, báb, drámajáték).
- Pozitív példaadás a mindennapokban.
- Különböző technikákat közvetítése a gyerekek számára, megmutatjuk azokat a viselkedésmódokat, amelyeknek segítségével a jövőben elkerülheti, illetve megfelelő módon kezelni tudja problémáit, konfliktusait.
- Sajátítassuk el a gyerekekkel a vereségmentes problémamegoldás technikáit, erősödjének társas kapcsolataik, empátiás készségük.
- Támogassuk a gyermek bizalommal és tapintattal konfliktusmegoldásaira irányuló kísérletében.
- Nagyon pontosan körülhatárolt viselkedésmintát nyújtsanak.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek alkalmassá válik a kisebb konfliktusok önálló megoldására.
- Kompromisszumra képessé válik a gyermek.
- Különbséget tud tenni pozitív és negatív viselkedési forma közt.
- Esetenként meggyőzhető logikus érvekkel.
- Elviseli és megbirkózik a konfliktusok okozta sérelmekkel.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

A szokásrend kialakításánál figyelemmel vagyunk a sajátos nevelési igényű gyermekek képességeire is. Segítjük a gyermeket abban, hogy megértsék, elfogadják a csoport szokás és szabályrendszerét. Az állapothoz igazodó elvárásokat támasztunk felé, növeljük önbizalmát. Segítjük társas kapcsolataik alakulását.

Hagyományok, ünnepek

Hagyományaink, ünnepeink az óvodai élet mindennapjaitól kiemelkednek. Külsőségeiben és tartalmukban olyan visszatérő élményeket jelenthetnek gyermekeinknek, amelyek erősítik közösségi érzésüket olyan élmények biztosításával, amelyek az éntudat mellett a magyarság tudatukat is alapozzák. Az ünnepre való készülődés a gyermek korának, képességeinek megfelelően közös tevékenység, melyben együtt tervezünk, szervezünk, készítjük a

hagyományokat idéző jelképeket. A hiteles ünneplés a felnőtt magatartásától függ. A felnőtt készülődését, hozzáállását a gyermek átveszi, ezáltal az ünnep fontosabb lesz a számára.

Pedagógiai programunk által kiemelten kezelt néphagyományörzés egészében alkalmas arra, hogy a mai világot a gyermekek számára, a gyermekkel együtt élhetővé álmodjuk és tegyük.

Célunk:

- Biztosítani a gyermekek számára a tevékenységeknek és a társas kapcsolatnak az a rendszerét, amelyben személyiségfejlődésük pozitív irányba mutat.
- A magyar nyelv szépségének, kifejezőképességének megismertetése.
- A magyar népi kultúra ápolása, a hagyományörzés korosztálynak megfelelően.
- Az évszakokhoz kötődő ünnepkörök megélése.

Feladataink:

- Közösen készülni az ünnepekre.
- Az ünnep fényét emelve az alkalomhoz illően feldíszíteni az óvodát.
- A programok erősítsék a gyermekekben a hagyományok tiszteletét, az összetartozást, a közösségi érzést, az egymásra való odafigyelést.
- Könnyítsük meg a beilleszkedés folyamatát.
- A kulturális identitás, társadalmi integrálás, a magyar nyelv használata, tolerancia a másság megismerésében.
- Közös élményszerzés biztosításával ünnepek, hagyományok megismertetése életkori sajátosságokhoz igazítva.
- A hagyományok ápolása közben az együttjátszás, együtt munkálkodás, tervezgetés tegye örömtelivé a várakozás időszakát.
- Érezzék a gyermekek a hétköznapi és az ünnepnapok váltakozását, ritmusát, éljék át a hagyományos ünneplést a népszokások megismerése által. A szokások újraélesztésével törekedni kell arra, hogy hiteles hagyományt adjunk át.
- Az erkölcsi tulajdonságok fejlődését a szokásrendszer megállapítását segítjük.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel közös élmények megélése. Tükröződik irántuk a megértés, elfogadás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség. Közös tevékenykedtetéssel

segítjük a gyermekek közösségi érzésének erősítését, erősítjük az összetartozás érzését, az egymásra való odafigyelést.

6.3.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés

A szocializáció folyamán a beszéd a gyermek környezetével való érintkezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze, a személyiség legfontosabb megnyilatkozása. A gyermekek óvodába lépéskor különböző szintű „anyanyelv-ismerettel” rendelkeznek. A beszédtanulást a gyermek ép idegrendszere, a családi, bölcsődei, óvodai környezete befolyásolja. A beszéd a környezettel való érintkezésnek, az önkifejezésnek, a gondolkodásnak eszköze. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. A gyermekek játékos tevékenységek közben utánzás alapján sajátítják el az anyanyelv jelrendszerét. A kommunikáció során erősödik önbizalmuk, biztonságérzetük, növekszik tájékozottságuk bővülnek ismereteik. Az anyanyelvi nevelés komplex folyamat, mely áthatja egész nevelőfejlesztő tevékenységünket.

Arra törekszünk, hogy az óvodáskor végére kifejlődjön a gyermekekben a képesség, hogy a szóbeli közlés tartalmát képesek legyenek a nonverbális kommunikációs csatorna elemeitől függetlenül is helyesen értelmezni, illetve kifejezni, így közvetett módon segítve a gyerekek iskolai beilleszkedését. A gyerekek a mindennapok társas helyzeteikhez képesek legyenek komplex kommunikatív módon is rugalmasan alkalmazkodni.

A kommunikáció során a verbális közlés mellett (mese, vers, báb stb.) a nonverbális kommunikációs csatornáknak is kiemelt jelentőséget tulajdonítunk nevelő munkánkban. Fontos, hogy a gyermekekben kialakuljon a megfelelő beszédértés, ehhez szükség van a tiszta hangzóképzésre, melyet az óvodai élet egészét átszöve, játékos formában fejlesztünk. Súlyos beszédhiba esetén logopédus segítségét kérjük. A kommunikációhoz szorosan kapcsolódik az illem, az etika, amit az életkoruknak megfelelően tanítunk meg.

A beszédfejlesztés az egész óvodai nevelést átfogó feladat. Ismernünk kell a gyermek beszédállapotát, melyet az alábbi szempontok szerint figyelhetünk meg:

- beszédhallás: a beszédészlelés és a beszédmegértés alapja a tökéletes hallás;

- beszédértés: két részből áll: a beszédészlelés és a beszédmegértés;
- hangok vizsgálata: a szó elején, közepén és végén;
- mondatszerkesztés (szabályos, nyelvtanilag helyes mondatok);
- összefüggő beszéd (mese, történet önálló elmondása).

Kiemelt feladatunknak tarjuk a család anyanyelvi műveltségének megismerését, mert a család ismerete út a gyermek teljes megismeréséhez.

Célunk:

- A gyermekek váljanak alkalmassá szűkebb és tágabb környezetükben egyaránt a kapcsolatfelvételtre, kommunikációra, önkifejezésre.
- Beszédük legyen érthető, nyelvtanilag helyes, választékos.
- Rendelkezzenek az életkoruknak megfelelő verbális és nonverbális eszköztárral.
- Ismerjék meg a magyar nyelv szépségét, kifejező erejét.
- Ismerjék és alkalmazzák az anyanyelvünk által megkívánt udvariassági formákat.

Feladataink az anyanyelvi nevelés folyamatában:

Mindannyiunk fontos feladata, hogy együtt vállaljunk felelősséget a gyermekek beszédkészségének fejlesztéséért, a gyermekek anyanyelvi nevelésének eredményességéért. Személyes mintaadással, beszélő környezettel, támogató attitűdünkkel kívánjuk ezt elérni. Feladatunk a gyermekek megismerése, fejlesztése a különböző tevékenységek során. A pszichikus képességek fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok megtervezése, beépítése a gyakorlatba. Törekszünk a derűs, nyugodt légkör megteremtésére, hely, idő biztosítására a mikro csoportos tevékenységhez, anyanyelvi játékokhoz, differenciált fejlesztéshez. Szükség esetén logopédus segítségét kérjük. A kommunikáció fejlődése érdekében fontos a beszédhelyzetek teremtése, beszédkedv fenntartása, az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés lehetőségeinek biztosítása, az óvodai élet minden területén. Életkoruknak megfelelő, komplexitásra épülő tervszerű és spontán szerzett ismeretek rendszerezése, bővítése. A változatos, sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségét biztosítjuk. Építünk a gyermekek kíváncsiságára, egyéni fejlettségére, figyelembe vesszük érdeklődését.

- Folyamatosan törekszünk anyanyelvi kulturánk fejlesztésére.
- Természetes hangon, a csoport hang és zörejszintjéhez alkalmazkodva beszélünk. A helyzetnek megfelelő hanglejtést, beszédritmust, hangerőt, szünettartást alkalmazunk.
- Beszédünk során törekszünk a szemléletességre, képszerű kifejezések használatára.
- Kérdésekkel, rávezetéssel próbáljuk meg fejleszteni a gyerekek gondolkodását, terelgetjük őket az önkifejezés útjára.
- Folyamatosan törekszünk a gyerekek szókincsének fejlesztésére.
- Tudatosan használjuk a régies szavakat, a hangulatfestő és hangutánzó kifejezéseket.
- Támazkodunk a testbeszéd lehetőségeire.
- Dicsérettel ösztönözzük a folyamatos egyéni megnyilvánulásokat.
- Tervezéskor minden területnél tudatosan készülünk az anyanyelvi fejlesztés lehetőségeire és ennek megfelelően végezzük a szükséges fejlesztő munkát.
- Az egyéni képességeknek megfelelő, differenciált tevékenységeket tervezünk és valósítunk meg a nyelvileg hátrányos helyzetű, a fejlesztendő és kiemelkedően fejlett gyerekekkel.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

Olyan nyugodt légkör kialakítása, ahol fejlődik a gyermek beszédkedve, beszédértése.
Szakemberek bevonásával az anyanyelvi készségek, képességek fejlesztése.

Gyermeki tevékenységek:

- Bátran kifejezik érzelmeiket, elmondják vágyaikat, elképzeléseiket, örömeiket, bánatukat.
- Élményeiket, érzéseiket összefüggően el tudják mondani, használják a metakommunikációs jelzéseket is.
- Részt vesznek az anyanyelvi játékokban, így a játék közben az örömszerzésen túl sikerélmény is biztosítja a fejlesztést.
- Báboznak, részt vesznek dtamatizálásban.
- Használják a megismert szavakat, kifejezéseket, nyelvi fordulatokat.
- A népi játékok, a népszokásokkal való ismerkedés során bővül szókincsük.
- Használják az udvariassági nyelvi formákat, képessé válnak a véleménynyilvánításra, és arra, hogy társaikat meghallgassák.

Nevelési alapelveink:

- Folyamatosan érvényesítjük munkánk során a differenciálás, az egyéni bánásmód elvét.
- Törekszünk arra, hogy mielőbb megismerjük a családok szociokulturális hátterét, nyelvi kultúráját.
- Élményekkel teli beszédhelyzetek alakítunk ki.
- Biztosítjuk a pozitív példamutatást, az élménynyújtást.
- "Fontos nekem, amit Te mondasz, nézlek és hallgatlak Téged"- ezt éreztetjük a gyermekkel.
- Arra ösztönözzük a gyerekeket, hogy bátran mondják el élményeiket, gondolataikat, lehetőséget adunk a véleménynyilvánításra, az önkifejezésre.
- Elfogadjuk a különböző nyelvjárásokat, tájszólásokat, egyes szociális csoport nyelvi jellemzőit.
- Kiemelten odafigyelünk és segítjük a beszédszintekben megmutatkozó különbségekre, elkerüljük a javítgatásokat, pozitív mintával segítjük a helyes beszéd kialakulását.
- Súlyos beszédhiba esetén szakember segítségét kérjük.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek kommunikációja nyílt és kezdeményező.
- Beszédük szép, tiszta, érthető.
- A beszédhangokat pontosan hallják, magánhangzók és mássalhangzók nagy részét tisztán ejtik.
- Társaik beszédére is képesek figyelni, alkalmazzák az udvariassági kifejezéseket, képessé válnak az igazi párbeszédre.
- Az elvárható, koruknak megfelelő beszédfigyelemmel rendelkezzenek.
- Kommunikációjuk adekvát, szókincsüket bátran használják (aktív szókincs).
- Aktív részesei a beszélgető-köröknek.
- Képesek érzelmeiket, kívánságaikat, a velük történt eseményeket bővített mondatokban, összefüggően elmondani.
- Alkalmazzák a szerepjátékot és a dramatikus játékot a nonverbális kommunikációs jelzések megértésére és saját kifejező képességük gyakorlására.

- A néphagyományőrzés tevékenységei során megismert kifejezéseket hasonló beszédhelyzetben alkalmazzák.
- Ismerik a legfontosabb szavakat, mely környezetük tulajdonságait, cselekvését jelöli.
- Igénylik, hogy őket is meghallgassák.
- Figyelmük fejlődik gondolkodásuk fogalmi szintre terelődik. Ha átélte az elfogadottságérzését, akkor biztosított a nyelvi kifejezőképesség további fejlődése is.

6.3.4. Az értelmi fejlesztés és nevelés

Óvodánkban a gyermek személyiségének fejlődése széles tevékenységbázison nyugszik. A különböző fajta tevékenységeket lehetővé teszi óvodánk sajátos arculata, életrendje, dolgozóink hitvallása. A tevékenységeken alapuló ismeretszerzés, a tevékenységekben való aktív részvétel biztosítja a gyermek személyiségfejlődését.

Értelmi nevelésünk célja

A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása másrészt az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése.

Gyermekeink értelmi képességeinek alapozása, fejlesztése. A néphagyományok gazdag eszköztárával, az érzelmi hatások felerősödésével gondolkodásuk fejlesztése, ismereteik gazdagítása. Értékeik felfedeztetése, tanulás és a világ megismerése iránti igény felkeltése.

Legyenek fogékonyak a jóra és szépre.

Feladataink az értelmi nevelés folyamatában:

- Meteremtjük a gyermekek értelmi képességeinek fejlesztéséhez szükséges feltételeket.
- Lehetőség szerint több érzékszervre hatóan és több oldalról megközelítve járunk körbe egy témát.
- Tudatosan alkalmazzuk a beszélgetés, a magyarázat, a szemléltetés, a gyakorlás, az ellenőrzés és pozitív megerősítés módszerét.
- Építünk a gyerekek előzetes tapasztalataira, tudására és ezeket felhasználva tervezzük tevékenységeinket.
- Fontos feladatunk a motiváció, az érdeklődésük felkeltése és folyamatos fenntartása.

- Lehetőséget adunk az ismeretek gyakorlására, elmélyítésére, a tevékenykedésre, ezzel szeretnénk elérni, hogy ezek elmélyülhessenek.
- Felhasználjuk a nevelési területek komplexitása adta lehetőségeket, egymásra épülve, összefonódva mélyítjük el az ismereteket.
- Figyelembe vesszük a csoport összetételét, építünk Pedagógiai Programunk nevelési elveire. Emellett nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek egyéni képességeire, ezek ismeretében várjuk majd az eredményt is.
- Beillesztjük a napi nevelőmunkánkba a néphagyományőrző tevékenységeket.

Gyermeki tevékenységek

A gyermek a különféle játéktevékenységekben ismerkedik a külvilággal, a valóság tárgyaival. Így válnak a játéktevékenységei az ismeretszerzés széles bázisává. Az ismeretszerzés folyamatát az érdeklődés a kereső, kutató érzelem, a kíváncsiság motiválja. Ezt kíséri tartós és önkéntelen figyelem, a felfedezés és az önálló alkotás létrehozás öröme.

Ezek a tevékenységek indítják el a tanulás folyamatát melynek következtében a gyermek értelmi képességei fejlődésnek indulnak.

Nevelési alapelveink:

- Elsődleges számunkra a szabad játék, a játéktevékenység személyiségfejlesztésben betöltött szerepe. Erre építjük mindennapi tevékenységeinket.
- Figyelembe vesszük a gyerekek érési folyamatát, tempóját, aktuális fejlettségi szintjét.
- Tervezés során építünk az óvoda sajátosságaira, hagyományaira, az évszakok változásaira, az ünnepekre.
- Kiemelten figyelünk a motivációra, a gyermekek érdeklődésének felkeltésére és folyamatos fenntartására a tanulás folyamatában.
- Megteremtjük a megfelelő eszközöket, helyet, időt az alkotás szerepének biztosítása, a közvetlen megtapasztalás, cselekvés, aktivitás érdekében.
- Lehetőséget adunk az ismeretek elmélyülésére, biztosítjuk a tevékenykedtetés, a gyakorlás lehetőségét.

Sikerkritériumok:

- Képesek figyelmüket tudatosan irányítani, koncentrálni egy adott feladatra.
- Képesek egy adott feladat gondolati véghezvitelére.
- A gondolkodási műveleteket (analízis, szintézis, általánosítás, stb.) használják.
- Meglátja a problémát, hibájukat felismerik és képes javítani.
- Észlelésük valóság-hű, képzeletük valóság közeli (kivéve mesehelyzet).
- Problémamegoldó, kreatív gondolkodás jellemzi őket.

7. Óvodai életünk tevékenységformái

*„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi, csak játszik.
De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű, és
tevékeny ember váljék belőle”*

(Varga Domonkos)

7.1. Játék-szabad játék

A játék belső indítékok alapján létrejövő önkéntes tevékenység, amelyben a gyermek az élményeit, vágyait dolgozza fel, közben ismereteket és készségeket sajátít el. A kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés legfontosabb eszköze. A gyerek számára örömforrás, mely során a cselekvés, a manipuláció, a játék elképzelés és megvalósítás örömet okoz. A játék tükrözi a kisgyermek fejlettségét, és az ismeretek bővülésével változik a játék minősége is. Továbbá minél bonyolultabb a játéktevékenység, annál magasabb szinten segíti a gyermek készségeinek, képességeinek fejlődését. Óvodai nevelésünk tartalmának egyik legfontosabb sajátossága a játékra építettség. A szabad játék semmi mással nem helyettesíthető tevékenységi forma, és mint ilyet a játékot tekintjük a tanulás elsődleges keretének. A szabad játék során a gyermekeknek önállóságot, szabadságot biztosítunk az óvodapedagógus tudatos jelenlétének, felelősségének kihangsúlyozásával:

- a játéktevékenység kiválasztásában,
- a játékeszközök megválasztásában,
- a társak megválasztásában,

- a gyermeki játékelgondolás megvalósulásában,
- a játszóhely megválasztásában és kialakításában.

Kezdeményezett játék során az óvodapedagógus pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, melyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet sajátos fejlődésének elősegítésére.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, amelyet a feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. Ebben a helyzetben is tiszteletben tartjuk választását, biztosítjuk az önállóságot és önmegvalósítást számára.

Az óvodáskor végéig a játék marad a kisgyermek legfőbb tevékenysége, a munka és a tanulás is játékos jellegű keretek közt valósul meg, a tevékenységek közötti harmonikus arány megteremtése kiemelt jelentőségű.

A játék mindig valamilyen mozgás, manuális és intellektuális tevékenység ötvözete, melyet erősödnek kapcsolataik, formálódik szemléletük. Megismeri a világ törvényszerűségeit.

Játékban a gyermek kívánsága, óhaja, vágya jelenik meg. Formálódik közösségi szemlélete.

A játék komplex tevékenység, mely megalapozza a munkát és a tanulást.

A játék célja örömszerzés, a gyermek szabad képzettársításának kibontakoztatása, az óvodai napirend alappillére, minden tevékenységi forma jellemzője.

Célunk:

- A gyermek saját elképzeléseinek, vágyainak, önállóságának, kreatív ötleteinek kibontakoztatása, önkéntes, örömmel végzett játéktevékenységben, lehetőségekben, a szabad játék keretében.
- Legyen a játék szabadon választott, külső kényszertől mentes tevékenység, mely magáért a tevékenységért folyik, amit feszültségcsökkenés és örömszerzés kísér.
- A gyermeki játék önállóságának figyelemben tartása.
- A játék keretei közt bontakozzanak ki a fejlettebb tevékenységek (munka, tanulási folyamatok).

Feladataink a játék folyamatában:

- A játék folyamán tudatos jelenlétünkkel biztosítjuk az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozásának lehetőségét.
- Szükség szerint együtt játszunk, támogatjuk, ösztönözzük a gyerekeket ennek megvalósulásában.
- Megteremtjük az ehhez szükséges nyugodt, biztonságérzetet keltő légkört, az eszközöket és az időt.
- Új ismereteket szolgáltatunk a játékhoz, ezáltal fejlesztjük a gyermekek motoros, értelmi, kommunikációs képességét. Fejlődik az önnálóság, szociális magatartás, és az akarati tevékenység.
- A szabad játék túlsúlyának érvényesülésére törekszünk.
- Az óvoda napirendjében, időbeosztásában és a további tevékenységek megszervezésében elsődleges ezen játék folyamatos biztosítása.
- Biztosítjuk a játékidő folyamatosságát, ezzel is lehetőséget adva az elmélyült játékra, az elkezdett tevékenység befejezésére.
- Felébresztjük bennük az együttjátszás igényét.
- Lehetőséget teremtünk kreativitásuk, fantáziuk kibontakoztatására, élményeik megélésére.
- A konkrét helyzetnek, a csoport és a gyerekek fejlettségi szintjének megfelelően segítjük őket.
- Játék közben feladatunk a gyermekek megfigyelése, s a megfigyelés tapasztalatainak tudatos és célirányos felhasználása.
- A szabadidő hasznos eltöltésére bábozást, dramatizálást is beiktatunk.
- A szabadban és az udvaron is lehetőséget biztosítunk a különböző játéklehetőségekre.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

A beszéd fogyatékos gyermekek esetében a kommunikációkészségek fejlesztésén túl a társakkal való együttműködés intenzív támogatása, felnőtt személyes közreműködésével (együttjátszás). Mindig rendelkezésre állunk a gyermekkel való kommunikáció segítésére. A társak elfogadó attitűdjének erősítésére törekszünk.

Pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében elsősorban az eszközök használatát ismertetjük meg, együttjátszással segítjük a játéktevékenységek alakulását, társak elfogadását. Az együttműködés és társas kapcsolatok formáinak saját szintjén történő kialakulását segítjük. A játékhelyek kialakításánál fokozottan ügyelünk a szükség esetén nyugalmas elvonulás lehetőségének biztosítására. További kiemelt feladatunk a megfelelő mennyiségű és minőségű érzékszervi és mozgás ingerek biztosítása. A pedagógus attitűdje elfogadó, mely segíti a gyermek közösségbe való beilleszkedését.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

Szeretetteljes, családias, derűs légkört teremtünk, hiszen ez ad olyan alaphangulatot, amelyben a gyerekek szabadon szervezhetik meg játékukat. Támogatjuk a gyerekek ötleteit, de ha szükséges, segítséget nyújtunk, megerősítünk, „ötletelünk” mi magunk is.

A játékhoz szükséges időt a rugalmas napirend jól segíti.

Nyugodt légkör

Az óvodás gyermek személyiségének fejlődéséhez kiegyensúlyozott, derűs légkörre van szüksége. A gyermek csak ott tud felszabadultan játszani, ahol érzi a felnőtt jelenlétét, védő szeretetét, akihez bizalommal fordulhat. A derűs légkörnek a konfliktushelyzetek megelőzésében, csökkentésében, ill. megszüntetésében is nagy szerepe van. A nyugodt játéknak fontos feltétele annak tudata a gyermekben, hogy játékait befejezheti, vagy olyan helyzetben hagyják, amit majd folytathat.

A hely biztosítása

A játékhoz térre, helyre van szükség. Az óvodában folyó játék tere a csoportszoba, tornaszoba és az óvoda udvara. A csoportszoba lehetőségeit úgy használjuk ki, hogy mindenki nyugodtan tevékenykedhessen, de alkalomadtán könnyen át lehessen váltani egyik tevékenységi formáról a másikra. A bútorokat és a felszereléseket úgy rendezzük el, hogy minél több szabad területhez jussunk. A játszó csoportok elválasztása egymástól pedagógiai szempontból igen fontos feladat. Egyik leghatásosabb módja a kisebb területek, „kuckók” létrehozása. Minden csoportban kialakítunk egy nyugodt meghitt báb, illetve mesesarkot, babaszobát konyhai felszerelésekkel, építőteret, ábrázolósarkot, valamint élősarkot. Az udvaron is biztosítjuk az

elmélyült, nyugodt játékot és az ehhez szükséges helyet. Az udvar fáival, bokraival, füves területeivel, a sokféle mozgásos és a szerepjátékhoz szükséges játékeszközeivel, mindig kellemes benyomást kelt és játékra ösztönzi a gyerekeket. A gyermekek játéktere itt lényegesen megnövekedik, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több mozgásos tevékenységet végezzenek.

Játékeszközök

A játék tárgyi feltételei: a játékszerek, a félkészelemek, különböző tárgyak és anyagok. A játékszer motiválja a játékot. A játékeszközökkel folytatott manipuláció közben, illetve a különböző eszközök hatására fejlődik a gyermek. A játékeszközök összeállításánál figyelembe vesszük a gyerekek életkori sajátosságaiból, egyénenkénti fejlettségéből adódó játékfajtákat, játéktémákat. Feladat az új játékeszközök figyelemmel kísérése, a csoport számára hasznos eszközök lehetőség szerinti beszerzése, elkészítése. A logikus gondolkodást fejlesztő játékeszközök korosztálynak megfelelő bevezetése. Az életkor figyelembe vétele magában hordja a játékfejlődés szempontjainak érvényesítését is. A játéktémák fokozatos bővítésével egyéb eszközöket is kínálunk. Fontos a félkész elemek, és a különböző anyagféleségek biztosítása.

A játékidő

A gyerekek a nap kezdetétől szabadon választott játékkal játszanak és a játékhoz szükséges időt a rugalmas napirend biztosítja. Fontosnak tartjuk, hogy legyen idejük elképzeléseik megvalósítására, és így képesek legyenek az elmélyült játékra. Törekvünk, hogy az időjárástól függetlenül minél több időt biztosítsunk a szabad levegőn történő játéknak.

A játék tartalma

A játék alapja a gyermekek tevékenységi vágya, mely magába foglalja önállósági törekvéseit, cselekvési szükségletüket, motoros nyugtalanságukat. A gyerekek életkori és egyéni sajátosságuk alapján különböző játékfajtákat játszanak.

Gyakorlójáték

- Megfelelő mozgásteret, valamint, a játékszerekből, eszközökből, anyagokból elegendő mennyiséget biztosítunk a gyermekek mozgásigényének és manipulációs vágyának kielégítésére.
- Figyelemmel kísérjük minden egyes gyermek játékát, segítjük, hogy gyakorló játékból szerepjátékká fejlődjön.

Szimbolikus-szerepjáték

- Törekszünk arra, hogy a gyermekek változatos szerepekben vegyenek részt.
- A félénk, bátortalan, passzív, vagy a csoportba újonnan érkező gyermekeket bekapcsoljuk a játékba, figyelemmel kísérjük szerepvállalásukat, igény szerint együtt játszunk velük. Törekszünk arra, hogy minden gyermek szerepjátéka egyéni képességeinek legfejlettebb szintjén bontakozzon ki.
- Konfliktus esetén a gyermek szándékainak, belső indítékainak megértésére törekszünk.

Dramatizálás, bábozás

- Olyan mese, vers, film élményeket biztosítunk, amelyek dramatizálásra, bábozásra ösztönzik a gyermekeket.
- Lehetővé tesszük, hogy saját elgondolásaik alapján játsszák el a mesék hőseinek tetteit, a cselekmény menetét, szereplők mondanivalóját, hangját, mozdulatait.
- Különbféle eszközökről, jelmezekről, kellékekről, változatos bábtípusokról gondoskodunk.
- Váltogatjuk a meglévő készletet, felújítjuk, a gyermekek és a szülők segítségével folyamatosan bővítjük.
- Megtanítjuk őket a kézméretüknek megfelelő méretű bábok mozgatására.
- A gyermekekkel közösen bábokat készítünk.
- Lehetővé tesszük, hogy az aktuális játékhoz a kellékek mindig látható és elérhető helyen legyenek.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek maguk által kezdeményezett dramatizálását.

Konstruáló játék

- Igyekszünk elérni, hogy minden gyermek megtalálja a neki legmegfelelőbb építő és konstruáló elemeket.
- Megismertetjük a konstrukciós eszközök használatát.

Szabályjáték

- Tervszerűen felkészülünk a szabályjáték megismertetésére.
- Segítjük a gyermekeket a játékok kiválasztásában, vezetésében, a szabályok betartásában.

Barkácsolás

- Törekszünk a természetes anyagokból történő barkácsolásra.
- Megismertetjük a gyermekeket az újrahasznosítással.
- A tevékenységek közben a gyermekek ismeretet, tapasztalatot szereznek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról.
- Megismertetünk sok technikát, népi kismesterséget, arra törekszünk, hogy a gyermekek éljék át az alkotás örömét, fejlődjék kreativitásuk.

Népi sajátosságú játéktevékenységek

- Énekes-táncos játékok
- Mozgásos és küzdő játékok (versengő, váras, hidas)
- Népszokásörző dramatikus játékok (gyermeklakodalmas, betlehemezés, pünkösdlő)
- Népszokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó népi gyermekjátékok, népi mondókák (napsorolók, köszöntők, csúfolódók, locsoló versek)
- Népi játékszer készítése (csutka, kukoricaszár, dióhéj, mákgubó, tök...)

Nevelési alapelvek:

- Játéktevékenységben együtt élünk és tevékenykedünk a gyermekekkel.
- A megfelelő légkör kialakítása a mi feladatunk, melyben a gyermek vágyik önmaga kifejezésére.

- A szabad játék túlsúlyának jelenlétét biztosítjuk.
- A játék szabadságát biztosítjuk, segítjük az önállóság érvényesülését a játék megszervezésében, a téma megválasztásában, a szerepek kiosztásában, a játékeszközök kiválasztásában.
- Figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségi szintjét, képességeit, biztosítjuk, hogy ennek megfelelően ki-ki önmagához mérten magasabb szintre juthasson.

Sikerkritériumok:

- Betartják a játékszerekkel és az együttjátszással kapcsolatos elemi szabályokat.
- Szívesen játszanak társaikkal, jól érzik magukat a játszócsoportokban.
- Vigyáznak a játékeszközökre, rendeltetésszerűen használják azokat.
- Képesek egy-egy tevékenység végeztével elpakolni maguk után.
- Képesek az összedolgozásra, az együttjátszásra, egymás meghallgatására, a másik véleményének, ötletének tiszteletben tartására.
- Tudnak alkalmazkodni a játék szabályaihoz.
- Örömként élik meg maguk és társaik sikerét, kialakult kudarctűrő képességük.
- Tudnak egy-egy játékhelyzetben alá- és fölérendeltségi szerepben is részt venni.
- Olykor vállalják a számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepet is a játékban.
- Önállóan képesek a játékot megtervezni, a szerepeket kiosztani, kiválasztani az eszközöket.
- Olykor elképzeléseiket, gondolataikat napokon keresztül képesek kijátszani, az előző nap elkezdett tevékenységet folytatni.
- Igényükké válik bábjátékhoz eszözök elkészítése, érzelmeik, élményeik eljátszása.

7.2. Munka jellegű tevékenység

A munka jellegű tevékenységeket a személyiségfejlesztés fontos eszközének tartjuk, hiszen ez az a terület, ahol a gyermek rögtön lemérheti, érzékelheti munkájának eredményét. Tapasztalatszerzési lehetőség, a gyermek egyre pontosabb ismereteket szerez a környezetéről, társairól, az őt körülvevő tárgyakról. A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek

készségek, tulajdonságok (mint pl. kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

A gyermekek munkajellegű tevékenysége örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység, mely komplex személyiségfejlesztésük részét képezi. A munka célra irányuló, többnyire külső irányítással folyó tevékenység. A gyermek utánzási vágyából fakad a felnőtt cselekvések játékba való utánzása. A munka folyamatában a gyermekek megfigyeléseket, tapasztalatokat szereznek társadalmi környezetükről. Munkavégzés közben formálódik munkához való viszonyuk. Támogatjuk a gyerekek szükségleteiből fakadó munkavégzését. A nap folyamán minden olyan munkát elvégezhetnek, amihez kedvük van, és nem veszélyeztetni testi épségüket. A megfelelően megszervezett munkatevékenységet a gyermekek éppúgy élvezik, mint a játékot, ha nem szegjük kedvüket túl nehéz feladatokkal. Kezdetben az óvodapedagógus támogatásával, szervezésével, később egyre önállóbban végezhetik a munkafolyamatokat, melyeket pozitív megerősítés értékelés kísér. Fontosnak tartjuk, hogy a munka jellegű tevékenységek beépüljenek az óvodai életünk mindennapjaiba. E tevékenységeken keresztül olyan tulajdonságokat, készségeket fejlesztünk, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, feladattudatát, kötelességteljesítését, monotónia tűrését.

Ősztől-nyárig a gyermekek részt vesznek az aktuális kerti munkákban. Ezek a munkák leginkább az értelmi képességek fejlesztésében jelentősek, mert megismerkedhetnek a természet törvényszerűségeivel, a fejlődés folyamatával, ok-okozati összefüggések sorozatával.

Ősz: levélsöprés, magok gyűjtése, gallyak összegyűjtése, a kerti játékok elpakolása télre.

Tél: hó seprés, hólapátolás, madáretetők elhelyezése, folyamatos feltöltése eleséggel, a bokrokra ránehezedő hótömeg leseprése.

Tavas: az udvari játékok letakarítása, a kerti szerszámok előkészítése, ásás, gereblyezés, csíráztatás, ültetés, veteményezés, gyomlálás, locsolás.

Nyár: locsolás, gyomlálás, a nyárra kiültethető növények cserepezése, a lenyírt fű összegereblyézése.

A munka jellegű tevékenység célja:

A változatos munka jellegű tevékenységek során, olyan tulajdonságok, szokások kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezetéhez való viszonyát, erősítik közösségi kapcsolataikat.

- Jártasságok, készségek kialakítása, melyek a társas együttélés alappillérei.
- A hagyományőrző tevékenységek gyakorlásán keresztül a munkajellegű tevékenységek megszerettetése.
- A munka becsületére nevelés.

Feladataink a munka jellegű tevékenységek során:

- Olyan lehetőségeket teremtünk számunkra, mely megfelel életkori sajátosságaiknak, egyéni képességeiknek.
- Biztosítjuk az önálló munkavégzés lehetőségét minden korosztály számára.
- A célok megvalósítása érdekében építünk a gyermekek önkéntességére, nyitottsára, megismerési vágyára, aktivitására.
- Megfelelő teret, időt és eszközöket biztosítunk ezen feladatok elvégzéséhez.
- Lehetőséget adunk az egyéni és közös munkavégzés lehetőségére is. Eközben elsajátíthatják a szükséges képességeket, készségeket, bővíthetik tapasztalataikat.
- A munkájukat mindig reálisan, konkrétan értékeljük, fejlesztő céllal.
- Személyes mitaadással a környezet tárgyaira, épségére, tisztaságára, szépségére neveljük őket.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

Elérhetővé tenni a közösséghez, csoporthoz való érzelmi kötődést. Kialakítani a saját magához viszonyított értékelés fontosságát. Tapasztalatot biztosítani a munka értékéről, saját személyének fontosságáról. A gyermek önbizalmát erősíteni.

Gyermeki tevékenységek

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki. Elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Tartalmazza az önkiszolgálást, az alkalomszerűen végzett feladatokat, a napi munkát, a környezet, és növénygondozást. Nagyon fontos az óvodapedagógus bemutatása az eszközök használatához, a munkafázisok sorrendiségének megismertetéséhez. A munka értékelésének buzdítónak, megerősítőnek kell lenni, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a munkához.

A **3-4 éves** gyermekek részt vesznek a növények gondozásában. Kerti munkában segítik a növények locsolását, falevelek összegyűjtését. Az alkalomszerű munkában minden kisgyerek részt vesz, ezáltal alakítják környezetüket. A naposi megbízatás, feladattudatot feltételez, figyelem összpontosítást igényel. A naposságot 4 éves kortól önként vállalják a gyerekek. Feladataikat növekvő önállósággal oldják meg. Vigyáznak a terem és az óvoda helyiségének rendjére.

Az **5-7 éves** gyermekek önállóan végzik a naposi feladatokat. Ízlésesen terítenek, szokásrendnek megfelelően rendet tesznek. Aktívan bekapcsolódnak a közös sütési munkálatokba, édességek, gyümölcssaláták készítésébe. Rendszeres segítői a kicsiknek. A természeti környezet tevékeny megismerése, széleskörű munkajellegű tevékenységet feltételez.

A növények gondozása közben átélik, megfigyelik a változásokat.

Évszaknak megfelelően végeznek feladatokat. (csíráztatás, rügyeztetés, élősarok gondozása, hóseprés, stb.) Az udvari munka során ismerkednek a munka társadalmi értékeivel, melynek kapcsán lehetőségük nyílik a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására is. Folyamatosan ügyelnek a csoportszoba és az óvoda helyiségének rendjére. Részt vesznek a csoport díszítésében, rendezésében. Üzeneteket adnak át a kolleganőknak, mindenben segítenek, ahol erre szükség van.

Sikerkritériumok:

- Az önkiszolgálás során begyakorolt fogások, készségek alkalmassá teszik a gyermekeket munkajellegű tevékenységek végzésére.
- Az együttműködés során erősödik közösségi érzésük, megtalálják helyüket a csoportban, a közösség hasznos tagjává válnak.

- A munka elvégzésében kitartóak, türelmesek, kialakul a munka iránti tisztelet, társuk és a felnőttek munkáját megbecsülik, a rájuk bízott munkát önállóan, szívesen végzik, az eszközöket célszerűen, rendeltetésszerűen képesek használni, vigyáznak saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára.
- Naposi munkát szívesen, igényesen, esztétikusan látják el, szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások teljesítésére.
- Óvják, védik a környezetükben lévő növényeket, állatokat. Alakul a másról való gondoskodás igénye.
- A környezetében lévő felnőttek munkája mintául szolgál, amely meghatározója későbbi munkához való viszonyuknak is.

Munkajellegű tevékenységformák:

Önkiszolgálás

A gyermekek akarati életének kibontakoztatása ösztönzi a gyermekeket önkiszolgáló munkára. A gyermekek saját személyükkel, kapcsolatos feladatokkal ismerkednek meg a testápolás, a kulturált étkezési szokások elsajátítása során, melyek komplex módon fejlesztik a gyermek feladattudatát, felelősségtudatát.

Naposi munka

A csoport fejlettségi szintjét figyelembe véve folyamatosan vezetjük be. Közösségi kapcsolatokat, a kötelességtudatot fejlesztő tevékenység, melyet megelőz az önkiszolgáló tevékenység.

- A naposok önállóan meg tudják teríteni az asztalokat az étkezéshez. Észreveszik, ha valami hiányzik az asztalról. Vizet öntenek.
- Az étkezés végeztével leszedik a terítéket, segítséggel összehajtják a terítőt.
- Segítenek a szalvéta hajtogatásában.
- Ha kiborult a folyadék segédkeznek az asztal letörlésében.

Alkalomszerű munkák

Az alkalmi megbízásokat a gyermekek egyéni fejlettségéhez mérten tervezünk. Átszőheti az egész napot (információ átadása, teremrendezés, játék elrakása stb.) Időről időre ismétlődik, így elősegíti az időészlelés kialakulását és az önállóság fejlődését.

- A foglalkozásokhoz használt eszközök, tárgyak előkészítésében és elrakásában segítik a felnőttet és társaikat.
- Önként feladatot vállalnak a terem rendezésében, az ágyak, székek rakodásában.
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében.
- Segítenek ajándékok készítésében.
- Részt vesznek a játékok rendezésében, tisztításában, időnként játékos formában nagytakarítást végeznek a játéksarkokban.
- Óvodapedagógusi megbízatások, üzenetet vagy eszközöket hoznak-visznek át másik csoportokba.

Nevelési alapelveink:

- Segítjük a gyerekeket a munkavégzés során egyéni képességeiknek és életkori sajátosságaiknak figyelembe vételével. Emellett ösztönözzük őket az önálló munkavégzésre.
- Érvényesítjük a fokozatosság elvét.
- Arra ösztönözzük őket, hogy a feladatot vigyék végig, tartsák tiszteletben annak fontosságát.
- Arra törekszünk, hogy ez az önmagukért illetve a közösségért végzett munka örömet jelentsen számukra, leljék benne örömeiket. Egy-egy feladat megvalósítása sikerélményt jelentsen számukra.

7.3. A tevékenységben megvalósuló tanulás

Nevelésünk szellemiségéből fakadóan a tanulás a játékos tevékenységek folyamatában valósul meg, melynek során a gyerekek egyéni képességeiknek megfelelően fejlődnek. A játékosan feldolgozott tanulás középpontjába a gyermeket és az őt körülvevő és az általa megjelenített világot állítjuk. A játékra építve a játék lehetőségeit figyelembe véve gondolkodunk általában az óvodai tanulásról, szükségesnek tartva a tanulást támogató légkör megteremtését, és a sajátos szervezésű és struktúrájú tapasztalatszerzési tanulási folyamatot is.

Az óvodapedagógus feladata a képességek alakulásának követése, segítése, fejlesztése. Kiemelkedő szerepe van a cselekvéseken alapuló tapasztalatszerzéseknél, melynek folyamán a gyerek játékosan, mozgásigényét kielégítve utánzási vágyától hajtva tanul. Érdeklődéssel fordul az őt körülvevő világ felé, megismerő tevékenységét a hozzá érzelmileg közel álló felnőtt elfogadó, megerősítő viselkedése befolyásolja.

A gyermeki tanulás óvodai életünk tevékenység rendszerében valósul meg, a hagyományörzés, a szülői együttműködés segítségével.

Mindenkor figyelembe vesszük a gyerekek fejlettségi szintjét, életkori sajátosságait, érési folyamataikat. Építünk előzetes ismereteikre, tapasztalataikra, beépítjük munkánkba ötleteiket. Olyan tevékenységeket kínálunk számukra, melyben egyéni szükségleteiket kielégíthetik, alkothatnak, konstruktívan gondolkodhatnak, és ahol megvalósulhat az önmegvalósítás, a kreativitás.

Kiemelten figyelünk az ismeretek egymásra épülésére, és a rendszeres gyakorlás, az elmélyülés lehetőségének megteremtésére. Közben folyamatosan fejlesztjük értelmi képességeket, önállóságot, feladattudatukat, építünk kíváncsiságukra.

Abból kiindulva, hogy a tanulás színtere a játék, az is következik, hogy:

- Minél inkább belefeledkezik a gyermek a játékba, annál inkább megindulnak benne a tanulást előidéző folyamatok.
- Minél többféle játékban vesz részt a gyermek, annál többféle tanulási hatások érik.
- A folyamatos és rendszeres játék hatására kialakuló új szükségletek mind bonyolultabb játékokhoz teremtik meg a belső, pszichés feltételeket.
- A játékhoz kapcsolódó, kiemelten kedveztetett (preferált) képességek fejlődésükben jóval meghaladják a többi képességet.
- A valamilyen területen lemaradt, valamilyen részfunkció fejlődési ütemében megkésett gyermek a megfelelően összeállított játékkészlet segítségével behozhatja lemaradását.

Valljuk tehát, hogy a szabad játékban nincs helye a szervezett tanulásnak, mert a szabad játék a gyermekek szabad képzettársításaira épül, és benne csak spontán tanulási forma érvényesülésének van egyedül létjogosultsága.

A tanulás lehetséges formái óvodánkban:

- Az utánzásos, minta-és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása).
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Játékos, cselekvéses tanulás.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés.
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás.

A szervezett tanulás munkaformái:

1. Frontális

- Mozgás
- Verselés, mesélés
- A külső világ tevékeny megismerése
- Matematikai tartalmú tapasztalatszerzések
- Ének zene, énekes játék, gyermektánc

2. Mikrocsoportos

- Verselés, mesélés
- Külső világ tevékeny megismerése
- Matematikai tartalmú tapasztalatszerzések
- Vizuális technikák, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Ének zene, énekes játékok, gyermektánc

3. Egyéni-részképességek fejlesztése egyéni fejlettség szerint differenciáltan az egész napos nevelőmunka folyamán.

Célunk:

- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. A tanulást támogató környezet megteremtése során építeni a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás spontán és sajátosan szervezett tevékenysége során a képességek fejlesztése, attitűdök erősítése a tanulás iránti vágy, az érdeklődés kielégítése, a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeinek átélése.

Feladataink a tanulás során:

- Elfogadó, szeretetteljes, ingerdús légkört teremtünk a gyerekek számára, melyben biztosított az önkéntelen tanulás lehetősége.
- A tevékenységek során arra törekszünk, hogy a gyermekeket sikerélményhez juttassuk.
- Pozitív példaadással alakítjuk viselkedésüket.
- Megteremtjük számukra a játékos tapasztalatszerzés lehetőségét.
- Tudatos, célszerű tervezéssel, szervezéssel, a családokkal való együttműködéssel kívánjuk elérni a gyermek harmonikus személyiségfejlődését.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

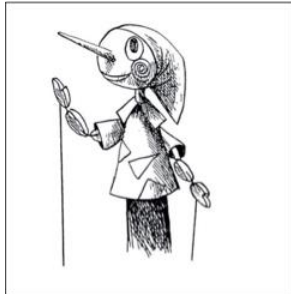
Egyéni bánásmóddal a meglévő kompetenciákra építve segítjük az ismeretszerzést. Rendszeres gyakorlási lehetőséget biztosítunk, szükség esetén szakember bevonásával, vagy pedagógiai munkát segítővel. Speciális egyénre szabott feladatok, eszközök adásával segítjük a gyermekek fejlődését. Biztosítjuk az egyénre szabott eszközök megismerését, használatának kipróbálását, folyamatos gyakorlást.

Sikerkritériumok:

Óvodáskor végére gyermekeink testi, szellemi és szociális fejlettsége megfelel az iskolaérettség kritériumainak. A tevékenységek során szerzett ismereteik megfelelő alapot szolgáltatnak a zavartalan iskolakezdéshez. Feladattudatuk, feladattartásuk kialakult, képesek a helyes feladatmegoldásra. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi

kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

7.4. Verselés, mesélés

Óvodánkban a mesék, versek világa az anyanyelvi nevelésnek az egyik legfontosabb eszköze. Népi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek. Szorosan kapcsolódik az énekhez, zenéhez, a mozgásos játékokhoz. A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek egészséges lelki fejlődésének elmaradhatatlan eleme. A mese és a vers örömforrás, esztétika, társas élmény, nyelv/gondolat-, amely nagy belső energiákat mozgósít. Az értékes gyermeki irodalmi alkotások biztosítják a gyermeki érdeklődés fenntartását a természeti és társadalmi környezet, az emberek s önmaga iránt. Segíti a kulturális értékeket élvező, értékelő felnőtté válását. A játék és a mese a gyermek anyanyelve: segítségükkel kapcsolódik az őt körülvevő világba, általuk szerzi meg az életről szóló tudást. A felhasznált irodalmi anyag igényes összeállításakor figyelünk, hogy érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság, a népi, a magyar mondavilág, a klasszikus és a kortárs irodalom megismertetése. Az irodalmi anyag összeállításában nagy szerep jut a hagyományokhoz, jeles napokhoz, természeti jelenségekhez, ünnepekhez kapcsolódó mondókáknak, meséknek, találós kérdéseknek, szólásoknak, közmondásoknak, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével.

- A mesehallgatás a gyermekek legtermészetesebb igénye, lételeme.
- A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, a megfelelő viselkedésformákat.
- A bábozáson, dramatizáláson keresztül tükröződnek a gyermekek irodalmi élményei, kiegészülve hangulatukkal, kreativitásukkal, fantáziájukkal.

- A szükséges eszközöket, díszleteket stb. maguk is elkészíthetik barkácsolás keretében, ezzel a játék örömét az önálló alkotás élményével fokozva.
- Örömforrás, feszültséget keltő és oldó lehetőség. A gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségeinek biztosítása.
- A mesében ugyanaz a képszerűség és szélsőségesség uralkodik, mint a gyermekek érzelmeiben és gondolkodásában.
- A magyar népi mondókák mellett olyan költői alkotásokra is szükség van, amelyek a népköltéssel rokon hangulatúak, rövidek, könnyen érthetőek, tartalmukban közel állnak a gyermekekhez. (népi, klasszikus, kortárs irodalmi művek)
- Örömforrás a gyermekek számára a vers zeneisége, ritmusa, lüktetése. Erre alkalmasak a kiolvasók, kiszámoló mondókák, a párbeszéd formák.
- Arra törekszünk, hogy minél több szép és jó mesét ismerjenek meg - melyekből azt érzik, hogy győz a jó, az igazság, és aki segítőkész, megkapja jutalmát.

Óvodánk életét színesítő irodalmi tevékenységek:

- Népmese napja
- Színházlátogatások
- Jeles napokhoz kapcsolódó dramatikus népi játékok előadása

Irodalmi nevelésünk célja:

- A nyelv kifejezőképességének, szépségének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel az önkifejezés megalapozása.
- Komplex élménynyújtás, komplex személyiségfejlesztés az irodalom szeretetének megalapozása.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- Interkulturális nevelés.
- Örömszerzés, az érzelmi, értelmi és nyelvi struktúrák erősítése.
- Az anyanyelvi beszéd és képteremtés erősítése.
- Élménynyújtás, erkölcsi magatartás formálása.
- A beszédprodukciónak tartalmi és formai oldalának fejlesztése:

- tartalmi bővítés: szókincs és grammatika fejlesztése, mondat- és szövegalkotás segítése,
- formai bővítés: beszédtechnika (tisza beszéd kialakítása: légzéstechnikai, artikulációs és fonémahallást, ejtést segítő játékok).
- A gyermekek ne csak befogadóként, hanem alkotóként is vegyenek részt irodalmi nevelésben, önálló mesealkotással, rigmusok mondogatásával, történetek elbeszélésével.

Feladataink a verselés, mesélés során:

- Nyugodt, meghitt környezetet teremtünk a meséléshez, mely hozzájárul a mese élvezetéhez, megtanítja őket a megfelelő viselkedésformákra, hat érzelmeikre.
- Felkeltjük érdeklődésüket élmények nyújtásával a versek, mesék, a könyv szeretete iránt.
- Tudatosan választjuk ki a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi anyagot.
- A gyermekek számára is elérhető magasságba helyezzük el a mesekönyveket, ezzel is lehetőséget adva számukra arra, hogy kézbe vegyék azokat, nézegessék.
- Alkalmat adunk az önkifejezésre a beszélgető köreink során, ahol bátran elmondhatják gondolataikat, véleményüket és emellett megtanulhatják azt is, hogy társaikat is meghallgassák.
- Személyes előadásunkkal, arcjátékunkkal, hangunkkal, mozdulatainkkal is példaként szeretnénk szolgálni a gyerekek számára.
- Lehetőséget adunk önálló vers- és mesemondásra is, elősegítjük az önkifejezést, önismeretet.
- Az irodalmi anyagot úgy állítjuk össze, hogy abban jelen legyenek a hagyományokra épülő vasi dalok, mondókák és mesék, emellett építünk a magyar mondavilágra, a népi, a klasszikus és a kortárs művekre is.
- A mese és versélmény komplexitásának kibontása: más művészeti ágak, tevékenységek együttes, egymás kiegészítő hatásának érvényesítése az irodalmi nevelésben (pl. dramatizálás, bábozás, élményfestés, kreatív zenei játékok, szimulációs gyakorlatok, mozgás-utánpótlás).
- Bábozással, dramatizálással is szeretnénk hatni érzelmeikre, belső képi világukra, ösztönzzük őket is ezek kiélésére.

- A szülők figyelmét is felhívjuk az élő mesélés, verselés fontosságára.
- Törekszünk új mesés és verseskönyvek bemutatására. Lehetőséget teremtünk a könyv iránti érdeklődés kibontakoztatására és a könyvvel való bánásmód helyes elsajátítására.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

Az irodalmi anyag összeállításánál figyelünk arra, hogy a gyermekek életkori sajátosságai mellett az egyéni fejlettséget, képességeket, készségeket is figyelembe vegyünk. Lehetőséget adunk hogy a gyermek megnyíljon, célunk a sikerélményhez juttatás.

Gyermeki tevékenységek:

- Várják a mesehallgatást, figyelmesen hallgatják az óvónő vagy társaik előadását.
- Kezdeményezik a mesélét, maguk is szívesen találnak ki saját meséket.
- Örömmel vesznek részt az ilyen kezdeményezéseket, szívesen segítenek a szükséges környezet kialakításában.
- Ismernek több versek, mondókát, mesét, szívesen mondogatják ezeket játék közben.
- Részt vesznek anyanyelvi játékokban.
- Aktív résztvevői a beszélgető köröknek, ahol elmondják véleményüket, meghallgatják társaikat.
- Szívesen vesznek el a polcra könyveket, nézegetik azokat, vigyáznak a könyvekre
- Szívesen vesznek részt az óvónő bábjátékán, majd később ők is bekapcsolódnak az ilyen jellegű tevékenységbe, maguk alakítják a mesét, bevonhatók dramatizálásba is.

Nevelési alapelveink:

- Megfelelő teret, helyet, időt, oldott légkört biztosítunk a meséléshez.
- Tudatos irodalmi anyag megválasztására törekszünk, ahol mindig figyelünk a gyerekek életkori sajátosságaira, egyéni képességeikre, érdeklődésükre.
- Személyes mintaadásunk, előadásunk pozitív mintaként szolgál a gyerekek számára.
- Fontos az önkifjezés lehetőségének biztosítása a gyermekek számára.

Sikerkritériumok:

- Szeretik és várják a mesehallgatást, ők maguk is kezdeményeznek.
- Megjelenik és fejlődik az érdeklődés, az értő figyelem.
- Különbséget tesznek mese és valóság, jó és rossz között.
- Ismenek mondókákat, verseket, meséket, képesek azok felidézésre is.
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások, viselkedésformák.
- Képesek beszélgetni a mesében elhangzottakról.
- Szívesen nézegetnek könyveket, vigyáznak azokra.
- Dramatizáláshoz, bábozáshoz szükséges eszközöket önállóan használják, és azok elkészítésében aktívan részt vesznek.
- Konfliktusaikban szívesen alkalmazzák a népmesei mintákat.
- Szívesen reprodukálnak, szöveghűen adnak vissza ismert meséket, verseket.
- Adott esetben saját fantáziájuk segítségével folytatják a megkezdett mesét, verset, ismerik a magyar népmesei fordulatokat.

7.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A kisgyermek a világot érzelmein keresztül ismeri meg legjobban. A muzsika a közvetlen emocionális élmény erejével érzékelteti a valóságot. A mondókák, a népi játékok hozzátartoznak mindennapjainkhoz. A dal, az ének-zene örömről-bánatról kifejezésére is alkalmas. A ránk maradt hagyományok ékesen bizonyítják, hogy a régmúlt időkben is minden alkalomnak megvolt a dal, és szokásrendszere. A zene, a mozgás, az énekes játék lételeme a gyermeknek. A gyerekek zenei képességeinek alapozását sokrétű zenei eszközrendszer segíti.

A zene érzelmekre hat, élményt nyújt, aminek hatása életre szól. Pedagógiai programunk a néphagyományra építkezve alakítja ki zenei nevelését, juttatja a gyereket sajátos élményekhez, teszi gazdagabbá világukat.

Zenei nevelésünk célja:

- Közös játékkal, a közös éneklés örömeinek megéreztetése.
- A gyermek zenei hallásának, ritmus érzékének, zenei emlékezetének fejlesztése, a harmonikus mozgás, a mozgáskultúra fejlesztése a gyermekek zenei anyanyelvének megalapozása.
- A gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, a személyiség formálása a zene eszközeivel.
- A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei izlésésének formálása, a zenei anyanyelv megalapozása.
- A zenei alapkészségek fejlesztése -zenei hallás, ritmusérzék-, célunk továbbá megszerettetni az éneklést, és próbáljuk önálló, tiszta éneklésre szoktatni a gyermekeket.

Feladataink a zenei nevelés során:

- Szeretnénk őket minél több zenei élményhez juttatni, ezzel is megalapozni a zene iránti szeretetüket, fogékonyságukat.
- A közös játékokkal megéreztetjük velük az ezzel járó örömeiket, Kedves, megértő, szerető, játékos légkört alakítunk ki, melyben az óvónő átadva magát a vidám éneklésnek, játéknak, muzsikának, képes magával ragadni a zene világába a gyermeket, hogy vágy és öröm lehessen annak újra átélése.
- Kihasználunk minden olyan lehetőséget a nap folyamán, mely során zenei élményeket szerezhetnek.
- A dalanyagot összehangoljuk a zenei feladattal, mely által fejlesztjük hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, zenei formaérzéküket, mozgáskultúrájukat, a gyermekek értelmi, nyelvi képességét.
- Biztosítjuk az élő zene élményének átélését, de emellett lehetőséget adunk az IKT eszközök segítségével zenehallgatására is.

- A magyar gyermekdalok és más népek gyermekdalainak megismertetésével segítjük a nemzethez való tartozás érzésének kialakulását. Lehetőséget adunk a más országokból érkező gyermekeknek saját kultúrájuk bemutatására.
- A zenehallgatás élményének biztosításával motiváljuk a gyermekeket a zenei élmény átélésére, befogadására, szeretetére. Olyan népdalokat és műzenei alkotásokat választunk, melyeket mi magunk is szép esztétikai élményt nyújtva tudunk előadni.
- Megfelelő helyet, időt, eszközt biztosítunk a körjátékok kezdeményezéséhez.
- Igényességre törekszünk a zenei előadás folyamán.
- Beépítjük munkánkba a népzenevel való ismerkedést, hagyományok alakítását.
- Megismertetése őket népi és műdalokkal, más népek zenéjével.
- Fejlesztjük a játékoik során mozgáskultúrájukat, esztétikus mozgásukat.
- Hangszerhasználattal színesítjük a kezdeményezéseket. Megismertetjük a gyermekeket a ritmushangszerekkel, valamint zörej-és dallamjátszó hangszerekkel. Felhasználjuk hangszerkészítésre a már feleslegesnek tűnő tárgyakat, eszközöket, anyagokat.
- A kiolvasók, kiszámolók, a dalos játék szövegeiben előforduló mennyiségek, számlálások segítségével serkentjük a matematikai gondolkodást, a táncban használt térformai alakzatokkal pedig fejlesztjük a térbeli viszonyítást és a geometriai alakzatok felismerését.
- A gyermekek nyelvi képességét is fejlesztjük a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.
- A dalok, mondókák kiválasztásában figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni képességeiket (pl. hangkészlet, terjedelem, ritmikai vonatkozások).
- A gyermek értékelését egyéni képességeikhez viszonyítva végezzük.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a mozgásban, ritmikában rejlő fejlesztési lehetőségek célirányos kihasználására törekszünk (beilleszkedés segítése, anyanyelv, mozgás, kreativitás fejlesztése) és egyénre szabott feladatokat is biztosítunk.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

Segítjük a felszabadult, örömteli éneklést. Fejlesztjük az együttműködést a közös éneklés kapcsán. Zenével formáljuk, fejlesztjük a gyermek személyiségét. Mozgásukat fejlesztjük ritmikus mozgásformák gyakorlásával.

Zenei nevelésünk tartalma:

Népi mondókák: simogatók, csiklandozók, dúdolók, ölbe vevők, lovagoltatók, gyógyítók, vigasztalók stb. **A dalos játékok 6 hangterjedelmű dalok:** naphívók, esővárók, lánykérők, ludasjátékok, kifordulós és kapus játékok, sorsjátékok, stb. **Zenehallgatás anyaga:** népdal, de lehet műdal is, más népek dala, klasszikus zene. **Énekes népszokások:** a hagyományos népi játékokból azok, melyeket a gyerekek sajátosságait figyelembe véve alkalmazhatunk. Szüret, vásározás, Márton-nap, Lucázás: luca búza ültetés, fiúk kotyolni járnak. Pásztorjáték: karácsonyra, farsang, kiszézés: téltemető mondókák, kiszebáb égetés, komatálazás: barátságtörő játék, Pünkösödölés: király és királynő választás, Lakodalmas játék: párválasztó, lánykérő játékok. **Készségfejlesztés:** egyenletes lüktetés, ritmus és dallammotívum visszaadása, a tempó, a dinamika, hangmagasság érzékeltetése, zenei hangsúlyok kiemelése. Hangszerek megismerése: dob, triangulum, cintányér. Népi hangszerek: köcsögduda, doromb, furulya, levélsíp, nádsíp, kereplő.

Ének-zenei foglalkozásunkban legfontosabb didaktikai elvként kezeljük a játékosság elvét. A foglalkozások anyaga nagyon sok játékos elemet tartalmaz, melyet az életkori sajátosságok figyelembevételével kell előtérbe helyezni. A dal, a mondóka és az azt kísérő mozgás megerősíti a zenei élményt. A népi mondókák, játékok, dalok szövege, ritmusa s a hozzátartozó mozgások egysége érzelmeket keltenek, élményt jelentenek.

A gyermek számára maga a ritmus a legnagyobb élmény. A ritmus fejleszti a figyelmet, a koncentrációt és a határozottságot. A dallam az érzésvilágot nyitja meg. A dinamika, a hangszín, a hallást élesíti. Az éneklésnek- mivel a helyes légzés erősíti a hangadó szervekettést nevelő hatása is van. A közös éneklés fegyelmezettséget, önuralmat kíván, ezáltal fejlődik a gyermekek akaratereje is.

A gyermek zenei fejlődését az énektanítás és a zenehallgatás kölcsönhatásában kell biztosítani. A zenehallgatás anyagánál fontos, hogy hangulatilag és érzelmileg is kapcsolódjon valamilyen élményhez. Az óvodai élet bármely mozzanatában alkalmazható a zenehallgatás. Akikhez az élményszerűség által közelebb tudtuk vinni a zenét, biztos, hogy személyiségükben harmonikusabb emberekké válnak.

Gyermeki tevékenységek:

- Énekelnek, mondókáznak, körjátékoznak játék közben.
- Szívesen vesznek részt az óvónő által irányított kezdeményezéseken, abban szerepet vállalnak, alkalmazkodnak társaikhoz.
- Meghallgatják az óvodapedagógus előadását, a zenei műveket.
- Ismerkednek egyszerűbb tánclépésekkel, a hangszerek használatával.
- Gyakorolják az egyenletes lüktetést, a ritmust tapssal, mozgással, hangszerrel.
- Gyakorolják és alkalmazni tudják a zenei relációkat.
- Maguk is kezdeményeznek dalos játékokat.

Nevelési alapelveink:

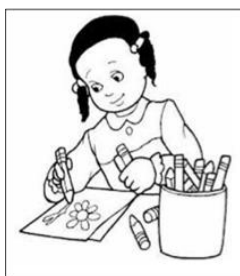
- Az óvodapedagógus zenei műveltsége, a zenéhez való viszonya meghatározója a gyermek zenei műveltségi szintjének, ezért személyes példamutatásunk nagyon fontos.
- Szem előtt tartjuk, hogy az óvodai ének-zenei nevelés megalapozza a zenei anyanyelv kialakítását, mozgáskultúrájuk fejlődését.
- Kihasználjuk a zene érzelmi hatását a különböző tevékenységekben.
- Az ének-zenei nevelés tudatos, átgondolt tervezett tevékenység, mely során figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait.
- Az ünnep ünnepibbé válik a hagyományőrző táncos játékokkal, az óvónők felnőtt néptáncával, ezért tudatosan élünk ennek lehetőségével.
- Olyan zenei élményekhez juttatjuk őket, mely felkelti a zenei érdeklődésüket, formálja ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Sikerkritériumok:

- Képesse válnak a zenei élmények befogadására. Zenei tevékenységeik mindinkább tudatossá, önállóvá válnak.
- Zenei képzeletük, alkotó kedvük spontán énekelgetéssel, rögtönzéssel alakul. Tudnak az egyenletes lüktetés tartásával, játékos mozgások végzésével énekelni.
- Érzelmi életük megalapozójává válik, a közös, örömteli játék, igényükké válik az éneklés iránti vágy.
- Szívesen hallgatnak zenét, képességeikhez mérten tisztán énekelnek.

- Önállóan is kezdeményeznek éneklést.
- Ki tudják fejezni az egyenletes lüktetést különböző testhelyzetekben: testrészeikkel és ritmushangszerekkel.
- Felismerik hallás után a hangmagasságok különbözőségeit, az ismert hangszereket, érzékelik a gyors és lassú közti különbségeket.
- A zenét, éneket szívesen kísérik mozgással, tudják alkalmazni az egyszerűbb térformákat, tánclépéseket.
- Bátran használják az ismert hangszereket.
- Képesek a természet, a környezet hangjainak és zörejeinek felismerésére.
- Ismernek gyermekdalokat, ezeket képesek tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelni. A mondókák és a dalok ritmusát helyes beszédritmussal, tapssal jelenítik meg. A ritmusról felismerik a dalokat.
- Az óvodapedagógusok segítsége nélkül is képesek térformák alakítására, megtartására.

7.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés sokrétű tevékenység, melybe beletartozik a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, konstruálás, kézimunka, kézműves tevékenységek. Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermek számára. A gyermekek esztétikai érzésének, ízlésének megfelelő irányba való fejlesztése, tudatos nevelőmunkát kíván mindannyiunktól. A tárgyi népművészet forma, szín és díszítő világa követendő modell nevelésünk folyamán. A vizuális nevelés tevékenységein belül lehetőség van a régi népi kismesterségekkel való ismerkedésre tevékenységbe ágyazva, illetve azok gyakorlására. A vizuálisan érzékelhető szépség világát a gyermek közvetlen környezetében is megteremtjük, mert a mindennapi tárgyak, berendezések a különböző

események számtalan és állandóan visszatérő élményhez juttatják. Értékelésünk a technikai készség dicséretén túl kiterjed az átélés, a fantázia, az önálló, sémáktól eltérő, tartalmas kifejezésre is.

Óvodánk életét színesítő alkalmak:

- Adventi vásár, a gyermekek és pedagógusok munkáiból
- Adventi kézműves családi délután
- Húsvéti kézműves családi délután
- Óvoda galéria a gyermekek munkáiból
- Rajzpályázat a város óvodásai számára, majd kiállítás az alkotásokból
- Bázisóvodai szakmai nap – kézműves technikák

Vizuális nevelésünk célja:

- Gyermekeinkben formálódjanak a vizuális alkotáshoz szükséges készségek, képességek.
- A gyermekek ismerkedjenek meg a régi tárgykészítő tevékenységekkel, eszközök használatával, különböző technikai alapelemekkel, eljárásokkal. Alakuljon kézügyességük, esztétikai igényességük.
- Hozzásegíteni a gyermekeket az alkotás élményéhez és öröméhez, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően.
- Hozzájárulni belső képeik gazdagításához.
- Kialakítani a képi-plasztikai-, kifejező-, komponáló-, térbeli tájékozódó-, és rendezőképességüket.
- Formálni esztétikai érzékenységüket, igényességüket.
- Fejleszteni a vizuális észlelést – érzékelést (tér, forma, és színeképzetek gazdagítása), a rövid- és hosszú távú emlékezetet, valamint a képi gondolkodást és kreativitást.
- Gazdagítani élmény-, és fantáziavilágukat.

Feladataink a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka folyamatában:

- Egész nap folyamán megfelelő lehetőséget, helyet, időt és eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalásra, ismeretszerzésre.

- Megismertetjük a gyerekeket az alapvető mintázási technikákkal, anyagokkal, az eszközök használatára.
- Segítjük a kezdeményező, a kreatív magatartás érvényre juttatását.
- Ösztönözzük őket az önálló és az együttes munkára, alkotásra egyaránt.
- Felkeltjük vágyukat az alkotásra, az önkifejezésre, a környezetük esztétikai élményének befogadására.
- Segítjük őket a szép meglátására, felfedezésére.
- Törekszünk a jó minőségű és változatos anyagok használatára.
- Alkotunk a szabadban is, kihasználjuk az óvoda környezetében, a természetben rejlő lehetőségeket is, felhasználjuk azokat az anyagokat, melyeket a „természet elengedett”.
- Figyelünk a gyerekek egyéni képességeire, a tehetséges gyermekekre is, inspiráljuk őket fantáziájuk kibontakoztatására.
- Bevezetjük őket a népművészet világába.
- Megismertetjük a gyermekeket a népi kultúra, hagyományaink, gyökereink ápolásával.
- Az alkotó munka során fejlesztjük a gyermekek gondolkodását (analizál, szintetizál, különbséget tesz, ítéletet alkot, következtet).
- Új megoldások keresésére, biztonságos, takarékos, kreatív megoldásra, gondolkodásra biztatjuk őket (környezettudatosság, újrahasznosítás).Folyamatosan gyűjtünk felhasználható, újrahasznosítható anyagokat, a családok bevonásával.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

Felkeltjük a gyermekekben a cselekvési, alkotási vágyat. Egyéni képességeikhez igazodó differenciált fejlesztést, sikerélményt biztosítunk. A vizuális ábrázolás által fejleszthetjük a kreativitást, szem-kéz koordinációt, az ingerek feldolgozásával segíthetünk a környezet pontosabb felfogására, a valóság megismertetésére.

Megfelelő anyagok, eszközök

Az óvodai ábrázolásban, kézimunkában az anyagok és eszközök szerepe nem elsődleges, de ha jó minőségű anyagokat kap a gyermek, amelyekkel könnyen lehet dolgozni, az a sikert és az alkotás élményének erejét fokozhatja. Az anyagok és eszközök motiváló hatása különösen a kicsiknél jelentős, később a teljesebb kifejezést segíti. A gyermekekkel megismertetjük a tevékenységhez használható eszközök és anyagok tulajdonságait és a velük való bánásmódot.

Hangsúlyt fektetünk a kapcsolódó egészségügyi és viselkedésbeli szokások kialakítására.

Megfelelő hely

Balesetvédelmi szempontból is fontos, valamint a nyugodt, elmélyült szabadidős ábrázoláshoz is szükséges egy elkülönített állandó hely létrehozása. Az ábrázolás minden eszköze állandó helyen, tároló polcokon könnyen elérhetőek, kérés nélkül elvehetőek.

Megfelelő légkör

Az ábrázoló tevékenységhez alkotó hangulatú légkört teremtünk, amelyben szívesen, buzgón próbálkozhatnak egyedül a gyermekek. Ha nem boldogulnak, segítséget kérhetnek, és az óvodapedagógus által kínált lehetőségekbe bekapcsolódhatnak. Olyan alkalmakat kínálunk, amelyekben a gyermekek szabadon ismerkedhetnek bármely eszközzel, anyaggal, technikai eljárással. Mi magunk is gyakran rajzolunk, mintázunk, építünk példát mutatva a gyermekeknek.

Értékelés

Kialakítjuk az értékelés, önértékelés képességet, tudjanak beszélni, véleményt formálni saját és társaik munkájáról.

Elegendő idő

A vizuális tevékenységet a mindennapi szabad játékban is biztosítjuk. A gyermekek addig alkothatnak, amíg kedvük tartja, és bármilyen ábrázoló tevékenységbe kezdhetnek.

Gyermeki tevékenységek:

- A nap folyamán szívesen rajzolnak, színeznek kezdetben nagyobb, majd egyre kisebb felületen.
- Festenek ujjal, dugóval, pálcával, ecsettel. Ismerik és használják a színeket, színárnyalatokat, keverik a színeket.
- Gyurmáznak, agyagoznak, képesek térbeli alkotások készítésére.
- Képeket tudnak készíteni rajzolással, festéssel, nyomdázással, vágással, ragasztással.
- Ismernek újfajta eszközöket is: pl. bőr, gipsz, méhviasz, akvarellceruza, textilfesték, üvegfesték...

- Alkalmazza a népi kismerterségeket: agyagozás, fonás, szövés, gyöngyfűzés, tojásfestés, batikolás.

Nevelési alapelveink:

- A gyönyörködtetés, befogadó és cselekvő tevékenység egymásba fonódásával, az esztétikum iránti vonzódásukat szeretnénk kialakítani.
- Hagyományőrző szemléletre alapozunk, mely biztosítja az értékek hiteles továbbadását. Együttműködünk a családokkal.
- Fontos elv számunkra, hogy a tevékenység célja nem az alkotás, hanem az örömteli cselekvés.
- Lehetőséget biztosítunk élményeik, fantáziájuk képi és térbeli megjelenítésére.
- Mindenkor figyelembe vesszük a gyerekek egyéni manuális képességeit, ismereteiket, élményanyagukat.
- Lehetőséget biztosítunk a tehetségek kibontakoztatására.
- Ösztönözzük őket az önkifejezésre, a kreativitásra.

Sikerkritériumok:

- Tevékenységeik során bátran eligazodnak síkban és térben egyaránt.
- Bátrak, ötletesek, kreatívak.
- Biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Formaábrázolásuk változatos.
- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, egyszerűbb mozgások.
- Képesek élményeiket papírra vetni, vagy megmintázni térben.
- Önállóan és csoportmunkában is szívesen részt vesznek, képesek a kooperációra.
- Tudják alkalmazni a már megismert technikákat.
- Nyitottak a szép befogadására.
- Észreveszik és rá tudnak csodálkozni a természet szépségeire is, el tudják mondani erről a véleményüket.

7.7. Mozgás

Óvodánkban a rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekeink egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. A nap folyamán minden lehetőséget megragadunk a mozgásra, mozgásos játékok spontán szervezésével, játékokkal. A mozgásos tevékenységeink célja a gyermekeink mozgáskészségének kialakítása, mozgásfejlődésük elősegítése, mozgásműveltségük megalapozása, melyeknek kiemelkedő szerepük van az egészségük megőrzésében, megóvásában. A mozgás kiegészíti és felerősíti a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait. Gyermekeink egész személyiségére a testnevelés, hatást gyakorol. A természetes gyakorlatokkal fejlesztjük óvodásaink nagymozgásait (járás, futás, csúszás...), motoros képességeiket, finommotorikájukat, téri tájékozódásukat, testsémájukat.

Tervezésünk során nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatokat, ügyelünk arra, hogy a kötelezőség ne jelentsen senkinek kényszert. A mozgásfejlesztő feladatok tervezésénél arra ügyelünk, hogy a feladatok térpercepciót, egyensúlyérzéklet, testsémát fejlesszenek.

Tevékenységeink során kiemelt szerepet kapnak a mozgásos játékok, tervezésüknél lényeges szempont, hogy kapcsolódjon az adott fejlesztési terület anyagához, és kellően előkészítse a gyakorlatsort, fejlessze gyermekeink szabálytudatát.

A mozgásos tevékenységek által alkalmazkodó képességük nő, akaratuk, kitartásuk fejlődik, jellemük erősödik. Ezáltal a gyermekeink iskolára való testi felkészítése hatékonyabbá válik. Arra törekszünk, hogy gyerekeink elsajátítsák azokat a mozgásokat, amelyek megalapozzák mozgáskészségük fejlődését, mozgásműveltségüket, képessé teszik őket a szabályok

betartására, a társak figyelésére. Meg kell teremtenünk a lehetőséget arra, hogy valóban önmagukat adhassák, kipróbálhassák, a tevékenységet, a mozgást gyakorolhassák. Így azt a fejlődés szempontjából igen lényeges mozzanatot biztosítjuk, amelyben szinte önmagát fejleszti a gyerek, saját fejlődésének ő a kezdeményezője és megvalósítója belső motívumai révén.

Fontos elvünk, hogy mindig a meglévő ismereteket, képességeket vegyük figyelembe, ne a hiányokat!

A tornának, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek, valamint a játékos mozgásoknak a szabad levegőn és teremben, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán és szervezett formában, az óvodai nevelésünk egészében gyermekeink egyéni szükségleteit figyelembe véve változatos mozgáslehetőségeket kell biztosítani.

Megtanítjuk gyerekeinket a manipulációs- és sporteszközök biztonságos használatára, testi épységük megóvására. Biztonságos eszközöket és balesetmentes helyszínt választunk a mozgáshoz.

Mindennapos testnevelés

Az óvodás gyermekeinknek az egészséges testi fejlődésük biztosításához a rendszeres, játékban gazdag az egyéni képességeket messzemenően figyelembevevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapos testnevelésre van szükségük. A mozgásfejlesztéshez hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítjuk a spontán mozgáslehetőségeket, ezeket döntő mértékben a szabadban valósítjuk meg.

Óvodapedagógusaink ötletessége hatékonyabbá teszi a mindennapos testnevelést. Az óvoda udvarán, illetve az épületében található eszközeink hatékonyan felhasználhatók feladataink megvalósításához. Óvodapedagógusaink pozitív hozzáállásukkal segítik a mindennapos testnevelés eredményességét. A testgyakorlatok mintaszerű bemutatásával motiváljuk a gyermekeket, építünk utánpótlási hajlamukra. Minden olyan mozgásformát, amelyet az óvodások képesek elvégezni a mindennapi testnevelés kereteibe beépítünk. E tevékenység időtartamát mindenkor a gyerekek igényeihez igazítjuk.

Munkánk során érvényesül az óvodapedagógusaink pedagógiai szabadsága, a programunk rugalmas kezelése.

A gyermekek napirendjét úgy célszerű összeállítani, hogy azzal elkerüljük az egyoldalú terhelést és lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgást és az ülással együttjáró tevékenységeket.

A mozgás és pihenés egyensúlyának biztosításával sikerülhet a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülnünk.

A mindennapos testnevelés objektív feltételei:

- megfelelő hely, idő és eszközök biztosítása a mozgáshoz,
- a tevékenységek megszervezése:
- a szabadban („ovi-foci” pálya, füves és térkővel borított területek kihasználása) ,
- az óvoda épületén belül: csoportszobában, tornaszobában történik,
- séták, túrák, kirándulások szervezése.

A mindennapos testnevelés szubjektív feltételei:

- az óvodapedagógus személyisége, testi neveléshez való viszonya,
- a testgyakorlatok mintaszerű végzése,
- a mozgásos játékok kedvező motivációs hatása,
- örömteli, derűs légkör biztosítása
- egészséges életmód szokásainak megalapozása,
- az együttmozgás örömeinek pozitív, személyiségformáló hatása,
- a természetes mozgásokra alapozás az életkroi sajátosságok figyelembevételével,
- a testnevelési játékok örömteli, felszabadító érzésének erősítése.

Mozgás nevelésünk célja:

- A mozgás megszerettetése, tudatos mozgásigény kialakítása, mozgáskedv fokozása.
- A szervezet sokoldalú fejlesztése, egészséges életmódra nevelés.
- Olyan feltételek biztosítása, amely elősegíti, hogy a gyermek fejlődése belső motivációval legyen elérhető.
- Fizikai képességek fejlesztése
- A rendszeres mozgás által a légző, keringési szervek teljesítőképességének növelése, a csont és izomrendszer teherbíró képességének fokozása, a mozgásügyesség fejlesztése.
- Kooperatív mozgás.

- Akarati tulajdonságok fejlesztése, kitartás, kudarctűrés, önfegyelem.

Feladataink a mozgás folyamatában:

- Biztosítjuk a gyermekek testi neveléséhez a megfelelő helyet, időt, eszközöket.
- Lehetőséget adunk a gyerekeknek, hogy az adott gyakorlatot mindenki egyéni képességei szintjén hajtsa végre.
- Törekszünk a kézi szerek változatos kihasználására foglalkozásokon és szabad játék során is.
- Figyelembe vesszük az udvaron is használható mozgásfejlesztő eszközök mobilitását.
- Megismertetjük a gyerekekkel a testrészeiket, fejlesztjük testsémájukat, a térirányokat, erősítjük az oldaliságot.
- A testi nevelés két nagy területének (testi képességek fejlesztése, játékos testedzés) időtartamát, elosztását a heti rendben ajánlottak alapján tervezzük meg.
- Fejlesztjük mozgáskultúrájukat, a térben való tájékozódó képességüket.
- Fejlesztjük testi képességeiket (erő, ügyesség, állóképesség).
- Fejlesztjük a természetes mozgásokat (járás, futás, kúszás, mászás, bújásugrás, függés, egyensúlyozás).
- Foglalkozásainkba beépítjük a speciális gyakorlatokat is pl. tartásjavító, lábboltozat javító torna.
- Törekszünk arra, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgásformákat.
- Megalapozzuk a gyermekek egészséges életvitelét.
- Gyermeki szervezetüket arányosan és sokoldalúan fejlesztjük, erősítjük vázizomzatukat is, és ezek mellett fontosnak tartjuk, hogy helyesen alakuljon testtartásuk.
- Fejlesztjük a gyermekek motoros képességeit.
- Erősítjük pozitív személyiségjegyeiket (bátorság, önfegyelem, kitartás, együttműködő képesség, türelem).
- Törekszünk arra, hogy a mozgás minél több esetben a szabadban történjen.
- Segítjük a mozgásfejlesztésen keresztül a közösségi és versenyszellem kialakulását.

- Megismertetjük őket a mozgáslehetőségek sokaságával, sporttevékenységekkel.
- Tudatosan alkalmazzuk a fokozatosság, a rendszeresség, a differenciálás elvét.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

A nehezebben szocializálható, lassabban fejlődő gyermekek neveléséhez, fejlesztéséhez szükség esetén szakemberek segítségét kérjük. Elegendő helyet, időt biztosítunk mozgásigényük kielégítéséhez. Az óvodai nevelésben a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb szinten álló, sajátos nevelési igényű, (érzékszervi, értelmi, vagy mozgássérült) hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével és az óvodapedagógusok mindennapi egyéni bánásmód alkalmazásával biztosítjuk, látjuk el.

Gyermeki tevékenységek:

- Szívesen és örömmel mozognak.
- Ismerik és tudják alkalmazni az alapvető mozgásformákat.
- Részt vesznek járás- és futás gyakorlatokban, az akadályokat átlépnik, átugorják..
- Szökdeléseket végeznek.
- Nagymozgások végeznek: csúsznak, másznak, bújnak, kúsznak.
- Ismerkednek a labdajátékokkal, a labdakezeléssel.
- Ismerkednek a térirányokkal.

Nevelési alapelveink:

- Tevékenységeink során figyelembe vesszük a gyerekek egyéni képességeit, figyelünk az esetleges elmaradásokra, segítjük őket a mozgásfejlődésben.
- Emellett kiemelten figyelünk a tehetséggondozásra is.
- Lehetővé tesszük, hogy a gyerekek minél többet mozoghassanak a szabadban.
- Tekintettel vagyunk a gyerekek igényeire, terhelhetőségükre.

Sikerkritériumok:

- Szeretik és igénylik a mozgást.
- Kialakul a harmonikus, összerendezett mozgás.

- A test és környezete, a test és részei közötti térbeli viszonyok belső leképezése, tudatos ismerete, funkcionális egységbe való összerendezése kialakult, kinezmetikus differenciáló képességük fejlett.
- Képesek a szabályok betartására.
- Kudarctűrő képességük kialakult.
- Megértik a vezényszavakat és végrehajtják a gyakorlatokat.
- Fejlődik tér- és időérzékük.
- Egyre növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezetté válik.
- Képesek eligazodni a térben.

7.8. A külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét. Az óvodásokat körülvevő világ megismerésében elsődleges szerepe van a közvetlen megfigyelésnek és tapasztalatszerzésnek.

A környezet megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, és ébren tartja a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat. Elősegíti, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit. Lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, a keresztcsatornák fejlődésére, az élmények több szempontú felidézésére. A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyermekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti és társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.

A környezet megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, illetve ébren tartja a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat.

Elősegíti, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit. Lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidézésére.

A környezetismeret szoros összefüggésben van az összes nevelési területtel, általában témája adja meg a többi foglalkozás témáját, létrehozva így a komplexitást. Így az ismeretek a lehető legtöbb csatornán keresztül jutnak el a gyermekekhez, biztosítva a tapasztalatok beépülését, későbbi hatékony alkalmazását.

A környezetvédő és természetvédő ember személyiségének kialakítása már óvodáskorban fontos feladat. Az óvodáskori élet meghatározója a gyermek környezethez való viszonyának. Az egészséges gyermek mindenre kíváncsi. Ezt a természetes kíváncsiságot kell kihasználni ismeretei bővítésére. A természet formálása, óvása és védelme mindannyiunk feladata. A környezettel való ismerkedés közben alakul a gyermek társas kapcsolata magatartása, fejlődik beszédmegértő és nyelvi kifejezőképessége, meglátja a matematikai összefüggéseket.

Nevelésünkben kiemelt feladatunknak tartjuk a szülőföldhöz, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony alakítását. A környezeti nevelés szoros kapcsolatban áll valamennyi nevelési területtel. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi viszonyairól. Lehetővé tesszük, hogy a természet felfedezése közvetlen érzékelés, észlelés útján történjen. Kiemelt szerepet kap az érzékszervek érzékenyítése, a tapintás, látás, hallás, szaglás, ízlelés képességének fejlesztése szenzitív játékokkal. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükséges. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit. Megismertetjük, megtapasztaltatjuk a levegő, a víz fontosságát, a talaj, a föld jellegzetességeit és különbözőségeit. Megismertetjük gyermekeinket a nemzeti jelképekkel (zászló, kokárda, Himnusz), megmutatjuk számukra városunk nevezetességeit. Az eltérő kulturális háttérrel rendelkező gyermekeket segítjük saját hagyományai ápolásában, társaiban kialakítjuk a más kultúrák különbözőségei iránti elfogadást, kíváncsiságot, tiszteletet.

Mit jelent ez a gyakorlatban?

Jelenti az élőlények "tiszteletét", szeretetét. Az ember munkája révén létrehozott értékek megőrzését, a kialakított rend óvását, megbecsülését, az ezekkel kapcsolatos szabályok elfogadását, megtartását. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének formálását. Olyan feltételek megteremtését melyek lehetővé teszik a természet tevékeny megismerését, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítását.

Környezetvédelem – fenntartható fejlődés

Az élővilág sokoldalú megfigyeltetésével óvó-védő tevékenységek megszervezésével alakítjuk gyermekeink környezetvédő szemléletét.

A népi kismesterségek gyakorlásán keresztül közvetlen kapcsolatba kerülhetnek a természetes anyagokkal, amely sajátos élményt, érzelmi hatást biztosít számukra. A természet szeretetére nevelést segíti a megfelelő irodalmi és zenei anyag kiválasztása is. A környezetünk ismeretén megbecsülésén rendben tartásán és alakításán keresztül a megfelelő érzelmi kötődés kialakításával az élet tiszteletére és a tárgyi környezet óvására nevelünk. Fontos, hogy a gyermekek védjék az élő természetet, gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról. A környezetvédelem az óvoda minden dolgozójának feladata, sőt a szülőtől is meg kell kívánni a példamutatást. Célunk, feladatunk, hogy elemi környezetvédelmi tevékenységekben aktívan vegyenek részt a gyerekek:

- Állat és növénygondozás tartalma kinn és benn
 - téli madáretetés,
 - madáritatók telepítése,
 - madárodúk kihelyezése, madaraink életének figyelemmel kísérése,
 - növények gondozása a csoportszobában

- konyhakertünkben a minden évszakban aktuális kerti munkák gyakorlása: növények termesztése, begyűjtése, fogyasztása, virágok ültetése, gondozása, gyógynövény- és fűszernövény kert terméseinek beazonosítása, jótékony hatásuk tudatosítása.
- interaktív, környezettudatosságot alakító, fejlesztő kinti és benti játékok,
- szelektív hulladékgyűjtés a gyermekek és a szülők bevonásával,
- napi tevékenyegbe ágyazva megismertetjük a gyerekeket az újrahasznosítás fogalmával,
- rendszeres kirándulások a természetbe,

- energiatakarékosság vízzel, árammal, papírral a mindennapi tevékenységekbe ágyazva

Környezetalakítás - környezetesztétika

Rendszeres és folyamatos tevékenység. Csoportszobai, udvari, óvodakörnyéki munkával kapcsolatos "mi csináltuk" tevékenység keretén belül szépítik környezetüket, formálják szobáik esztétikai képét. A környezet megismerésére nevelés célját akkor éri el, ha gyermekek a nekik nyújtott ismereteket gyakorolhatják, alkalmazhatják. Az óvoda kötetlen, szabad játéktevékenységével biztosítja ennek lehetőségét.

A tevékenység helyszíne

A környezet megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységük egészét. Arra törekszünk, hogy amit csak lehet a helyszínen, a természetben figyeltessünk meg, így szerezzenek cselekvően tapasztalatokat a gyermekek. A csoportszobában kialakított "természetsarok" tükrözi az aktuális évszak jellemvonásait, tartalmazza a környezet megismeréséhez szükséges eszközöket, tárgyakat (pl.:ismeretterjesztő könyvek, nagyítók), anyagokat.

A gyermekek a mindennapi életben állandóan találkoznak, természetes módon ismerkednek meg a matematikai fogalmakkal, de a spontán helyzeteken kívül tudatosan előkészített tapasztalatokra is szükségük van. A tapasztalatszerzésre lehetőségük van az óvoda udvarán, az óvoda épületében, a csoportszobában, az utcán, a közeli parkban.

Belső környezet

A csoportszobában kialakított "természetsarok" tükrözi az aktuális évszak jellemvonásait, tartalmazza a környezet megismeréséhez szükséges eszközöket, tárgyakat (pl.:ismeretterjesztő könyvek, nagyítók), anyagokat. Növényeket gondozunk, hajtatunk, ültetünk. A játékokat természetes alapanyagú kosarakban tároljuk, díszítéseink az évszakhoz és az ünnepeinkhez kapcsolódnak, a természet kincseiből készítjük el. A kirándulásokon (óvodán kívüli,családdal) gyűjtött érdekes ágakat, terméseket, terményeket leveleket elhelyezzük a csoportokban nézegetés, vizsgálódás, válogatás, élménybeszélgetés céljából. A gyermekek a természetről, tudományról, élővilágról szóló újságokat, könyveket

nézegethetnek, ezáltal is bővülnek ismereteik. Szelektív hulladékgyűjtésre ösztönözzük a gyermekeket és családjaikat egyaránt.

Óvodánkban folyamatosan gyűjtjük a papírt, használt elemet.

Az óvoda udvara

Udvarunk nagyszerű hely a felfedezésre. Elősegíti a természeti környezet megismerését, módot ad a környezet és az élővilág közötti kapcsolatok, összefüggések megfigyelésére. Folyamatosan megtanulhatják, hogyan segíthetnek a környezet óvásában, esztétikussá tételében, az udvar rendberakásában. Aktívan vesznek részt az évszakoknak megfelelő kerti munkákban

(levélsöpítés, homoklapátolás, hólapátolás, kiskertben: ásás, gereblyezés, kapálás, magvetés, komposztálás.)

A földdel, élőlényel kapcsolatos közös tevékenységek kézzelfoghatóvá teszik a gyermekek számára az emberi munka értékeit. Megfigyelhetik, gyakorolhatják a gazdasági munkát, hagyományokat leegyszerűsített formában. Ősszel a madárodúkat kitakarítjuk, télen pedig a hideg beálltával kihelyezzük a madáretetőket, magokból, faggyúból madárkalácsot készítünk, folyamatosan gondoskodunk eleségről, itatásról. Az évek során beépül személyiségjegyeik közé az a szemlélet, hogy - úgy éljek, hogy ne zavarjam más élőlény életét, úgy éljek, hogy másoknak is helye legyen körülöttem, hiszen az ember része a körülötte lévő világnak.

A külső környezet

Folyamatosan megfigyeljük az óvoda környezetében található parkot, játszóteret, a családi házak kertjét. A séták fontosak, mert rácsodálkozhatnak a közvetlen környezet szépségére, élvezhetik a jót, e mellett a nem kívánatos jelenségeket is. Az évszakonkénti- természetbe tett kirándulásokkal gazdagítjuk a gyermekek élményét és tapasztalatszerzését. Begyakorolják a gyűjtő munka szabályait (csak azt hozzuk haza, amit "elenged" a természet. Inkább a helyszínen lerajzoljuk, "lefényképezzük", megvizsgáljuk, könyvben megnézzük, mint hogy elvegyük a természettől). A kirándulások alkalmával a gyermekek érdeklődését nem a részletek, hanem a természet egésze köti le. Csalafinta varázsötletekkel érzékenyítjük őket, csempésszük be játékukba a természet sokszínűségének megfigyelését, főleg az érzéki apparátus bevonásával. A kirándulások lehetőséget adnak szülőföldjük megfigyelésére is.

A Falumúzeum, Csónakázó-tó, Parkerdő látogatása különleges élményt jelent a gyermekek számára. Az élőlények, tárgyak, eszközök a helyszín jellegzetes atmoszférája sajátos megfigyelési helyzeteket és pótolhatatlan élményeket kínál. Céluk a természeti és az épített környezetben való tájékozódás képességének fejlesztése, a természetszerető magatartás gyakorlása s az értékeket meglátó, védő viselkedés kialakítása.

Valljuk, hogy a gyermekek az általunk és a családdal összhangban kialakított pozitív érzelmi irányultságuk következtében az óvodán kívül is megbecsülik, óvják a parkok, játszótereket, erdők élővilágát, példát mutatva másoknak!

Nevelési elveink a környezetvédő, környezetalakító munkánk során:

- Munkánkban alapelv, hogy az ember és a természet, a hagyományok szoros kapcsolatban állnak egymással.
- A hagyományok hatásrendszerével, érzelmi többlettel biztosítjuk a külső világ tevékeny megismerését.
- A jeles napokkal, az azokhoz kapcsolódó szokásokkal bővítjük gyermekeink ismereteit, erősítjük kötődésüket a szülőkhöz, a környezetükhöz.
- A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építünk.
- A természetszeretet alapja a természethez való pozitív viszonyulás kialakítása, ezért pozitív óvodapedagógusi modell biztosításával érjük ezt el.
- Sokféle tevékenység lehetőséget biztosítunk a tapasztalatszerzés folyamán.
- Óvodai programunkban a környezettudatos magatartás megalapozása, a környezetvédelem megszervezése fontos feladatunk.
- Olyan környezet kialakítására törekszünk, ahol gyermekeink közvetlen tapasztalás alapján tevékenységek sorozatán keresztül válnak természetszerető, óvó, védő emberekké.

Hagyományőrző programunkban kiemelt helyet kapnak a környezetvédő jeles napok és az ehhez kapcsolódó programok. Valljuk, hogy a gyermekek az általunk és a családdal összhangban kialakított pozitív érzelmi irányultságuk következtében, az óvodán kívül is megbecsülik, óvják természeti környezetünk, példát mutatva másoknak!

Sikerkritériumok:

- Megismerik lakóhelyük közvetlen és tágabb környezetét, városuk szépségét, nevezetességét, értékeit.
- Ismerik teljes nevüket, születési idejüket, lakcímüket. Családjuk tagjait megnevezik, tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását.
- Közvetlen környezetükben biztonságosan tájékozódnak, ismerik ismerik környezetükben található intézményeket, üzleteket és azok funkcióit (iskola, orvosi rendelő, posta, stb.).
- Ismerik a közvetlen környezetükben található növényeket, a növényápolás egyszerűbb feladatait.
- Tisztában vannak az alapvető közlekedési szabályokkal, közlekedési eszközökkel.
- Rendelkeznek ismeretekkel önmaga és mások biztonságának megőrzése érdekében.
- Szívesen túráznak, kirándulnak.
- Kialakulóban vannak azok a magatartásformák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Fogalomalkotásuk - az élővilágot alkotó rendszerről és annak kölcsönhatásáról -, ismereteik és tapasztalataik alapján kialakulóban van.
- Ismerik a napszakokat, évszakokat, megnevezik, összefüggéseit felismerik.
- Vigyáznak a tisztaságra a csoportszobában, udvaron, megtanulják óvni, védeni a természet növény- és állatvilágát.
- Ismernek néhány természetvédelmi fogalmat (takarékoság, vízvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, hulladék újrahasznosítás).
- Testsémájuk kialakult, testrészeiket és azok funkcióját megnevezik.
- Tárgyak, jelenségek formai, mennyiségi viszonyait felismerik.
- Gondolataikat tevékenységgel és verbálisan is logikusan fejezik ki.
- Tudnak tárgyakat, személyeket tulajdonságaik alapján csoportosítani, szétválasztani.
- Számfogalmuk a 8-10-es körben biztosan kialakult.
- Térben és síkban biztonságosan oldanak meg feladatokat. A számfogalmat mérésekkel alapozza meg.
- Tárgyakat, személyeket halmazba rendeznek, halmazokat vizsgálnak párosítással, összeméréssel, számlálással.

- Nagyság, forma, szín szerint összehasonlítanak. Összehasonlításukat képesek szavakba önteni.
- A „becslőképesség” fejlesztését sokféle érzékelési, észlelési lehetőséggel gazdagítja valós probléma helyzeteket teremtve.
- Az „ugyanakkora” - mint közös tulajdonság- érzékelése, felismerése, megnevezése, előállítása halmazok és mennyiségek körében is érvényesül a gyermekek probléma megoldásában.
- Sorba rendezés közben az irányokat, névutókat élethelyzetekben természetesen használják a gyerekek.
- Mennyiségeket tudnak a gyerekek azonossá, különbözővé és ugyanannyivá tenni.
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, mellé), a tükörkép játékokat.
- A gyermekek szókincsének, kifejezőképességének része a környezetünk téri-, formai-
,
- Az kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése, felzárkóztatása az értékelés fejezetben rögzített dokumentálásnak megfelelően történik.
- Szívesen élnek át élményeket, szereznek tapasztalatokat.
- Önálló problémamegoldó feladatmegoldásra képesek.

Környezeti nevelésünk célja:

A való világ felfedeztetése, összefüggések megértetése, tapasztalatok ismeretek gyűjtése. Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák kialakítása, melyek meghatározók a természet és ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában. A természetet szerető, az élő- és élettelen környezet iránt érdeklődő gyermekek nevelése, akik pozitív attitűddel, aktív cselekvésre motiváltak.

Célunk olyan tevékenységek biztosítása, valamint környezet kialakítása, ahol:

- a gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szereznek a szűkebb, és a tágabb természeti és társadalmi környezetről, mennyiségi és téri viszonyokról életkoruknak megfelelő szinten,

- kis lépésekben megtaníttjuk, hogyan kell tudatosan együtt élni környezetünkkel, hogyan kell védenünk azt, miközben nem mondunk le a csodálatos emberi felfedezések nyújtotta lehetőségekről,
- a fenntartható fejlődést szem előtt tartó környezettudatos magatartásformát alapozunk, alakítunk ki.
- a gyermekek felfedezik és megtapasztalják a külső világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit, megismernek mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, tudnak véleményt alkotni és döntéseket hozni.
- megismerik szülőföldjüket, az ott élő hagyományokat, embereket,
- logikusan gondolkoznak, problémafelismerő és megoldó képességük kialakul,
- tisztában vannak a biztonságos közlekedés szabályaival,
- a cselekvés által analizálnak, szintetizálnak, összehasonlítanak, válogatnak, elvesznek és hozzátesznek. Megismerkednek a kisebb - nagyobb, több - kevesebb fogalmával. összemérik az eszközöket, tárgyakat nagyságuk, kiterjedésük alapján, űrtartalmuk szerint,
- számlálnak, sorozatokat készítenek a különböző termékekből, kavicsokból, kincsekből,
- a matematikai problémamegoldó képesség felszínre kerül.

Feladataink a külső világ tevékeny megismerése során:

- Az élő és élettelen világ változásainak megfigyelése, megfigyeltetése az évszakok körforgásában. A család a közösség, mint összetartó erő, érzelmi kapocs – szemlélet megalapozása.
- Irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréje, önálló véleményalkotásra ösztönözzük a gyermekeket.
- Megteremtjük a közvetlen tapasztalás, megfigyelés lehetőségét, és eközben megalapozzuk a természethez fűződő szokásokat, magatartásformákat. Minél több érzékszervvel történő tapasztalatszerzésre törekszünk. Lehetőséget adunk a megtapasztalásra, a gyakorlásra, az ismeretek alkalmazására.
- A kulturált viselkedésre neveljük a gyerekeket.

- Megtanítjuk őket rácsodálkozni a természetes környezetben a növény és állatvilág csodáira, és közben felhívjuk figyelmüket a természet, a környezet védelmére.
- "Csak azt vihetem haza, amit a természet már nem használ, elenged magától" (lehullott falevelek, ágak, csigaházak gyűjtése) – ez a fő elvünk.
- Télen megszervezzük óvodánkban a "madárkarácsonyt", megtanítjuk őket a madarokról való gondoskodásra.
- Az élővilág megismeréséhez lehetőség szerint élőszarkot készítünk a csoportban.
- Folyamatosan ismerkedünk az élettelen környezeti tényezőkkel új fogalmakat sajátítunk el. (napsugár, víz, hőmérséklet)
- Folyamatosan odafigyelünk óvodánk és környezetének rendjére, ebbe bevonjuk a gyerekeket is. Szelektív hulladékgyűjtés lehetőségének megszervezése neveljük őket.
- A hagyományok őrzése neveljük őket. Ünnepeket, megemlékezéseket szervezünk a néphagyományokhoz, természetvédelemhez és nemzeti ünnepeinkhez kapcsolódóan. A zöld ünnepek megszervezésével olyan élményt nyújtunk, mely kialakítja a gyermekekben a pozitív érzelmi viszonyt környezetükhöz.
- Megismerkedünk a tágabb és szűkebb környezettel. A környezeti kötődés kialakításánál kihasználjuk szűkebb környezetünk – Csónakázó-tó, Múzeumfalu, Parkerdő- adta lehetőségeit, a természetben történő tapasztalatszerzést.
- A megfigyelések, vizsgálódások során törekszünk a gyermekek aktivitásának, kommunikációjának kihasználására, aktív és passzív szókincsük bővítésére. Az érzékszervi megtapasztalásra, differenciálásra nagy hangsúlyt helyezünk, alkalmazzuk a szenzitív pedagógiai módszereket. Megismertetjük őket az alaki, anyagi, nagyságbeli, téri viszonyokkal, a mennyiségi relációs fogalmakkal.
- Séták, kirándulások alkalmával tudatosítjuk a biztonságos közlekedés szabályait. A természeti és társadalmi témaköröket lehetőleg a szabadban, természetes környezetben figyeltetjük és tapasztaltatjuk meg a gyermekekkel.
- A természet, az időjárás változásait napi szinten megfigyeltetjük a gyerekekkel, megláttatjuk az ok-okozati összefüggéseket (öltözködés és időjárás összefüggése).
- Építünk az évszakváltások jellemző tulajdonságaira, lehetőségeire, kihasználjuk a tevékenységekben való tapasztalatszerzés lehetőségét.
- A gyerekeket bevonjuk a környezetalakító, munkajelleg- tevékenységekbe, azok fontosságára, hasznára, eredményeinek megbecsülésére nevelünk.

- Egészségvédelemre, egészségmegőrzésre nevelünk, kialakítjuk a biztonságos életvitel szokásait.
- A tevékenységek tervezésénél felhasználjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztésének lehetőségeit.
- A mikorocsoportos és az egyéni differenciált foglalkoztatási formát részesítjük előnyben, ahol átlátjuk az egyes gyermekek megoldási stratégiáját.
- A témák feldolgozása rugalmas, de tervezőmunkánk tudatos. Ez is lehetővé teszi egyegy téma több oldalról történő megközelítését.
- Tervező munkánkban érvényesül az egyéni, differenciált fejlesztés elve a különböző típusú gyerekekre figyelve (cselekvő, figyelő, szóbeli aktivitás) a szociális fejlettség eltérésére figyelés (monotónia túrés, feladattartás)

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

Tevékenyen bevonjuk a gyermekeket a közös programokba. Építünk kíváncsiságukra, a gyermekek egyéni fejlettségéhez, gondolkodási szintjéhez igazodó tevékenységeket tervezünk. Az eszközök megválasztásánál, az aktuális feladatnál arra törekszünk, hogy minél többször sikerélményhez juttassuk őket. Tisztában vagyunk azzal, hogy csak olyan óvodapedagógus nevelhet természetszerető gyermekeket, aki maga is jól ismeri, szereti, óvja élő környezetét, magas szintű ismereteit a gyermek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudja átadni.

Gyermeki tevékenységek:

- A gyermekek szívesen vesznek részt tapasztalatgyűjtő sétákon, kirándulásokon.
- Megfigyelik az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit.
- Gyűjtenek az évszakhoz kapcsolódóan terméseket, képeket.
- Közvetlen megfigyelést végeznek a természetben.
- Ismerik közvetlen környezetüket, a velük foglalkozó felnőtteket.
- Felfedezik az összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között (pl. ősztavaszimunkák) Rügyeztetnek, csíráztatnak, hajtatnak.
- Utazásokkal szereznek megfelelő ismereteket a helyes közlekedési szabályokról, játékos tevékenységek folyamatában gyakorolják azokat.
- Gondozzák óvodánk növény és állatvilágát.

- Megünneplik az Állatok napját (okt.4.), a Víz világnapját (márc. 22.), a Föld napját (ápr.22.), a Madarak és Fák napját (máj.10.).
- Ismeretek szereznek a felnőttek munkájáról.
- Őrzik a múlt értékeit, gyűjtőmunkát végeznek szűkebb családi környezetükben.
- Kézműves foglalkozás keretén belül tapasztalatokat szereznek az anyagok formálhatóságáról, a papír újrafelhasználásáról.
- Családi házaknál történő látogatások során ismerkednek a háziállatokkal, jellemző tulajdonságaikkal, hasznukkal.
- A környező valósággal való ismerkedés során előtérbe kerülnek a régi munkaeszközök, melynek során különbséget tesznek a régi és új fogalom között, megérezhetik a fejlődés jelentőségét.
- Megfigyeléseik során összehasonlításokat végeznek, számlálnak, becsülnek térnek. A formai és mennyiségi jellemzők során tevékenységükben halmazokat képeznek, párosítanak, megismerkednek a sík- és térbeli formákkal.

A környezeti nevelés komplex felfogásából eredően minden tevékenységet az évszakok, a jeles napok köré csoportosítunk, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, hagyományokat:

- a közösségi neveléssel (pl. társadalmi környezetbe való beilleszkedés, a szociális tanulás területén, stb.) ,
- a vizuális neveléssel (a környezet esztétikai hatása, az ábrázolásban való megjelenítése, népi kismesterségek alkalmazása, formák, színek megjelenése) ,
- zenei neveléssel (népszokások, zenei hagyományok, élőlényekhez, természethez fűződő ritmusos mondókák, énekek, versek) ,
- matematikai neveléssel (környezet tárgyainak tulajdonsága, hosszúsága, kiterjedés, számosság, irányok stb.),
- testneveléssel (testrészek megnevezése, funkciója stb.).

S mindez nem nélkülözi az anyanyelv használatát, hiszen az anyanyelv elsődleges közvetítő az emberi kapcsolatokban.

A játék a tanulási folyamat része, magába foglalja a környezet megismerésére nevelés ezernyi lehetőségét, a gyermekek játék közben különféle állatok bőrébe bújnak, a természetből gyűjtött termésekkel, magokkal játszanak.

A tevékenységekhez, spontán kialakult játékszituációkhoz választjuk meg az aktuális, logikailag kapcsolódó megismerési tartalmat, ezáltal is biztosítjuk a természetes élethelyzetet. Mivel a gyermeknek elsődleges a modell, a közvetlen környezet példája, ezért mind a külső, mind a belső tereket igyekeztünk barátságossá, esztétikussá formálni.

Matematikai tartalom

A matematikai tartalmú tapasztalatszerzést folyamatnak tekintjük. Minden tevékenység tartalmában felfedeztetjük a matematikai jelenségeket. A gondolkodási műveletek motoros percepció, cselekvéses megoldását biztosítjuk. Mindig a gyermekek fejlettségéhez, gondolkodási szintjéhez mért tevékenységre ösztönző, kereső, felfedező, alkotó szituációra építünk, több érzékszervvel, több oldalról, több szempontból vizsgálva a jelenségeket. A valóságból merített, természetes élethelyzetekben, spontán játék közben eszközök biztosításával hozzásegítjük a gyermeket az alapozó műveletek, (egyenkénti számbavétel, sorba rendezés, halmazba sorolás, több, kevesebb, ugyanannyi) minél sikeresebb végzéséhez és alkalmazásához.

A matematikai tapasztalatszerzés célja:

- A gyermekek a környezet megismerése során szerezzenek matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket, amelyek megalapozzák az iskolai élet megkezdéséhez szükséges kompetenciákat.
- A matematikai nevelés álljon összefüggésben az életre neveléssel.
- A matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése természetes napi szituációkban valósuljon meg.
- A gyermekek a különböző tevékenységek végzése közben ismerkedjenek a közvetlen és tágabb környezet viszonyaival.

Feladataink a matematikai tapasztalatszerzés terén:

- Az élet nyújtotta természetes szituációkat részesítjük előnyben a matematikai nevelés céljainak megvalósításában.

- A matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatását segítjük, megalapozzuk a matematikai beállítódást, szemléletet.
- A komplex matematikai ismereteket szerző, alkalmazó foglalkozások vagy a kötetlen kezdeményezések támaszkodnak a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire.
- Felkeltjük a gyermekek matematikai érdeklődését, felismertetjük az elemi ok-okozati összefüggéseket, pozitív viszony alakítunk ki a problémahelyzetek megoldásához, megalapozzuk a logikus gondolkodást, ítélőképességet.
- Olyan feltételeket és tevékenységeket biztosítunk, melyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, természetes élethelyzetekben lehetővé teszik a matematikai tapasztalatok megszerzését, illetve örömforrást nyújtanak a spontán és irányított ismeretszerzés közben is.
- Felismertetjük, szemléltetjük, rávezetjük őket a matematikai problémahelyzetekre, gazdagítjuk a tevékenységben való alkalmazás lehetőségét.
- A szervezett matematikai tanulás során lehetőséget teremtünk a tudatos, egyéni képességfejlesztésre, a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembevételével.
- A mikrocsoportos és az egyéni differenciált foglalkoztatási formát részesítjük előnyben, ahol átlátjuk az egyes gyermekek megoldási stratégiáját.
- A témák feldolgozása rugalmas, de tervezőmunkánk tudatos. Ez is lehetővé teszi egyegy téma több oldalról történő megközelítését.
- Tervező munkánkban érvényesül az egyéni, differenciált fejlesztés elve a különböző típusú gyerekekre figyelve (cselekvő, figyelő, szóbeli aktivitás) a szociális fejlettség eltérésére figyelés (monotónia túrés, feladattartás).

A környező valósággal való ismerkedés során a gyerekek tapasztalatokat szereznek a tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről. Minden tevékenységükben, játékukban megjelenik a matematika:

- párosítanak, halmazokat képeznek, számlálnak
- összehasonlító méréseket végeznek
- sorba rendeznek adott tulajdonság vagy szabályozottság szerint
- tapasztalatokat szereznek a geometria világából, síkbeli és térbeli alakzatokról
- ismerkednek a tükörképpel (szimmetriával)

- gyakorolják a térben és síkban történő tájékozódást
- Megfigyeléseik során összehasonlításokat végeznek, számlálnak, becsülnek térnek. A formai és mennyiségi jellemzők során tevékenységükben halmazokat képeznek, párosítanak, megismerkednek a sík- és térbeli formákkal.

8. Gyermekvédelem és esélyegyenlőség az óvodában

A gyermek- és ifjúsávédelemmel összefüggő feladatok, tevékenységek

A gyerekek veszélyeztetettsége olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely gátolja a testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésüket. A kedvezőtlen gazdasági, szociális hatások, az ebből adódó életvezetési problémák kedvezőtlen hatással vannak a családokra. A mi feladatunk az, hogy odafigyeljünk a gyermekekre, és időben észrevegyük a viselkedés megváltozását (szorongás, agresszió stb.), valamint hogy a szülőkkel együttműködve keressük az okokat és a megoldás lehetőségeit.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően törekszünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására, biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. A gyermekvédelem tevékenységünk a nevelési- oktatási munkánk egészét átszövi. Személyiségformáló hatásával, a tudásszint növelésével, az erkölcsi ismeretek megismertetésével hozzájárul, hogy a gyermek helyes irányban fejlődjön.

Célunk a gyermekek jogainak érvényesítése, egyéni képességeinek, tehetségének szabad kibontakoztatása, mindenek felett álló érdekének védelme, személyiségfejlődésének elősegítése, másságának tiszteletben tartása, nevelése, gondozása, ellátása, a rendelkezésünkre álló pedagógiai, szociális és jogi eszközökkel. Biztosítanunk kell mindazokat a jogokat, feltételeket, ellátásokat, amelyeket az intézmény számára vonatkozó jogszabályok előírnak.

Továbbá, hogy időben felismerjük a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és egyéb rizikófaktorkkal rendelkező gyermekek problémáit, és azokat megfelelő szakismerettel preventív vagy korrektív módon megoldjuk.

A nevelőmunka összehangolása, a nevelőpartneri viszony megteremtése céljából kihasználjuk a családlátogatások, szülői értekezletek, fogadóórák, személyes beszélgetések adta lehetőségeket. Tudatos személyiségközpontú neveléssel, hatékony gyermekmegismerési technikák alkalmazásával próbáljuk kiszűrni a problémákkal küzdő gyermekeket, családokat. Szükség esetén segítséget és információt kérünk külső partnereinktől (pszichológus, védőnő, gyermekorvos, fejlesztőpedagógusok). Segítséget nyújtunk a szülőknek a tartósan beteg gyermekek életének és étrendjének egyéni megszervezéséhez, biztosítjuk az eltérő étkeztetésüket.

Óvodánk gyermekvédelmi programja tartalmazza:

- a hátrányos, halmozottan hátrányos- veszélyeztetett helyzet felismerését,
- minden pedagógusra vonatkozó alapvető gyermekvédelmi feladatokat,
- a gyermekvédelmi felelős munkáját.

A veszélyeztetettség „ olyan – magtartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult- állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.” /1997. évi XXX.. törv.5.§/

A hátrányos halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek a szükségleteinek kielégítése korlátozottvalamilyen mértékben, de fejlődése nem veszélyeztetett.

Minden pedagógusunk és óvodai dolgozónk, munkaköri köteletségének tartja, hogy gondoskodik a rábízott gyermekekről, azok védelméről, pedagógiai eszközökkel való segítségéről. Minden óvodapedagógusunk tiszteletben tartja a gyermekek személyiségét és családjuk világnézetét, értékrendjét.

A gyermekvédelmi felelősünk a nevelőtestület azon tagja, aki az intézmény vezetőjével megbíz ezzel a feladattal. Ő képviseli a gyermek,- és ifjúságvédelmi feladatokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezeknek a szempontoknak az érvényesülését.

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- A családdal és a nevelőtestület tagjaival együttműködve fokozott gondoskodással vegye körül a rábízott gyermekeket, kiküszöbölje a veszélyeztetett gyermekekre ható

ártalmakat, védje meg őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól, ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.

- Szervezze, és irányítsa az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát.
- A nevelési év elején tervezze meg a gyermekvédelmi programot az adott évre.
- Tájékoztassa a szülőket az intézmény gyermekvédelmi programjáról, a gyermekvédelmi felelős személyéről, elérhetőségéről, a gyermekvédelmi feladatokat végző intézményekről.
- Figyelje a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályokat.
- Folyamatos kapcsolatban álljon a konkrét esetekben a gyermekvédelmi szervekkel:
 - Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal,
 - Családsegítőkkel, pártfogókkal,
 - Polgármesteri Hivatal Egészségügyi és Közszolgálati Osztályával,
 - Területi Gyermekvédelmi Szervezettel,
 - Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal ,
 - Rendőrséggel,
 - Óvoda védőnőjével, gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal, logopédussal.
- Tartsa nyilván a veszélyeztetett, hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét.
- Ellenőrizze folyamatosan a nyilvántartásba vételt és a megszüntetés okát.
- Szükség esetén végezzen családlátogatást a csoport óvodapedagógusaival.
- Tegyen javaslatot a különböző segélyezési formákra /um.: átmeneti segély, rendkívüli segély, gyermekvédelmi támogatás, lakásfenntartási támogatás/

Kapcsolattartásunk a családdal:

- Családlátogatás (szükség esetén),
- Fogadó óra,
- Szülői értekezlet,
- Egyéb óvoda által szervezett programok.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Segítsék elő a veszélyeztetett, hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.

- Biztosítsák a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül szükség esetén védő –óvó intézkedésekre tegyenek javaslatokat
- Alaposan ismerjék meg a gyermekeket és családjukat
- Ismerjék fel a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, okokat; ha szükséges kérjék szakember segítségét
- Készítsenek tervet az indulási hátrányok kompenzálására és azt hajtsák végre.
- Szervezzék meg a felzárkóztatást.
- Segítsék a tehetség gondozást
- Csoportnaplókban regisztrálják a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket.
- Biztosítsák a gyermekek számára a szükségleteiknek, igényeiknek megfelelő differenciált fejlesztő tevékenységeket, legyen az mozgás, beszéd, vagy értelmi retardáció.
- Biztosítsák és kísérik figyelemmel minden gyermek számára az esélyegyenlőséget. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő továbbfejlesztési terveink:
- Szülői igény, felkérés esetén segítséget nyújtunk tanácsadással abban, hogy egészségesen, higiénikus környezetben, megfelelő módon táplálják gyermekeiket.
- Szükség esetén felhívjuk a figyelmüket a balesetek elkerülésére.
- A segítő szervezetek nevét, címét, telefonszámát állandóan látható helyen kifüggesztjük
- Továbbra is keressük a pályázati lehetőségeket, melyekkel segíthetjük a hátrányos helyzetű családok gyermekeinek fejlesztését.
- Továbbra is folytatjuk a jól bevált hagyományt, hogy a szülők a kinőtt, de jó állapotú hasznátruhákat, megunt játékokat, könyveket behozzák az óvodába és azt a rászoruló családoknak felajánlják.

A gyermekvédelmi munkánkban legfontosabbnak tartjuk, hogy a gyermeki jogokat maradéktalanul tiszteletben tartsuk, biztosítsuk az egyenlő hozzáférést az óvodai élet egész területén, életüket gondtalanabbá, egészségesebbé, felszabadulttá tegyük.

8.1. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának terve

Programunk meghatározásánál abból a szakmai meggyőződésünkből indultunk ki, hogy a szociálisan hátrányos helyzetűek korai támogatására van szükség, hiszen a szociálisan

hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése nem más, mint a gyermek érési folyamatához igazított, ahhoz messzemenően illeszkedő eszközökkel történő támasznyújtás.

A korrekció, felzárkóztatás a személyiségfejlesztésünk kiemelt területe. A felzárkóztatás lehet a gyermekek fejlődésének elősegítője, bázist teremtve képességei kibontakoztatásához. A felzárkóztatás kezdetétől vigyázunk arra, hogy a gyermeket olyan feladat elé állítsuk, amely képességeinek megfelelő szintű, amelyeket teljesíteni képes, melyben segítjük és teret engedünk kifejező, önértékelítő törekvéseinek.

Nevelési céljaink megvalósításában alapvetően támaszkodunk az óvodás gyermekek természetes megnyilvánulási formáira, a mozgásra és a játékra, mint a fejlődést meghatározó tényezőkre.

Az óvodánkban megvalósuló esélyegyenlőségi intézkedések hosszú távú céljai

A helyi szükségletek, a jogszabályi követelmények és a támogatási rendszerhez történő illeszkedés együttesen határozzák meg azokat a célokat, amelyek mentén az óvoda haladhat. A hosszú távú céljaink egybeesnek azokkal a - társadalmi- célokkal, amelyeket többek között a közoktatási, az esélyegyenlőségi törvény, a vonatkozó rendeletek, a hazai és EU pályázati források, városunk esélyegyenlőségi programja, s nem utolsósorban az országos és intézményi

Pedagógiai Program megfogalmaz. Azaz, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelésének hosszú távú célja:

- a társadalmi kohézió erősítése,
- a hátrányt szenvedők társadalmi integrációja,
- élethosszig tartó tanulás megalapozása.

Az óvodánkban megvalósuló esélyegyenlőségi intézkedések közvetlen céljai

Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése.

- Az egyenlő hozzáférés biztosítás mellett, a 3-7 éves szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

-az egészséges harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása,

-az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése, az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével.

- Alapvető feladat az interperszonális kapcsolatok új formáinak alakítása, mely egyaránt értendő a gyermek-felnőtt és gyermek-gyermek kapcsolatra, hogy értelmes kooperációra alkalmassá váljanak.
- Az énkép-önismeret-önértékelés fejlesztése, a gyermek természetes megnyilvánulásaira és teljesítményére adott konkrét és pozitív megerősítések által.
- Új attitűdök, értékek, normák kialakítása.
- Az erkölcsi értékek alakítása, a szociális erkölcsi normák felfogásán, beépülésén keresztül.

Feladataink:

- Társas kapcsolat érzelmi igényének és a kapcsolatfelvétel képességének folyamatos fejlesztése, elsősorban az óvodapedagógus modellhatása és a szoktatás révén.
- A nevelési helyzetekben az összpontosításra, erőfeszítésekre való képesség mellett a jó megoldásra ösztönző belső igény, belső motiváció, /igénynívó/ alakítása, a jól elvégzett „feladat” utánimegelégedettség, mint jutalom – értékének alakítása.
- Az érzelmi átélés, az érzelmek felismerésének és sajátos érzelmeik pontos kifejezésének alakítása, az érzelmek feletti életkorban elvárható kontroll erősítése.
- Gyermek képessé tétele a jó – rossz felismerésére, az őszinteségre, igazmondásra, igazságosságra, felelősségvállalásra, a gyengébb védelmére, segítségére – saját élethelyzeteikben való megtapasztaláson, érzelmi átélésén és az óvodapedagógus modellhatása és a szoktatás révén keresztül.
- A gyermekek fejlettségi szintjének megismerése, ennek ismeretén alapuló egyéni készség és képességfejlesztés tudatos megtervezése.
- A gyermek érzelmi-belső motivációjára való alapozás.
- A tartalmi munkának lehetőség szerint a gyermek spontán tevékenységéhez kapcsolása.
- A mikrocsoportos, illetve egyéni felzárkóztatáshoz a megfelelő hely, nyugodt légkör biztosítása csoportban.

- Differenciált nevelőmunkánkban elsősorban a pozitív gyermeki megnyilvánulásokra való koncentráció.
- Ha kell, szakember tanácsának, illetve fejlesztő-pedagógus véleményének kikérése.
- Az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése.
- Igazodás a gyermekek eltérő haladási tempójához, egyéni fejlődéséhez.
- Gondos odafigyelés, hogy negatív megkülönböztetés, hiányosságai miatt ne érje a gyermeket.

A gyermeki tevékenységek:

- A gyermek kezdeményezi az egyéni illetve mikrocsoportos foglalkozást.
- Bekapcsolódik az egyéni illetve mikrocsoportos foglalkozásba.
- Foglalkozáson megérti a feladatokat és végrehajtja azokat.
- Tudatosan törekszik készségei fejlesztésére.
- Elfogadja az óvodapedagógus segítő, irányító szerepét.
- Fokozatosan hozza be hátrányát.

Sikerkritériumok:

- Figyelemösszpontosításuk növekszik.
- Teljesítőképességük növekszik.
- Készségeik képességekké alakulnak.
- Fejlődést mutatnak azon a nevelési területen belül, melyben lemaradásukat regisztráltuk.
- Fokozatosan kialakul a problémamegoldó kreatív gondolkodásuk..
- Kialakul kudarcűrő képességük.
- Figyelemkoncentrációjuk fejlődik
- Képesek felmérni saját helyzetüket a csoporton belül, képesek az önálló helyzetmegoldásokra.
- Önmagukról alkotott képük pozitív, így önérvényesítésük, önkifejezésük szociálisan elfogadható módon, pozitív teljesítményeken és viselkedéseken keresztül történik.

9. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, tehetséggondozás

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- sajátos nevelési igényű gyermek,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek,
- kiemelten tehetséges gyermek.

b) a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek.

Azokat a gyermekeket,

- akik életkorukhoz viszonyítottan alulteljesítenek,
- tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek,
- személyiségfejlődésük sajátos tendenciát mutat,
- társas kapcsolati problémákkal küzdenek,
- közösségbe való beilleszkedésük nehézkes, a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálathoz küldjük. A szakvélemény tartalmazza a fejlesztésre vonatkozó javaslatokat.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése során az óvodapedagógusok külön figyelmet fordítanak a hátrányok leküzdésének segítésére, a diszkrimináció-mentes csoportlétkör biztosítására.

Integráció: fogadás – a nevelésben SNI-s gyermekek, beilleszkedését jelenti a többségi nevelési intézményt /óvodát/ látogató gyermekek közé.

Inklúzió: befogadás – az integráció fejlettebb formája, mely a gyermek érdekében új módszereket keres. A differenciáló pedagógia jellemzi. Gondok esetén a pedagógus megpróbál változtatni viselkedésén, módszerén. Fejleszti inkluzív szemléletét, törekszik a szociális tanulás lehetőségeit kihasználva a gyermeki közösségben az elfogadás, tolerancia, segítségnyújtás szemléletének kialakítására. A gyógypedagógus partner a megoldásokban, kiegészíti, segíti a csoportban dolgozók munkáját. Szemléletváltás jellemzi az egész testületet, melyet felkészült nyitott pedagógusok alkotják. Ez a nyitottság jellemző az egész intézményre, pedagógusokra, gyermekekre, szülőkre egyaránt.

Intézményünkben az integráció fejlettebb formáját igyekszünk megvalósítani. Ezen belül a funkcionális integrációt érvényesítjük: együtt fejlesztjük a gyerekeket a foglalkozásokon és az óvodai élet egész folyamán. Ezen belül is a teljes funkcionális integráció valósul meg. Tehát a nevelés időtartamában mindvégig differenciált együttes nevelés folyik és szükség esetén a gyógypedagógus, a logopédus különböző megsegítéseket végez.

Az integrált nevelést befolyásoló tényezők és az integrált nevelés feltételei intézményünkben: A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálását minden esetben a szakértői vélemény figyelembevételével, a gyógypedagógus együttműködésével végezzük. A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek fejlesztése minden esetben egyénre szabott terv alapján valósul meg, amelyet a szakember készít el, ugyanakkor minden egyéb tevékenység továbbra is biztosított a csoport keretében.

Az integráció hatása az SNI gyermekekre:

- Átveheti az ép gyerekek magatartási és viselkedési formáit .
- Jobban fejlődik önállósága, mivel elvárjuk tőle, hogy önállóan végezze azokat a dolgokat, amelyekre képes.
- Az énképe realisabb lesz, mivel az ép gyerekek között lehetősége van, hogy realisabban ítélje meg magát.
- A gyermek hozzászokik, hogy valamiben más, mint a többi, megtanulhat kompenzáló technikákat.

Az integráció hatása az SNI gyermekek szüleinek:

- Összevethetik gyermekük fejlődését a többiekével, realisabb képet alakítanak ki róla, aktív részesei lehetnek a gyermekük fejlődésének.
- Nem érzik elszigeteltnek magukat, szoros kapcsolattartásra van lehetőség a pedagógusokkal és a szülőtársakkal

Az integráció hatása a közösségre:

- Megtanulják elfogadni az egyéni különbségeket.
- Érzékenyebbek lesznek mások problémáira.

- Alakul a szociális kompetenciák, társuk iránti felelősségérzet, figyelmesség, gondoskodás.
- Pozitívan toleráns viszonyulás.

9.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése a „**Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve**” alapján folyik.

„Az alapdokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.”

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

Sajátos nevelési igényű gyermek az, akit a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a különböző fejlődési zavarok kategóriáiba lehet sorolni. Óvodánk alapító okirata alapján fogadjuk:

a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján azon többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermeket, aki enyhe fokban értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autista, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzd.

Az integráció a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat közreműködésével valósulhat meg. Minden esetben tiszteletben tartjuk a gyermekeknek azt a jogát, hogy képességeiknek, érdeklődésüknek, és adottságaiknak megfelelő fejlesztésben, nevelésben részesüljenek. Az együtt nevelés teljes integrációban valósul meg, így a speciális fejlesztést igénylő gyermekek a nevelés teljes időtartamában az erre rá nem szoruló csoportjában tartózkodnak. Fejlődésüket a csoport óvónőin kívül speciális szakember is figyelemmel kíséri, a fejlesztésben ő is részt vesz.

Kialakítjuk a megfelelő környezetet, biztosítjuk a szükséges tárgyi feltételeket. A sajátos nevelési igény szerinti környezet, valamint a speciális segédeszközök akkor biztosítják a nevelési céljaink megvalósulását, ha a gyermekek a napirend során mindig csak annyi segítséget kapnak, ami a további önálló cselekvésükhöz szükséges.

A sikeres integráció feltételei óvodánkban:

- a befogadó óvodapedagógusok kompetens, rugalmas, nyitott személyisége,
- sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása, alkalmazása,
- egyéni szükséglethez igazodó speciális segédeszközök következetes használata,
- a kompenzációs lehetőségek felismerése, a nem vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztése,
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása, differenciált fejlesztés,
- a gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése,
- együttműködés különböző szakemberekkel, a családdal.

9.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

9.3. Kiemelten tehetséges gyermekek, tehetséggondozás óvodánkban

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. Integráció csak akkor valósulhat meg, ha az együttnevelés gyakorlatát és megvalósítását vállaló nevelési/pedagógiai intézményt teljesen átjárja az inklúzió pedagógiája.

A tehetség három összetevő együttes eredménye:

- átlagon felüli intellektuális képesség
- feladat iránti elkötelezettség
- magas fokú kreativitás

Óvodás korban a tehetség csirái már felfedezhetők, ebből következik, hogy a tehetség azonosítás és a tehetség fejlesztés egymással szorosan összefüggő folyamata a nevelési folyamatokban kiemelt célunk.

9.3.1. Ügyes kezek tehetségműhely

Óvodánk olyan tehetséggondozó programot működtet, amelynek célja, hogy elősegítse, és esélyt adjon a gyermekekben rejlő tehetség kibontakoztatásának. A programban résztvevő gyermekeknél nem a teljesítményeket várjuk tőlük, hanem az új élmények szerzése a lényeg, a többi különböző kreatív tulajdonságokat hordozó gyermekek által. A módszer komplexen szolgálja a tehetséges kreatív gyermekek haladási ütemét.

A gyermekek fejlesztését két síkon kívánjuk megvalósítani: óvodai csoportjaikban a napi tevékenységekbe ágyazva, illetve kiscsoportos kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozások keretében.

A tehetséggyanús gyermekek kiválasztásának csak akkor van értelme, ha fejlesztésüket alapos tervezőmunka után megszervezzük és vállaljuk. Első lépesként olyan speciális célokat fogalmaztunk meg, melyeknek meg kell valósulni a fejlesztés során, hogy sikeresek legyünk.

Évente egy alkalommal, minden gyermeket számba véve, októberben összegezzük a tapasztalatainkat. A kiválasztás után, óvoda szinten team megbeszélést szervezünk.

Alkalmunk nyílik arra, hogy kicseréljük gondolatainkat, megtudjunk a gyermekekről minden olyan információt, ami számunkra és természetesen a gyermekek előnyére fontos lehet. Ezeket a megbeszéléseket igény szerint megismételjük.

Célunk:

- Felfedezni a kiemelkedő képességű, kreatív, tehetségígéretes gyermekeket.
- A személyiség optimális fejlesztése a csoportjaink napi életébe ágyazva.
- A kiemelkedő képességek fejlesztésében a játék legyen az elsődleges színtér.
- Olyan légkör megteremtése a tehetségígéretes gyermekek körül, amely elfogadja őket és segíti a személyiségfejlődésüket. A szeretetteljes légkör fokozza a bennük rejlő egyéni értékek kibontakoztatását.
- Kötelességünknek tartjuk, hogy segítsük őket az erős oldaluk továbbfejlődésében, valamint fejlesszük gyenge területeiket, melyek megnehezítik fejlődésüket.

Feladataink:

- Megismerjük a gyermek fejlettségi szintjét, tudatosan megtervezzük az ennek ismeretén alapuló egyéni képességfejlesztést.
- Tovább erősítjük és fejlesztjük azokat a részképességeket, amelyekben a gyermek kiemelkedő, kreativitást mutat.
- Kihasználjuk a gyermekben rejlő tehetséget, személyiségének pozitív fejlesztéséhez, ezáltal segítjük elő a megfelelő "énkép" kialakulását.
- Ügyelünk arra, hogy túlzott pozitív megkülönböztetésben ne részesítsük a gyermeket, csoportközösségben elfoglalt helye ne ezáltal kerüljön megítélésre.
- Figyelemmel kísérjük a bemutatkozási lehetőségeket, ezeken való részvételre ösztönözzük, illetve felkészítjük a gyermekeket, biztosítjuk a részvételt.
- Tájékoztatjuk a szülőket gyermekük kiemelkedő képességéről, a fejlesztés illetve jövőbeni perspektívák lehetőségéről.
- Segítséget adunk /ha igénylik/ a szülőknek a gyermek tehetségének kibontakoztatásához.

- Alkalmat adunk az önmegvalósításra, önkifejezésre, a gyermeki belső élmények egyedi megnyilatkozására, kreativitás kibontakoztatására, megteremtjük az ehhez szükséges idő és hely feltételeit.
- Alkalmazkodunk az egyéni fejlődési ütemhez, gyermeki érdeklődéshez.

Az „Ügyes kezek” tehetségműhelyünkben olyan 4-7, éves gyermekek vesznek részt, akiknek finommotorikája, szem-kéz koordinációja kiemelkedő, képes az összpontosításra, az együttműködésre, megfelelő szociális és motivációs szinttel rendelkeznek. A vizualitás területén átlag feletti, valamint átlagot meghaladó speciális képességekkel, egyéni vizuális önkifejezéssel rendelkeznek.

A népművészet eszközeivel, a népi kultúra átörökítésével valósítjuk meg programunkat. Rendezvényeink, projektjeink lehetőséget biztosítanak, hogy gyermekeink személyiségüknek és képességeiknek megfelelően fejlesztésben részesüljenek.

A tehetségműhely foglalkozásai során megismertetjük a gyermeket a jeles napokhoz kapcsolódó néphagyományokkal, a hozzájuk kapcsolódó tevékenységekkel, népi kismesterségekkel. A két hetente megrendezett alkalmak során megismerkedünk az egyes technikák sajátosságaival, a különböző anyagokkal, eszközökkel, a kézműves tárgyformálás egyes elemeivel. Mindezek által a gyermekek közelebb kerülhetnek a népi kultúra jellemző motívumaihoz, szimbólumaihoz.

10. Tervezés, szakmai dokumentumok, mérés, ellenőrzés, értékelés

Dokumentációink,tervezőmunkánk

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődésük nyomon követését, különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések tartalmazzák. Az óvodai csoportokhoz kötődő adminisztrációs munka leglényegesebb feladata, hogy az ott folyó szerteágazó tevékenységeket, - a nevelési és tanulási feladatokat - tervidőszakokra lebontva gondolják át a pedagógusok és írásban rögzítsék az elektronikusan vezetett csoportnaplóban.

Az intézmény szakmai dokumentációs rendszerének felépítése:

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

Az Alapprogram alapján a helyi sajátosságok figyelembe vételével megalkotott helyi Évszak-Járó Pedagógiai Program

Éves munkaterv

Óvodai csoportnaplók, nevelési tervek, tematikus, illetve projekt jellegű tervezés, heti tervek, a gyermek fejlettségének nyomon követéséről szóló dokumentumok.

Csoportnaplónk –tervező munkánk:

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál. Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az igazgató aláírását, az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

Célunk, hogy óvodánk pedagógiai programjának megvalósítása érdekében a tudatosság érvényesüljön fejlesztő munkánkban.

Az óvodákban kialakított szempontok a tervezéshez:

- A közös értékrend biztosítása
- Az áttekinthetőség
- Lehetőség a módosításokra
- Tudatos tervezés a differenciált tevékenység feltételrendszeréhez
- Többoldalú tapasztalatszerzésre törekvés
- Feltételek biztosítása a játékra, amely gyermek legfőbb tevékenysége

Feladataink:

- Nevelési céljaink ismeretében fejlesztési feladatainkat, tevékenységeinket a gyermekek életkori és egyéni adottságaihoz igazodva megtervezzük, melyben építünk a gyermeki ötletekre, igényekre, az eltérő fejlődési ütemre.
- Valljuk, hogy az óvodás korosztály számára a játék, a legalkalmasabb ismeretszerzési forma, amely nagyobb tudatosságot, szervezési képességet és kreativitást igényel, ezért ezt alkalmazzunk tervező munkánkban és annak megvalósításában egyaránt.
- Biztosítjuk egyik alapelvünk megvalósulását, az oldott, otthonos, derűs, szeretettelgi légkört.
- A tervidőszakok hosszát negyed évben határoztuk meg. Ennek megfelelően készítjük el a nevelő munka tervezését, valamint a tervidőszakok végén az értékelésünket.
- A nyári időszakra közös nevelési tervet készítünk.
- A komplex műveltség tartalmakkal megtöltött, az évszakok-hagyományok köré épülő negyedéves terveket heti lebontásban érvényesítjük
- Fontos számunkra, hogy széleskörű, a gyermekek érdeklődésére épülő, sokoldalú fejlesztő hatású az integrált tanulást is támogató tevékenységeket tervezzünk.

A módszerek, eszközök alkalmazása, megválasztása, foglalkoztatás formája (hogyan kötött-, illetve kötetlen foglalkozás keretében valósul meg) az óvodapedagógusok kompetenciája, azonban mindig figyelemmel kell lenni az egyéni és életkori sajátosságokra és az egyéni fejlesztésre.

Dokumentumaink

- Csoportnapló (elektronikusan vezetett): törvényi előírásoknak megfelelően
- A gyermekek fejlődést nyomon követő dokumentációja
- Felvételi-és mulasztási napló

A fejlődést nyomon követő dokumentáció a gyermekek egyéni fejlődésének regisztrálására szolgáló dokumentum, mely a gyermek óvodába kerülésétől az iskolába meneteléig tartalmazza fejlődését és a szükséges fejlesztési feladatokat. Saját dokumentumot készített és fogadott el a nevelőtestületünk. Elkészítésekor figyelembe vettük a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 93/A §. (1) bekezdésének előírásait, így tartalmilag megfelel a fenti rendeletben leírtaknak.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- a) a gyermek anamnéziséét,
- b) a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit,
- c) a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- d) amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatát,
- e) a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- f) a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A gyermek fejlődésének mutatói:

- **Szociális képességek, szociális, érzelmi fejlettség mutatói**
 - szociális képességek-társas kapcsolatok, közösségi szokások, együttműködés
 - érzelmek, motivációk, beállítódás, akarati tényezők
- **Értelmi képességek, értelmi fejlettség mutatói**
 - kognitív szféra: gondolkodási műveletek, pszichikus funkciók
 - érzékszervi szféra
- **Verbális képességek, beszédfejlettség mutatói**
 - nyelvhasználat
 - verbális és non verbális kommunikáció
- **Testi képességek, mozgásfejlettség mutatói**
 - nagymozgások
 - finommotorikus mozgások

Célunk:

Pedagógiai tevékenységünkben a gyermek egyéni képességeinek és fejlődési ütemének figyelembe vételével - tudatosan meghatározni, és következetesen elvégezni a fejlesztési

feladatokat, melynek köszönhetően a gyermek, az óvodáskor végére, alkalmassá válik az iskolai életmód megkezdésére.

Feladataink:

- A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük, és tapasztalatainkat írásban rögzítjük.
- Szükség esetén speciális szakemberek segítségét kérjük, illetve szakvizsgálatokat a gyermek megfelelő fejlesztése érdekében, melyhez pedagógiai véleményt írunk.
- Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőket évente 2 alkalommal kötelezően, illetve szülői kérés, probléma esetén szükség szerint, folyamatosan tájékoztatjuk. A gyermek fejlődéséről és a fejlődési napló tartalmáról – a gyermek szülein, óvodapedagógusain kívül – csak az óvoda igazgatója részére adhatunk ki tájékoztatást, illetve indokolt esetben az igazgató engedélyével más személynek is (speciális szakemberek részére, vizsgálatokhoz).
- A differenciálás kiindulópontja a gyermekek játékának megfigyelése, kapcsolatai, társas magatartása, verbális képességei, gondolkodása, ismeretei, mozgása, és ezen megfigyelések rögzítése.

Óvodai csoportnapló

Saját, elektronikusan vezetett csoportnaplót készített és fogadott el a nevelő közösség.

Elkészítéskor figyelembe vettük a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 91. § (1) bekezdésének előírásait, így tartalmilag megfelel a fenti rendeletben leírtaknak.

Felvételi-és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál. A felvételi és mulasztási naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

A gyermekek sorrendjét felvételi időpontjuk határozza meg, azon belül pedig névsorban kell őket beírni. A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnik.

Óvodai felvételi előjegyzési napló

Az óvodai felvételi előjegyzési napló az óvodába jelentkezett gyermekek nyilvántartására szolgál. A dokumentumot az adott nevelési évre szeptember 01-jén nyitja meg az óvoda igazgatója, vezetése az óvodai jelentkezések függvényében folyamatosan történik.

A felvételi előjegyzési naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM-azonosítóját, címét, a nevelési évet, a napló megnyitásának és lezárásának időpontját, az igazgató aláírását, papíralapú nyomtatvány esetén az óvoda körbélyegzőjének lenyomatát is. A napló nevelési év végén történő lezárásakor fel kell tüntetni a felvételre jelentkező, a felvett és a fellebbezés eredményeként felvett gyermekek számát.

Óvodai törzskönyv

Az óvodai törzskönyv az óvodára vonatkozó legfontosabb adatok vezetésére szolgál. Kitöltése évente két alkalommal történik, október 01. és május 31. állapotnak megfelelően. A dolgozói adatokat (belépő, kilépő dolgozók) folyamatosan kell vezetni, vezetéséért az igazgató felel.

A pedagógiai munka ellenőrzése , értékelése

A pedagógiai munka ellenőrzésének célja a segítségadás, a problémák feltárása, megoldások keresése. Intézményünkben a pedagógiai munka ellenőrzését és értékelését minden évben az intézmény igazgatója végzi.

Az ellenőrzés kiterjed:

- az óvodai kötelező dokumentumokra,
- a gyakorlati munka és a tervezett feladatok összhangjának megvalósulására,
- a nevelőmunka feltételeinek ellenőrzésére.

11. A gyerekek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése

Nevelőmunkánk tudatos végzése magában rejti a gyermekek fejlődésének nyomon követését. Az óvodánkban folyó pedagógiai munka tervezése, elemzése, három éves kortól a gyerekek megfigyelése, az egyénre szabott nevelési és fejlesztési eljárások, folyamatos és tudatos írásbeli munkát igényelnek. A fejlődési szakaszokat nyomon követjük, elemezzük, és ez alapján határozzuk meg a fejlődés

menetét. Az ilyen tervezés segíti a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését. A gyermekcsoportok nevelési terve nem megmásíthatatlan, hanem a gyermekek fejlődési üteméhez, a spontán helyzetekhez, az aktuális feladatokhoz igazodik. Az óvodapedagógusok egyik kiemelt feladata, hogy az egyéni képességfejlesztés minden területen érvényesüljön.

- A 2011. évi CXCV. köznevelésről szóló 41. § (4) bekezdésének c) pontja szerint az óvodának nyilván kell tartania gyerekek óvodai fejlődésével kapcsolatos adatokat.
- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 63§ szerint az óvodának az óvodás gyerekek fejlődését folyamatosan nyomon kell követni és azt írásban is szükséges rögzíteni.
- Intézményünkben, saját kidolgozású, megfigyelésen alapuló mérési, értékelési rendszert alkalmazunk.

Az óvodai tevékenységformák vizsgálatánál az alábbi feltáró módszereket alkalmazzuk:

- megfigyelés közvetett módon
- vizsgálatok: beszélgetés
- a feldolgozó módszerek: - megbeszélés a két kolléga és az egyéni fejlesztő között.

Az intézmény gyermekeire vonatkozó mérési feladataink

A gyerekek óvodába lépésekor:

- az anamnézis felvétele
- a bemeneti szint felmérése (logopédiai szűrés)
- a gyermekről készült előzetes szakvélemények begyűjtése.

Óvodánkban a felmérés folyamatosan történik, melynek tapasztalatait a gyermekek egyéni fejlődést nyomon követő dokumentációjában rögzítünk.

Minden nevelési év végén a tanköteles korú nagycsoportosok körében is végzünk mérést, melynek eredményeit a mérési-értékelési dokumentációnk tartalmazza. Ezek tapasztalatait, eredményeit figyelembe véve határozzuk meg a következő év nevelési feladatait. Nevelőtestületünk határozatban fogadta el, hogy ha bármely fejlettségi terület összesített mérési eredménye kevesebb, mint 65% , abban az esetben intézkedési tervet dolgozunk ki az adott terület fejlesztése érdekében.

Értékelés és jutalmazás

Célja a gyermekek helyes megnyilvánulásainak alakítása, pozitív motiváció biztosítása. Az óvodapedagógus az értékelést fontos személyiség- és közösségalkító tényezőként alkalmazza. Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája a biztatás. Ez erősíti leginkább a gyermekek helyes megnyilvánulásait, ezzel alakítja ki pozitív motivációikat.

A gyermekek fejlődéséről az óvodapedagógusok átfogó értékelést készítenek. A fejlődés üteméről igény szerint, illetve évente két alkalommal fogadóóra keretében tájékoztatják a szülőket.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái

Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések és kommunikációs eszközök, érzelme kifejezése, kiemelt – megtisztelő feladatadás. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású.

A fegyelmező intézkedések az életkori sajátosságokból adódóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, motiválás, megbeszélés, szélsőséges esetben a tevékenység megállítása. Elkülönítés (a csoport területéről), étel, tárgy vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható. Mindig a gyermek viselkedésének közösségellenességére irányul, a pillanatnyilag adott magatartást ítéli el és nem a gyermeket.

12. Az óvodáskor végére elvárt fejlettség

A gyermek belső érése, valamint családi nevelés és az óvodai folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Célunk, hogy hatékony pedagógiai módszereink hatására **az óvodáskor végére** az egészségesen fejlődő gyermek: nyitott, motivált, érdeklődő gyermek legyen, aki az iskolai életre szocializálódik (alkalmassá válik).

Az iskolaérettség kritériumai: testi, lelki, szociális érettség tekintetében – mindegyik szükséges a sikeres iskolakezdéshez.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek:

- hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz,
- a testarányok változnak,
- a fogváltás megkezdődik,
- a mozgása összerendezettebb, finommozgása fejlett,
- testi szükségletei kielégítését késleltetni és irányítani képes,
- jó egészségügyi szokásokkal rendelkezik.(érés eredménye)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek:

- nyitott, érdeklődő az iskola iránt,
- sokszínű tapasztalatokkal rendelkezik,
- elemi ismeretei vannak önmagáról, környezetéről, mennyiségekről,
- tanulási képességei fejlettek: szándékos bevetés, szándékos figyelem, szándékos felidézés,
- gondolkodása elvontabbá válik,
- beszéde érthető, összefüggő, beszédértése jó,
- minden területen eljut a probléma-megoldó szintig,
- önként, öntevékenyen vesz részt a tevékenységekben,
- kialakul a belső motiváltság,
- tevékenységében kitartó,
- kialakul feladattudata, feladattartása,
- sikerorientált,
- eszközhasználata biztos.

A szociálisan érett gyermek:

- érzelmileg gazdag, pozitív beállítottságú, magabiztos gyermek,
- a megtapasztalt együttélési szokásoknak, szabályoknak betartásával tud viselkedni,
- együtt érezni, konfliktusokat megoldani,
- érzelmeit kulturált módon kifejezni,
- alkalmazkodik a szabályokhoz;

- jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkeznek a felnőttek és a gyerekek felé,
- a feladatok végzésében együttműködő,
- önfegyelmel rendelkeznek, szükségleteit képes késleltetni,
- a kulturált, egészséges életvitel igénye benső értékévé válik ➤ a környezettudatos magatartás a gyermek belső igényévé válik.
- Várja az iskolát!

A sikeres iskolakezdés alapfeltétele, hogy minden gyermek a számára megfelelő iskolatípusban kezdhetné meg tanulmányait. Olyan egyéni adottságainak megfelelő oktatási intézményt, amely megfelel egyéni adottságainak, képességeit a legteljesebb mértékben kibontakoztatja, fejlesztheti.

13. Kapcsolatok szerepe a programunkban

13.1. Óvodánk belső felépítése, kapcsolatai

Óvodánkban, mint minden szervezetben kapcsolatok rendszere működik, amelyekben vannak alá-fölérendeltségi, és mellérendeltségi viszonyok.

Az intézményi hierarchiában elfoglalt helytől függetlenül az intézményünkben dolgozók célja az, hogy a közösen megfogalmazott és elfogadott programunk céljait és alapelveit figyelembe véve oly módon tudjunk együttműködni, hogy az a kisgyermekek érdekét, fejlődését szolgálja.

A pedagógiai szervezeti célok, feladatok megvalósulásának eredményessége érdekében nagyon fontos számunkra az összedolgozás, egymás kölcsönös segítése.

A következőkben a szervezet (óvoda) belső kapcsolatait, azok jellemzőit, formáit vázoljuk fel.

13.1.1. Az intézményvezetés kapcsolata a nevelőtestülettel

Tartalma:

- aktív részvétel az intézmény működését meghatározó döntések előkészítésében (PP, munkaterv, SZMSZ, Házirend),
- zavartalan kommunikáció áramlás biztosítása,

- az új kollégák kiválasztásának és beilleszkedésének segítése, munkájuk nyomon követése,
- szakmai-módszertani együttműködés az újítások ösztönzése/támogatása,
- a nevelőtestületben keletkezett nézeteltérések konstruktív megoldásának a keresése,
- a nevelők személyes problémáinak körültekintő kezelése.

Formái:

- értekezletek,
- megbeszélések, esetmegbeszélések,
- ötletbörze,
- előadás, tájékoztató,
- csoportlátogatás – vezetői ellenőrzés,
- írásbeli értékelés, tájékoztató,
- levelezés,
- telefonos és online kapcsolattartás.

13.1.2. Kapcsolat az óvodapedagógusok között

Tartalma:

- egyenrangú munkatársként az önálló tevékenységek összekapcsolása az intézményi célok érdekében,
- törekvés a jó munkahelyi légkör kialakítására,
- egymás munkájának megbecsülése, tiszteletben tartása,
- szolidaritás a munkatársak iránt,
- lojalitás az óvoda, mint intézmény felé,
- együttműködés a szakmai munkaközösségekben, alkalmi munkacsoportokban, ➤ szakmai méltóság megtartása, etikai szabályok betartása.

Formái:

- mindennapos kommunikáció,
- esetmegbeszélések, tapasztalatcsere,
- egymás tevékenységének látogatása,
- szakmai előadások,

- tudásmegosztás,
- telefonos és online kapcsolattartás.

13.1.3. Kapcsolat az óvodapedagógus és az intézmény egyéb dolgozói között

Tartalma:

- közreműködés a nyugodt munkafeltételek megteremtésében,
- segítőkészség tanúsítása egymás iránt,
- egymás munkájának megbecsülése,
- szolidaritás, lojalitás,
- egymás iránti tisztelet, elfogadás,
- az intézményi nevelési elvek azonos módon történő közvetítése a gyermekek, felnőttek felé.

Formái:

- szóbeli kommunikáció,
- írásbeli, telefonos és online kapcsolattartás.

13.2. Óvodánk külső kapcsolatai

Óvodánk kapcsolatot tart a családokkal és azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során: pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények, fenntartó önkormányzat, és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

13.2.1. Óvodánk és a család kapcsolata

- Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését.

- Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.
- Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Együttműködésünk alapelve a kölcsönös bizalom, együttműködés, felelősség érvényesítése, a családi nevelés kiegészítése. A szülőkkel a kapcsolattartás folyamatos **napi kapcsolat** formájában a tájékozódás és tájékoztatás kölcsönösségében valósul meg.

Az esélyegyenlőség érdekében nevelőink mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a szociálisan hátrányban élő családok gyermekei kiemelt segítséget és támogatást kapjanak, anyagi pedagógiai téren egyaránt, a szülő-nevelő kapcsolat megértő, támogató legyen.

A kapcsolat tartalmában és formájában is sokat változott, bővült, és fontos szerepet kapott a **szülői munkaközösség** is.

A sikeres, kölcsönös bizalmon alapuló tájékozódás és tájékozódás, problémaérzékenység, tapintat, előre mutató segítőkészség, mind a gyermekek érdekeinek megfelelően kell, hogy megvalósuljon ebben a kapcsolatban.

Nyitottak vagyunk a szülők irányában, lehetőséget biztosítunk számukra az óvodai élet minél teljesebb megismerésére a gyermek óvodába lépésének első pillanatától.

Folyamatosan megbeszéljük a szülőkkel a gyermek egyéni fejlődését elősegítő módszereket és az esetleges problémákat. A kölcsönös bizalom és tiszteleten alapuló kapcsolat alapeleme óvodai életünknek. Tiszteletben tartjuk a szülők nevelési elveit, arra törekszünk, hogy emberi, nevelői magatartásunkban a segítő szándék, az adott gyermek szeretete jusson kifejezésre, s partnerek legyünk a gyermekeket érintő probléma leghatékonyabb megoldásában, a gyermek érdekének érvényesülésében.

Az együttműködés tartalma és formái:

Az első ismerkedés a **beiratkozás** alkalmával történik. Ekkor a gyermek és a szülő szorongásának oldása és az érdeklődő ismerkedés a legfontosabb. Az óvodába lépés előtt a nyár időszakában is biztosítjuk a szülő és gyermeke számára, hogy a délelőtti időszakban a nyár folyamán bármikor bejöhessen gyermekével az óvodai környezet, az óvodai élet

megismertetése céljával. Kellemes várakozással nézhessenek a szülők és a gyermekek az óvodába lépés elé.

Az első **szülői értekezlet** összevont és csoportos formája az óvodai élet és az óvodai nevelés megismertetését szolgálja. A szülők társaink és partnereink az óvoda Pedagógiai Programjának tartalmi kialakításában is. Óvodai nevelésünkkel kapcsolatos igényeiket beépítjük tartalmi munkánkba, s ennek ellenőrzői egyben ők, akik a napi élet során a gyermekek közvetítésével ítélik meg annak minőségét. Nevelő munkánk tartalmi elemeivel hangsúlyozott területeivel, tisztában vannak, hiszen ezek a szülők igényeinek eredményeképpen fogalmazódtak és valósultak meg.

Az óvodai **befogadás** a szülő – nevelő kapcsolatának sarkalatos eleme lett az évek során. Ebben a folyamatos beszoktatási formában a gyermekek érdekében történik minden. Az idő intervallum teljességében igazodik az egyén igényeihez. Törésmentesség jellemzi ezt a beszoktatási formát. A gyermekekre, egyénre szabott fokozatosság megvalósulásával a szülő nyugodt biztonságban érzi gyermekét. Nem okoz számára belső konfliktust, az, hogy a gyermeket az óvodában kell hagyni, hiszen látta, maga is megélte, hogy gyermeke szerető, törődő gondoskodás közepette tölti napját. A beszoktatás a legkomolyabb megmérettetés a nevelők számára, kulcsfontosságú a kapcsolat kialakulásában. A nevelő megbecsülésének alappontja az, hogyan látja a szülő az óvodapedagógust a gyermekek között, érzékeli gondoskodását a csoport és egy – egy gyermek felé, érzékeli törődését, segíti a környezet a társak megismerését, szükségleteik kielégítését.

A **családlátogatások** már a gyermek óvodai életének ismeretében adják a lehetőséget az otthoni családi szokások, hatások átlátására, a gyermeki megnyilvánulások megértésére. Elmélyítik az egyéni kölcsönös kapcsolatot szülő és nevelő között. Ennek eredménye a szülő bizalma, problémák megértése, megoldása irányában. A napi kapcsolat folyamatossága a domináló. Az aktuálisan megjelenő gondok, nehézségek, a kölcsönös tájékoztatás megvalósulása mind-mind a gyermek érdekében történik. Segíti a megértést és az azonnali reagálást a szükségletek szerint.

Tartalmában a legváltozatosabb területekre terjed ki. Informálódás a gyermek, napi élményei, a környezeti problémái felől és informálódás az óvodai élet minden területéről. Naprakész, gyermekekre szabott tartalommal.

A nyitottság célja az óvodai nevelés bármely területének és tartalmának megláttatása és megértése céljával. Ötletet ad a szülőknek a gyermekekkel való bánásmódhoz, a gyermekekkel szemben támasztható követelmények megismeréséhez és a társakhoz való viszonyításhoz.

A **fogadó órákon** egy sokkal bizalmasabb formában történik a szülőkkal való kommunikáció. Ez a meghitt beszélgetés lehetőséget ad a gyermek fejlődésével kapcsolatos részletes tájékoztatásra, az esetlegesen felmerülő problémák jelzésére, a közös megoldás keresére.

Igény szerint **nyílt kap** keretében is biztosítjuk a szülők számára az óvodai életbe történő bepillantás lehetőségét. Természetesen ilyenkor mindig tudatosan szervezzük meg egy ilyen délelőtti lebonyolítását, figyelembe véve az érdeklődők számát, az adott csoport szokásait, programjait, a gyermekek igényeit.

A **közös ünnepek, rendezvények**, a gyermekek szereplései különböző helyzetekben az aktualitásokhoz igazodnak. A felkészülésbe, a feltételek megteremtésébe aktívan kapcsolódik be a szülők közössége egyéni lehetőségeiknek megfelelően. Itt mérhető igazán a szülő öntevékeny segítőkészsége.

Ezen alkalmak:

- Márton napi lámpás felvonulás
- Adventi játszóház
- Húsvéti játszóház
- Nagyok búcsúztatása-„Király-nap”
- Gyermeknap
- Szülők-óvodapedagógusok bálja

Mindezek mellett élünk a **telefonon**, a **levél** útján illetve a **faliújságon** történő tájékoztatás formáival is, valamint minden csoportunk egy **online** közösségi portálon létrehozott egy **zárt közösséget** a szülők írásos hozzájárulásával, melyen keresztül szintén gördülékenyen megvalósul a tájékoztatás. Emellett kiváló lehetőséget ad arra is, hogy szakmai cikkek megosztásával segítsék a kolleganők a szülőket, illetve rengeteg kép közzétételével a szülők részesei lehessenek mindennapjainknak.

A szülőkkel való együttműködés a jövőben, a ma meglévő stabil alapokról indulva, az óvodai élet során folyamatos. Értékmérő legyen számunkra ebben a kapcsolatban a jövőre nézve is, az, ahogyan ma is történik, második, harmadik gyermeküket is szívesen hozzák óvodánkba, sőt az igazi elismerés, amit tapasztalunk, hogy szülőként, leendő óvónóként is igénylik volt óvodásaink, hogy ebbe a kis óvodába járhasson gyermekük, ahol ők valamikor nagyon szép napokat töltöttek. Hiszen tartalmas munkát az a szülő tud végezni, aki úgy érzi, gyermeke valódi törődő gondoskodás közepette tölti napját. Így ő zavartalanul képes koncentrálni munkájára.

Óvodánk a családdal együttműködve biztosítja a gyermek személyiségfejlődését. A nevelés elsődleges színtere a család, az óvoda a családi nevelés kiegészítője. Törekszünk folyamatosan a családokkal való együttműködésre a gyermek személyiségének megismerése céljából.

13.2.2. Óvodánk és az iskola kapcsolata

Óvodánk nyitott és kezdeményező, jó kapcsolatot ápol a körzeti iskolákkal. Fontos számunkra a kölcsönös bizalom, tisztelet, megbecsülés egymás nevelő munkája iránt. Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja nevelőmunkánk összehangolását az intézmények együttműködését. Ennek érdekében nevelőtestületünk lehetővé teszi, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolai életmóddal.

Kapcsolattartásunk formái:

- Rendszeresek a nagycsoportosok iskolai látogatásai, amikor az iskolába induló gyermekeink megismerkedhetnek az iskolával, az iskolában folyó tanulással. Személyes kapcsolatot teremtenek a majdan velük foglalkozó tanítókkal.
- Mi pedagógusok is folyamatosan kapcsolatban vagyunk egymással, átadjuk egymásnak tapasztalatainkat.
- Nyílt tanítási órák és esetmegbeszélés keretében minden évben lehetőségünk van arra, hogy nyomon követhessük régi óvodásaink iskolai fejlődését.
- Folyamatos résztvevői vagyunk a közös ünnepi programoknak, rendezvényeknek: Lucázás, Mikulás várás, karácsonyi műsor, iskolai évnyitó stb.

- Jelen vagyunk az iskolák által megszervezett sportversenyeken, képviseltetjük óvodánkat rajzpályázatokon, vers-és mesemondó versenyeken is.

13.2.3. Óvodánk és a közművelődési intézmények kapcsolata

A közművelődési intézmények rendezvényeit a gyermekek életkori sajátosságait és érdeklődését figyelembe véve rendszeresen /pl.: színházbérlet/, vagy alkalmasszerűen látogatjuk.

Közművelődési intézményekkel való együttműködésünk során kibővítjük, elmélyítjük a gyermekek ismereteit, érdekes tevékenységekkel, mesterségekkel ismerkedhetnek meg, kiállításokon, bábszínházi előadásokon vehetnek részt. A területért felelős óvodapedagógus állandó kapcsolatot tart a közművelődési intézményekkel. Megküldik a műsorterveket és plakátokat. Óvodásaink, elsősorban a nagycsoportosok, több rendezvényen vesznek részt. Folyamatos kapcsolatot tartunk a:

- Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtárral,
- Savaria- és Schmidt Múzeummal,
- Agora Szombathelyi Kulturális Központtal,
- Bartók Béla Zeneiskolával.

13.2.4. Kapcsolatunk a Fenntartó Önkormányzattal

A köznevelés irányítással való kapcsolatunk legfontosabb szerve Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata. Ezen szerv munkatársai meghatározzák munkánk feltételeit és - a tanügy-igazgatási feladatok révén - annak rendjét is. A kapcsolat egyfelől hivatali, másfelől támogató, segítő jellegű.

Problémáink megoldásában mindig a konstruktivitás jellemző.

13.2.5. Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat

Segítséget nyújt a családokban felmerülő adósság- és válságkezelésben, a családok életvitelével kapcsolatos gondok megoldásában.

13.2.6. Vas Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szombathelyi Tagintézménye, Vas vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága

A nevelési tanácsadás, szakértői bizottsági tevékenység, korai fejlesztés, logopédiai ellátás és az iskolapszichológia, és a gyógytestnevelés területén nyújt segítséget intézményünknek. Gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógytornász, gyógytestnevelő kollégák állnak a csakádok rendelkezésére.

A pedagógiai szakszolgálati intézmények feladata a pedagógiai oktató-nevelő munka segítése, kiegészítése szakszolgálati feladatellátás érdekében. A Vas Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága, a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II.26) EMMI rendelet értelmében diagnosztikai és koordinációs feladatokat lát el.

13.2.7. Eötvös Lóránt Tudomány Egyetem Savaria Regionális Pedagógiai Szakmai és Kutató Központ

Pedagógiai munkánkhoz igénybe vesszük a pedagógiai, szakmai szolgáltatásokat, mint: képzések, továbbképzések, önképzések szervezése, segítése.

Bázisóvodai tevékenységünkkel közreműködünk a szakmai szolgáltatásban, az óvodapedagógusok részt vesznek az Intézet által szervezett szakmai továbbképzéseken, szakmai munkánkhoz igénybe vesszük óvodai szaktanácsadók segítségét.

13.2.8. Kapcsolatunk egészségügyi intézményekkel

A gyermekorvos rendszeres egészségügyi vizsgálatot végez a gyermekek körében, a védőnő közvetít óvodánk és az óvoda orvos között, illetve egészségügyi feladatokat lát el.

Megszervezzük a gyermekek iskolafogászati, szemészeti, általános szűrővizsgálatait.

13.2.9. Kapcsolatunk egyéb intézményekkel, civil szervezetekkel

A kölcsönös odafigyelésen, egymás segítségén alapulnak. Az Idősek Átmeneti Otthonába óvodásaink ellátogatnak, kis műsorokkal kedveskednek az ott élő idős embereknek. Óvodásaink megtanulják az idősek tiszteletét, igyekeznek örömet szerezni nekik az ünnepi műsorokkal, és apró ajándékokkal. Több szálon kapcsolódunk településünkön működő kulturális és civil szervezetekhez. Törekszünk arra, hogy kapcsolatrendszerünk egyre

színesebb , sokoldalúbb legyen.Terveink közt szerepel határon túli kapcsolatok kiépítése más óvodákkal.

13.2.10. Püspöki Hivatal

Kapcsolatunk keretében helyet és időkeretet biztosítunk a Köznevelési Törvényben meghatározottaknak megfelelően a „játékos hitoktatáshoz”.

A Püspöki Hivatal által szervezett hitoktatással kapcsolatos feladatok ellátása során együttműködünk az egyházi jogi személlyel. Az óvoda biztosítja a hitoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket, a helyiségeket, valamint a jelentkezéshez és működéshez szükséges feltételeket.

14. A szülők által igényelhető szolgáltatások

Óvodánk az esélyegyenlőség érdekében az alábbi programokat és tanfolyamokat szervezi megfelelő pedagógiai kontroll mellett, nevelési időn kívül, a szülők igényei alapján:

1. Idegen nyelvvél történő játékos ismerkedés (angol nyelv) heti 1 alkalommal, 30 perces időtartamban óvodapedagógusvezetésével.

Célja: a gyermek megismertetése egy idegen nyelven keresztül más népek kultúrájával: mondókák, énekes, dalos játékok.

2. Úszástanfolyam, képzett úszóoktatók vezetésével, évi 10 alkalommal, heti rendszerességgel, 45 perces időtartamban.

Célja: a vízhez szoktatás, vízben való mozgás megismertetése, megszerettetése, harmonikus mozgás alakítása.

3. Korcsolya oktatás, képzett korcsolyaoktatók vezetésével, évi 10 alkalommal, heti rendszerességgel, 45 perc időtartamban.

Célja: harmonikus testmozgás, együttműködő képesség fejlesztése, kitartásra nevelés.

4. Hitoktatás, hitoktató részvételével, heti egy alkalommal, 30 perc időtartamban.

Célja: a vallás alapjaival való megismerkedés, az életkori sajátosság figyelembe vételével. Vallási és világnézeti megkülönböztetés nélkül.

5. Zeneovi, heti 1 alkalommal, 30 perc időtartamban.

6. Gyermektánc, heti 1 alkalommal, 30 perc időtartamban.

Célja: harmonikus mozgásfejlesztés, ismerkedés a társastánc alapjaival.

7. Bozsik ovi-foci, heti rendszerességgel, 30 perc időtartamban.

Célja: a mozgáskoordináció fejlesztése- tehetséggondozás.

8. Haladás ovi-foci, képzett edzőkkel, heti 1 alkalommal, 30 perc időtartamban, külső helyszínen. Célja: a mozgáskoordináció fejlesztése- tehetséggondozás.

15. Ön és továbbképzés

Személyi feltételeink, az óvodapedagógusok végzettsége biztosítja a programunkban kitűzött célok maradéktalan megvalósítását.

Természetesen az ön és továbbképzés minden óvodapedagógus kötelessége és feladata. Figyelemmel kísérjük továbbra is a programunkhoz illeszkedő továbbképzéseket, ennek megfelelően törekszünk mind nagyobb számban részt venni ezeken.

16. Innováció az óvodai gyakorlatunkban

16.1 Az információs és kommunikációs technológiai eszközök (IKT) használatának lehetőségei az óvodában

Az óvodánkban járó gyermekek nagy része ismeri az infokommunikációs eszközöket és használja is a mindennapi élete során. A gyors fejlődés következtében az ismeretek elsajátításának módja is változik, a gyermekek képesek egyszerre több mindennel párhuzamosan is foglalkozni, a gyors információáramláshoz szoktak. Épp ezért fontosnak tartjuk óvodánkban az IKT eszközök megfelelő és céltudatos használatát, mely magában foglalja a projektort, számítógépet, laptopot, tabletet, nyomtatót, cd lejátszót, dvd lejátszót, digitális fényképezőgépet és a diavetítőt. Az óvodánkban dolgozó pedagógusok az IKT eszközök használatához felhasználói szintű ismerettel rendelkeznek.

Célunk:

- Olyan játékos tevékenységek biztosítása, amelyben a gyermekek ismerkedhetnek az informatikai eszközök adta lehetőségekkel, ahol új pedagógiai környezetet teremtve

életkoruknak megfelelő információkat gyűjthetnek a tágabb – szűkebb környezetükről.

Feladataink:

- Az infokommunikációs eszközök használata a nevelőmunkánk során.
- A kiemelt figyelmet igénylő és a tehetség ígéretes gyermekeket színvonalasan és korszerűen fejlesztjük az IKT eszközök használatával, kíváncsiságukra alapozva segítjük fejlődésüket játékos, egyénre szabott feladatokkal.
- A nevelési területekhez szervesen illeszkedő, a gyermekek fejlettségének és életkori sajátosságainak megfelelő interaktív, fejlesztő játékok készítése.
- Az érzékelés, észlelés által sokrétű ismeretszerzés biztosítása. ➤ Az információk feldolgozása változatos tevékenységek során.
- A térben, síkban való tájékozódás fejlesztése.
- Az IKT eszközök használatának megismertetése az érdeklődő gyermekekkel, ➤ Differenciálás, részképesség zavarok megelőzése.
- A szülők informatikai szemléletének formálása.
- Vizuális memória fejlesztése.
- Figyelem fejlesztése.
- Egyéni auditív fejlesztés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek ismerik az informatikai eszközöket.
- Örömmel és szívesen vesznek részt az IKT eszközöket használó játékokban, tevékenységekben.
- Ismerik az informatikai eszközök használatának szabályait életkornak megfelelően.

SNI gyermekek és az IKT eszközök használata

Az SNI gyermekek fejlesztésével kapcsolatban sok lehetőséget felhasználhatunk; képeket készíthetünk anyanyelvi fejlesztéshez, hanganyagot gyűjthetünk a hallás fejlesztéséhez, és kivetítő, vagy diafilmek segítségével nagyméretű képeket is vetíthetünk a gyerekeknek. Segít a differenciált fejlesztésben, akár egyénileg, akár csoportosan. A különféle tevékenységekhez nagyon jó motivációs eszköz lehet az IKT eszközök használata az SNI gyermekek számára is.

16.2. Bázisóvodai tevékenység

Intézményünk a 2018-2019-es nevelési évtől az ELTE Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ bázisóvodájaként lát el feladatokat, melynek keretében lehetőséget biztosít műhelymunkák, továbbképzések számára, jó gyakorlatok bemutatására. Bázisintézményi tevékenységünkkel ösztönözzük más köznevelési intézmények pedagógiai szakmai fejlődését. Készen állunk arra, hogy tudásunkat megosztjuk az érdeklődők számára, segítve az intézmények szakmai tevékenységét, az ott folyó nevelő-oktató munka eredményességét.

17. Programbeválás

Ellenőrzés, értékelés

Programunk sikerességét az óvodai élet végére elérhető, kitűzött fejlettségi szint határozza meg. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, mérhető, elemzhető gyermekeink fejlettségi szintje és pedagógiai munkánk.

17.1. A program működését tervező, elemző, értékelő dokumentumok

- A pedagógiai munkát az intézményünk programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakra, és tevékenységekre bontva tervezzük.
- Tudatosan és tervszerűen biztosítjuk a gyermekek fejlődéséhez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét.
- Feladatunk az egyéni képességekhez igazodó tevékenység tartalmak kimunkálása, gazdag, színes tevékenységek biztosítása.

18. Menedzselés, marketingtevékenység az óvodánkban

Óvodánk arculatának meghatározói

- az óvodánk objektív tényezői, múltja, profilja, nagysága dolgozóink kvalitása,
- az óvodánk formai megjelenése: neve, emblémája, színvilága, belső terek megkomponálása,

- az óvodánk személyi tényezői: fellépés, megjelenés, öltözködés, tárgyalóképesség, partnerkezelés, hangvétel és stílus.

Óvodánk menedzselésének szempontjai

- szabályozzuk a szokásrendszereket,
- pontosan tudjuk ki a legmegfelelőbb ember bizonyos tevékenységek elvégzésére,
- a munkát és a felelősséget megosztjuk, tisztában vagyunk a szervezetünk struktúrájával,
- biztosítjuk a programhoz igazított továbbképzési rendszerben való részvételt.

Zárógondolat

Büszkék vagyunk az óvodára, melyben dolgozunk, sokat tettünk, teszünk azért, hogy minden szeglete és a nap minden perce olyan legyen, amelyben az ide járó gyermekek jól érzik magukat. A gyermekek nyelvén jól értő szakemberekként szeretnénk gyermekeiket elvarázsolni. Csak olyan szabályokat állítunk fel, melyek az eligazodást, a biztonságos együttlétet eredményezik, és felesleges korlátokat nem szabnak a gyermekeknek.

Büszkék vagyunk a minket már ismerő szülők kedves, megelégedett mondataira, és a sok ajánlásra, melyet rólunk mondanak. Tisztában vagyunk azzal, mekkora felelősség az Önök gyermekeit óvni, nevelni, fejleszteni.

Olyan óvodát szeretnénk működtetni, ahol egy emberként dolgozunk azért, hogy gyermekeknek, szülőknek és alkalmazottaknak egyaránt öröm legyen ide bejönni, jó érzés legyen itt lenni és egy kicsit fájjon elmenni.

Ezen gondolatok motiválnak bennünket arra, hogy nap mint nap olyan minőségi óvodai nevelést nyújtsunk, mely minden területen megelégedéssel szolgálja a gyermekek és az Önök igényét.

Szombathelyi Vadvirág Óvoda

Intézmény OM-azonosítója: 201754

.....

Halász Imréné

Igazgató

Legitimációs záradék

Fenntartó nevében

**Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének Kulturális, Oktatási és Civil Bizottsága a Szombathelyi Vadvirág Óvoda Évszak-Járó Pedagógiai Programját
.....számú határozatával jóvá hagyta.**

.....

Dr. László Győző

alpolgármester

A dokumentum jellege: nyilvános

Érvényesség: 2024. január 01.-től visszavonásig

Felhasznált irodalom

- Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény
- 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet
- Bánki Vera-Bálványos Huba: Differenciálás a művészeti nevelésben, OKKER Kiadó, 2002.
- Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan (Gondolat Kiadó, Bp., 1971.)
- Bruno Bettelheim: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek
- Raabe Kiadó Óvónők kincsesládája Módszertani kézikönyv